

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Samverkansprojektet **- En studie om drivkrafter och förutsättningar**

HT 2015
Kandidatuppsats inom Management

Martin Södling 19900816
Linn Andersson 19890521

Handledare: Martin Selander

Sammanfattning

Titel: Samverkansprojektet – En studie om drivkrafter och förutsättningar

Seminariedatum: 2016-01-13 **Kurs:** FEG316 H15 Företagsekonomi: Examensarbete i Management på kandidatnivå

Författare: Martin Södling och Linn Andersson

Handledare: Martin Selander

Nyckelord: Samverkan, drivkrafter, problemmekanismer, främjande faktorer.

Syfte: Att tydliggöra hur Samverkansprojektet ser ut; belysa samarbetet mellan Skatteverket, FAR- och SRF-medlemmar och mindre företag ur tre olika perspektiv.

Teoretiska perspektiv: Uppsatsen är förankrad i en teoretisk grund: Samverkan. Den baseras bland annat på Olivers (1990) indelning av olika drivkrafter bakom samarbeten och Danermark och Kullerbergs (1999) studier kring samverkan.

Metod: Uppsatsen har en kvalitativ forskningsstrategi och en abduktiv ansats. Data insamlingen skedde genom individuella intervjuer samt dokument.

Empiri: Det empiriska materialet utgörs av de individuella intervjuerna med tre olika personer som vardera representerar direkt berörda parter samt parter som skulle kunna vara föremål för Samverkansprojektet. Samt de dokument som var tillgängliggjorda via berörda organisationers hemsidor.

Slutsats: De slutsatser vi kommit fram till är bland annat:

- Ansvarsfördelning och fokus bör spridas längre ner i hierarkin.
- Frivilligheten gör så att projektet blir svårare att utvärdera, hade det varit tvång hade det möjligtvis skapats bättre förutsättningar att utvärderas.
- Olika mål behöver inte skapa problem, däremot skulle lika mål kunna skapa problem i detta fall.

Innehåll

Inledning.....	5
Problemdiskussion.....	6
Syfte	7
Frågeställning	7
Bakgrund	7
Samverkansprojektet	7
Avskaffad revisionsplikt.....	7
Teori	9
Samverkan	9
Drivkrafter bakom samverkan.....	10
Problemmekanismer	12
Främjande faktorer	13
Exempel på samverkan och samverkansstudie – DELTA-projektet	13
Metod	16
Analys av problemformulering.....	16
Val av undersökningsform och metod.....	17
Empiriskt material - deltagare och dokument	19
Avgränsning	20
Metod-och materialproblem	20
Empiri.....	22
Inledning.....	22
Dokumentgranskning	22
Förutsättningar.....	23
Drivkrafter.....	23
Intervjumaterial	25
Skatteverket.....	25
SRF.....	29
Mobilplaneten.....	35
Analys.....	39
Drivkrafter	39
Nödvändighet	39
Asymmetri.....	39
(Gemensamma) mål	40

Effektivitet.....	41
Stabilitet.....	41
Legitimitet	41
Förutsättningar och främjande faktorer	43
Problemmekanismer	46
Jämförelse med tidigare studie	48
Slutsats	50
Källförteckning.....	52
Bilaga 1 - Frågor till Skatteverket	56
Bilaga 2 - Intervju med Martin Pernheim Skatteverket.....	58
Bilaga 3 - Frågor till SRF/FAR	68
Bilaga 4 - Intervju Mats Brockert Skatteexpert Srf.....	70
Bilaga 5 - Intervjufrågor till företaget	81
Bilaga 6 - Intervju med Aldrin Doudchitzky Mobilplaneten	82
Bilaga 7 - Information för de intervjuobjekt som inte har koll på Samverkansprojektet	87
Bilaga 8 - Uppgiftsskyldigheten enligt 31 kap. 9 § SFL	88

Inledning

Skattemyndigheter runtom i världen möter många olika problem. De utsätts för ökad press för att lyckas få in medel för att finansiera den offentliga verksamheten, det är saker som ofta kan hänföras till globalisering som påverkar svårigheten eller komplexiteten, att lyckas med detta. Saker som ökad rörelse av kapital och människor, ihop med konstant utvecklande av informations- och kommunikationsteknologi är sådant som påverkar. Ytterligare en aspekt som har belysts i skattemyndigheternas verksamhet är att de konstant ligger efter, eftersom kontroll sker först efter att inkomster intjänats och deklarerats. Vidare har skattemyndigheterna haft problem med att skattesubjekt (skattskyldiga enheter) endast lämnar minimalt med information, alltså så lite som krävs, samt att de använder sig av alltmer aggressiv skatteplanering (Skatteverket, 2011).

För att möta dessa problem har det utvecklats något som kallas *enhanced relations*. Det innebär att skattemyndigheter skall närma sig skattesubjekten. Hur det exakt skall se ut i alla sammanhang är inget som ges av begreppet, men ett slags ramverk tydliggjordes av OECD:s rapport från 2007. Här framhålls fem punkter som skattemyndigheterna skall ta till sig för att skattesubjekt skall bli motiverade att delta; affärsmässig medvetenhet, opartiskhet, proportionalitet, transparens och lyhördhet (OECD Tax Intermediaries, 2007). I rapporten ges också skatterådgivare en roll, så kallade *tax intermediaries*. Det motiveras av att det ofta kommer vara de som kommunicerar med skattemyndigheten och upprättar de ekonomiska rapporterna. Här påpekas också att skatterådgivarna först och främst jobbar för sina klienter (det vill säga företagen) och att de inom ramarna för *enhanced relationship* inte kan kompromissa med de legala och etiska krav som ställs på dem och som kräver att de agerar endast i sina klienters bästa intresse (OECD Tax Intermediaries, 2007).

I arbetet med OECD-rapporten (2007) hämtades inspiration från ett antal länder. De var Irland, USA och Nederländerna. Det var framförallt Nederländerna som redan 2005 påbörjade en version av *enhanced relations*, som kallas *horizontal monitoring*. I vad som då var ett pilotprojekt drogs ett samarbete igång mellan Nederländernas skatte- och tullverksamhet och 20 av landets största företag (Tax and Customs Administration 2012). Huvudambitionen var att bygga en större tillit i relationen mellan skattesubjekt och Nederländernas skattemyndighet, vilket ämnade leda till större jämlikhet mellan stat och invånare (OECD Tax Intermediaries, 2007).

Även Sverige har närmat sig ett tillvägagångssätt som inspireras av *enhanced monitoring*. Det visas bland annat i Skatteverkets rapport från 2011 där de berättar om hur de skall satsa på en

strategisk modell för hur Skatteverket skall jobba gentemot stora företag, hur detta är en del i ett led som innebär att säkerställa att rätt åtgärder riktas mot rätt företag. Här presenteras Fördjupad Samverkan (FS), som då skall rikta sig mot större företag i Sverige och motiveras av att det skall minska koncerners skatterisker, öka informationsflödet och förtroendet mellan Skatteverket och koncernerna, liknande ambitioner som motiverar *horizontal monitoring* (Skatteverket, 2011). I denna begynnande del av Fördjupad Samverkan granskades projektet av Robert Pahlsson (2012) på begäran av Svenskt Näringsliv. Pahlssons rapport (2012) inriktade sig främst på huruvida det fungerar att införa FS i Sverige ur en legal hänsyn, och kritiken var förhållandevis mångfasetterad och det fanns många inkompatibilitetsargument. Ett utav dem var att det på grund av likhetsprincipen (som regleras på flera områden, men som i rapporten diskuteras under 1 kap. 9 § regeringsformen) blev svårt att genomföra på så vis att det diskriminerade mindre företag. Detta, på grund av likhetsprincipen, gjorde det svårt för genomförandet av FS även på andra fronter. Att Skatteverket tog till sig denna kritik och att de inspirerades av OECD-rapporten (2007) där skatterådgivarna gavs en förhållandevis tydlig roll kan vara det som motiverat Skatteverket att dra igång det som denna rapport kommer handla om, Samverkansprojektet.

Samverkansprojektet är ett samarbete mellan Skatteverket, FAR (branschorganisation för redovisningskonsulter, revisorer och rådgivare), SRF (Svergies redovisningskonsulters förbund) och mindre företag. I korthet fungerar det på så vis att Skatteverket får veta vilka deklARATIONER som upprättats av FAR-och SRF-medlemmar och det påverkar i sin tur vilken kontrollprocess de deklARATIONERNA genomgår (SRF-konsult, 2015).

Problemdiskussion

Detta samverkansprojekt har stött på många olika ifrågasättanden. Bland annat har det anklagats för att skapa en gräddfil för de företag som deltar, det har ifrågasatts huruvida det är kompatibelt med det svenska rättssystemet och hur det skapar en orättvis förmånsställning för de revisorer och redovisningskonsulter som har möjlighet att delta (Andersson et al, 2012; Pahlsson, 2012; Bernitz & Reichel 2015). Att det är något som ökar attraktionskraften hos revisorer och redovisningskonsulter är något som påpekats, och något som kan ställas mot den nyligen avskaffade revisionsplikten som syftar till att avskaffa kravet att ha en revisor i viss mån.

Skatteverket har å sin sida avfärdat kritiken och uppmanat till granskning av externa aktörer; de själva har inte genomfört någon utförlig studie av eventuella effekter och bieffekter (Hansson et al, 2012).

Kombinera detta med det faktum att samverkan idag nästan ses som en organisationsprincip har vi den mångfacetterade problemdiskussion som motiverar vår ambition att fördjupa oss i detta samverkansprojekt (Lindberg 2009).

Syfte

Detta arbete ämnar tydliggöra hur Samverkansprojektet ser ut. Att försöka belysa samarbetet mellan Skatteverket, FAR- och SRF-medlemmar samt mindre företag, ur tre olika perspektiv som redogörs för i frågeställningen.

Frågeställning

Hur ser samarbetet ut mellan Skatteverket, SRF-medlemmar och FAR-konsulter samt mindre företag sedan starten av det?

- Vad finns det för potentiella drivkrafter, främjande faktorer och problemmekanismer i detta samarbete?

Bakgrund

Nedan beskrivs samverkansprojektet och den avskaffade revisionsplikten för att skapa en bättre förståelse av uppsatsens innehåll. Än utförligare beskrivning av Samverkansprojektet finns i empirin.

Samverkansprojektet

I korthet fungerar det på så vis att Skatteverket får veta vilka deklARATIONER som upprättats av FAR- och SRF-medlemmar och det påverkar i sin tur vilken kontrollprocess de genomgår (SRF-konsult, 2015). Samarbetet motiveras av att det skall öka kvaliteten på lämnade uppgifter genom att det är "rätt från början", att det bidrar till en högre effektivitet, att det ökar kundnyttan och att det framförallt påverkar Skatteverkets urvalsprocess; det skall minska "onödiga kontroller" (Skatteverket, 2013). För att kunna vara en del av Samverkansprojektet måste företag klassas som mindre. Följande två av tre villkor måste vara uppfyllda:

- Färre än 50 anställda.
- En balansräkning som understiger 40 miljoner kronor.
- En nettoomsättning som inte överstiger 80 miljoner kronor.

Avskaffad revisionsplikt

Från och med 1 november 2010 avskaffades revisionsplikten för mindre bolag. Mindre bolag innebär i detta fall att två av tre kriterier är uppfyllda:

- medelantalet anställda i bolaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren inte uppgått till 3

- bolagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren inte uppgått till mer än 1,5 miljoner kronor
- bolagets redovisade nettoomsättning har vart och ett av de två senaste räkenskapsåren inte uppgått till mer än 3 miljoner kronor (Justitiedepartementet, 2009)

Det bakomliggande motiv till varför revisionsplikten avskaffades var att minska den administrativa bördan för företag, som ett led i EU:s övergripande ambition att minska kostnaden för administrativa sysslor, vilket i sin tur skulle leda till konkurrenskraftigare företag som i sin tur skall stimulera Europas ekonomi (Europeiska gemenskapernas kommission, 2006). Till år 2012 skall de administrativa bördorna minska med 25% enligt EU, räknat från år 2007. Sverige hade som målsättning att uppnå detta 2010 (SOU 2008:32).

Skatteverket och även Ekobrottsmyndigheten har uttryckt viss oro gällande den avskaffade revisionsplikten eller upprättandet av frivillig revision som det också kallas (SOU 2008:32). De är oroadade över att det kommer ske en ökning av ekobrott i samband med detta. Skatteverket har till och med rekommenderat nystartade bolag att ta i beaktande möjligheten att anlita någon sakkunnig, med tid för uppgiften, för att bistå upprättandet av redovisningen, så att det blir rätt från början. Farhågorna kan anses ha tagits i beaktande då företag i fortsättningen skall uppge om deras deklaration är upprättad av en revisor eller ej, alternativt om de har tagit hjälp av extern redovisningskonsult (Klaar, 2010).

Teori

I den teoretiska referensramen kommer teori kring begreppet samverkan belysas utifrån tre olika infallsvinklar: Drivkrafter, främjande faktorer och problemmekanismer. Ett exempel på samverkan och en samverkansstudie avslutar kapitlet. Det är med denna referensram som en analys av det empiriska materialet kommer utföras.

Samverkan

I det samhälle vi lever i idag kan samverkan nästan ses som en organisationsprincip (Lindberg 2009). Anledningarna och argumenten för detta tar avstamp i ett brett omfång av olika krav och situationer, det framhålls i kurslitteratur, olika handledningsdokument från statliga institutioner och rapporter av olika slag (Löfström et al, 2001; Socialstyrelsen, 2008; Lindberg, 2009; Danermark & Kullberg, 1999). I dagens samhälle kan det ses som en nödvändighet delvis på grund av den inrutning, det tydliggörande och det avgränsande som vuxit fram under 1900-talet. Det har skett genom ett förtydligande av olika ansvarsområden, genom framväxten av diverse specialiseringar och genom arbetsdelning. Inom den offentliga sektorn, exempelvis för vetenskapliga sammanslutningar, ackrediteringsinstitut och inom sjukvården, har den ökade ansvarsfördelningen, som ofta mäts med hjälp av olika redovisningssystem och bedöms efter olika verksamhetsmål, lett till en ökad autonomi och en tydligare avgränsning (Lindberg, 2009). Den privata sektorn har också den genomgått en förändring som innebär en tydligare ansvarsfördelning och avgränsning. Skeenden som haft en stor inverkan är bland annat Skandia-affären här i Sverige, där Skandia betalade ut över fyra miljarder, utöver den vanliga lönen, till sina toppchefer under fem års tid (Sveriges Radio, 2008). Och den mycket omtalade Enron-skandalen i USA där USA:s sjunde största börsbolag gick i konkurs på grund av förskingring av över 300 miljoner kronor (Privata affärer, 2007). Dessa redovisningsskandaler gav upphov till nya lagar, regler och föreskrifter som syftade till att öka insyn, öka utförligheten i ekonomiska rapporter och ställde högre krav på interna dokumenterings- och kontrollprocesser (Lindberg, 2009). På så sätt skall det på ett enklare vis vara möjligt att mäta, granska och utkräva ansvar som i sin tur kräver en avgränsning av enheter. På grund av, eller tack vare, denna gränsdragning krävs det också gränsöverskridande aktiviteter. Samverkan är alltså en gränsöverskridande aktivitet och kan beskrivas enligt följande:

“Samverkan/Kollaboration innebär att organisationer bibehåller sitt ansvars-och verksamhetsområde samtidigt som de interagerar kring specifika och avgränsbara frågor. Det

kan handla om allt från produktutveckling till hantering av olika fall inom psykiatri och socialtjänst.” – Westrin, 1986

Drivkrafter bakom samverkan

Behovet att interagera kring specifika och avgränsbara frågor uppstår, som nämnts, av flera olika anledningar. De anledningar som listas nedan är baserade på Christine Olivers (1990) indelning av de olika drivkrafter som finns bakom samarbete.

Nödvändighet

Nödvändighet beskrivs här som något som är sprunget ur tvång, nödvändighet som uppstår genom lagar och regler, olika mandat utfärdade från “högre instanser”, exempelvis lagförsamling, olika statliga institutioner, industrisammanslutningar och så vidare. Här kan framhållas hur ett auktoritativt system uppmanar till samverkan exempelvis genom att sanktionera straff (Leblebici & Salancik, 1982). Att göra en distinktion mellan frivillighet och nödvändighet (tvång) är essentiellt (Oliver, 1990).

Asymmetri

Även här talas det om en situation som ibland kan vara motiverad av tvång (Lindberg, 2009). Samverkan kan komma genom att en organisation utövar sin makt, sitt inflytande för att få tillgång till resurser den själv inte är i besittning av. Ofta tar det sin form i en asymmetrisk maktrelation där det är krav ovanifrån, högre upp i hierarkin, som skapar samverkan, ett exempel skulle kunna vara hur krav på samverkan från myndigheter som Socialstyrelsen eller Finansinspektionen skulle kunna få effekter för organisationer som lyder under deras jurisdiktion (Oliver, 1990).

Ömsesidighet

Här uppstår samverkan i en situation som bättre beskrivs som något som uppstår genom frivillighet, relationen beskrivs bättre utifrån begrepp som samarbete och gemensam koordination än makt och tvång (Oliver, 1990). Här motiveras det av gemensamma mål och intressen, någonting skall uppnås som är omöjligt att uppnå på egen hand. Detta är den version av samverkan som kanske är den allra vanligaste (Lindberg, 2009).

Effektivitet

Samverkan motiveras av att uppnå en högre inre effektivitet. I den privata sektorn kan en ökning av avkastning på kapital eller minskade kostnader per producerad enhet framhållas (Oliver, 1990). Exempel på samarbete som syftar till att öka effektiviteten är Sony Ericsson. Här skulle ett *joint venture* möjliggöra ett effektivare nyttjande av olika företags kunskaper; Sony skulle bidra med kunskap om konsumentelektronik och kundbas, Ericsson med kunskap

om mobilteknologi. Att effektivitet är en essentiell del och ett uttalat mål som skall uppnås genom samverkan i den offentliga sektorn kan exemplifieras på flera olika håll (Lindberg, 2009). Ytterligare ett exempel är DELTA-projektet, på Hisingen i Göteborg, som hade som mål att minska kostnader för sjukskrivning arbetslöshet och socialbidrag för de boende på ön (Löfström et al, 2001). I socialstyrelsens vägledningsdokument rörande samverkan inom re/habilitering framhålls en av de drivande faktorerna vara ökad effektivitet, det står:

“Effektivitetsmotivet – med samverkan kan brukaren uppnå en högre livskvalitet till en lägre samhällskostnad.”

– Socialstyrelsen, 2008, sid 7.

Stabilitet

Samverkan kan motiveras av att det skapar förutsägbarhet och att det minskar osäkerhet. Detta kan uppnås genom att dela på resurser eller kunskap. I enad form, som en enda stor spelare, skapas då större möjlighet att påverka omvärlden och olika utfall tillsammans (Lindberg, 2009).

Legitimitet

Den sist listade drivkraften är legitimitet (Oliver, 1990). Detta grundar sig dels Meyer & Rowans (1977) artikel “Institutionalized organizations: Formal structure as myth and ceremony” på. I deras artikel framhåller de hur en organisation anammar idéer och tillvägagångssätt som inte enkom är motiverade ur en teknisk eller mer operativ synvinkel, utan organisationer anammar idéer och tillvägagångssätt som är motiverade av dess institutionella miljö. När det gäller samverkan kan det förhålla sig på så vis att det är arbetssätt som delvis är motiverat av den institutionella miljön (Oliver, 1990). Detta går hand i hand med de idéer och teorier som rör organisationsmode (Røvik, 2008). En organisation väljer att anamma ett visst arbetssätt eller policy för att det skapar legitimitet gentemot omvärlden och även en form av identitet. Barbara Czarniawska (2005) visar hur ett organisationsmode inom stadsplanering kan sätta igång projekt som kanske inte var menade att vara. Olika storstäder i Europa bestämde sig under 1900-talet för att tunnelbana; det måste finnas om det överhuvudtaget skall gå att kalla staden för en storstad. Detta var någonting som gällde även Warszawa. Det tog oerhört lång tid att genomföra byggandet - tunnelbanan invigdes 1995 men planerna på att bygga den fanns redan 1918. Däremellan hade det varit oändligt många hinder; politiska, tekniska och ekonomiska, som alla kanske hade kunnat vara

goda argument att finna en annan lösning - men en tunnelbana skulle finnas om det var en storstad (Czarniawska, 2005).

Hur en organisation uppfattas är inte endast beroende av den egna organisationen utan också vilka samarbeten organisationen ingår i och vilka andra organisationer den förknippas med. Det finns alltså en möjlighet att skapa en bättre bild av en organisation och öka dess prestige genom associationer och samarbete (Lindberg, 2009).

Problemmekanismer

Det finns aspekter som hindrar, försvårar och gör samverkan till en mycket komplex process. Försöket att överhuvudtaget ringa in samverkansprocessens påverkan, kan i sig utgöra ett problem. Att ha olika, ibland till och med helt skilda, syften med samverkansprocessen kan vara en annan aspekt. Fler aspekter som kan hämma samverkan är olika språkbruk och olika organisationskulturer (Lindberg, 2009).

Danermark & Kullberg (1999, sid 55) framhåller följande problemmekanismer, som försvårar samverkan:

- Vagt formulerade mål
- Olika kunskapstraditioner och professionella mål
- Olika ekonomiska intressen
- Skilda organisatoriska strukturer
- Oklar ansvarsfördelning
- Asymmetrisk relation mellan de samverkande
- Skild etisk praxis
- Dålig samordning
- Hög personalomsättning
- Stor arbetsbelastning

Löfström et al. (2001), visar hur tid (beroende på kontext) är en essentiell del av samverkan, likaså resurser (som likställs med tid); vilket då betyder att tidsbrist och resursbrist är något som försvårar. Löfström et al (2001, sid 75) summerar det väl i sin slutsats:

“För det femte ser vi en tendens att samverkan försvårar samverkan”.

– Löfström et al., 2001, sid 75.

Främjande faktorer

Danermark & Kullberg (1999) framhåller i sin studie olika faktorer som möjliggör samverkan trots diverse försvårande omständigheter, de menar dock inte att detta eliminerar problem, det medför istället att de skjuts upp eller att de pareras. De menar att goda sociala relationer och respekt mellan de som samverkar underlättar; att respektera alla deltagares problemredogörelser, uppfattningar och förslag. Att försöka undvika utmärkande drag gällande status och makt öppet; en sorts kollegial jämlikhet är att föredra, i kombination med en respekt för andras kunskapsområden - att undvika att söka gå över sin egen gräns och försöka ta sig makt i någon annans ansvarsområde. En annan essentiell del är att försöka vara pragmatisk och försöka fokusera på det konkreta arbetet, att undvika frågor som är av mer "ideologisk" karaktär.

En annan faktor är processen där de aktiviteter som samverkan åsyftar att arbeta med utarbetas och bestäms. Denna process innehåller först problemformulering, därefter analys och överenskommelse, och sist genomförande. Här ses samverkan som en relativt linjär och rationell process där det först funderas, sedan planeras och sist är det dags för handling. Detta synsätt kan i viss mån kontrasteras mot de synsätt som ser samverkan som en förhållandevis konfliktfri lärandeprocess där problem löses längs med vägen (Lindberg 2009).

Att ha en klar och tydlig ledning är också essentiellt. En samverkansgrupp kan få resurser och ett uppsatt mål, men också problem på vägen. Då är det viktigt att ledningen agerar stödjande i en sådan situation. Att avsäga sig ledningsansvar med argument som "det är ni som är de tillsatta experterna; lös detta" (kompetensargument) eller "det är av största vikt att ni som grupp tar fram en lösning" (demokratiargument) är inte hållbart i många situationer (Danermark 2000). Även förtroende, mellan parterna, är en viktig aspekt. Ett etablerat förtroende kan vara mycket givande, det reducerar bland annat osäkerhet men kräver också tid (Lindberg 2009). Vilket låter oss återkoppla till det som presenterades ovan; att ha tillräckligt med tid och resurser är något som främjar en lyckad samverkan (Danermark & Kullberg 1999, Danermark 2000, Löfström et al, 2001).

Exempel på samverkan och samverkansstudie – DELTA-projektet

Inom ramen för SOCSAM, som var en lokal försöksverksamhet som syftade till finansiell samordning, startades DELTA-projektet (Riksförsäkringsverket, 1999). DELTA-projektet på Hisingen involverade sju parter; Arbetsförmedlingen, Arbetsmarknadsinstitutet (AMI), Försäkringskassan, Psykiatrin, Socialtjänsten och Primärvården, och skulle pågå mellan 1997 och 2002. Projektets målsättning var att minska kostnader för arbetslöshet, sjukskrivning och socialbidrag för de boende på Hisingen. Målsättningen involverade också ambitioner att öka

den enskildes välbefinnande och personalens professionalitet. Utöver de utvärderingar som gjordes av Riksförsäkringsverket och Socialstyrelsen, genomfördes också lokala utvärderingar av projektet; det är en sådan lokal utvärdering som vi redogör för här (Löfström et al., 2001).

Utvärderingen hade tre ingångsperspektiv: Relationen mellan projekt och den permanenta organisationen, hur implementeringen såg ut och slutligen belystes projektet utifrån ett styrnings-, ett verksamhets-, och ett professionalitetsperspektiv. Det övergripande syftet var att göra bedömningar av huruvida de aktiviteter som pågick i DELTA ledde till några märkbara förändringar hos de medverkande organisationerna, och problemformuleringarna såg ut enligt följande:

- Vilka förändringar i hemorganisationerna är ett resultat av olika aktiviteter i DELTA?
- Hur sker implementeringen i hemorganisationerna?

I denna utvärdering fanns det också en analys av empirin. Analysen utgick från tre olika förutsättningar som de ansåg påverkade denna samverkan: Den första benämns "Projekt visavi ordinarie verksamhet" som innehåller två ytterligheter; där det å ena sidan innebär ett försök att integrera projektet i den ordinarie verksamheten och den andra innebär att helt och hållet försöka frånskilja projektet från den ordinarie verksamheten. Den andra benämns "olika effekter" och innebär ett försök att förstå vad för effekter som uppstod av projektet; indirekta och direkta. Den tredje förutsättningen var: "Asymmetriska förutsättningar" som innebär att de medverkande parternas villkor skiljer sig åt på framförallt två punkter; den ena är verksamhetens inriktning och den andra är verksamhetens omfattning.

Under rubriken "Uppmärksammade effekter på hemorganisationerna" bör det framhållas hur DELTA-projektet har inspirerat och påverkat föreställningar om samverkan, det har haft en indirekt effekt på så vis att arbetsgrupper i form av team har ökat i aktualitet och hur ett avgränsat tänk för vissa uppgifter tagits fram; samverkan kring en definierad målgrupp utförs utanför ordinarie verksamhet. En annan rubrik är "Vad styr samverkan", och de kategoriseras enligt följande: ledningens inställning till samverkan, klienternas behov, ekonomiska resurser och förutsättningar. Exempel på förutsättningar är regelverk, lokala variationer att styra verksamheten och vilka yrkesgrupper som är involverade.

De generella slutsatser som kan dras av studien har ett visst förbehåll; DELTA var ett relativt stort och omfattande projekt som involverade många olika parter där det ibland kunde vara svårt att skapa en tydlig skiljelinje mellan den ordinarie verksamheten och projektet. Att den förändring som observerades var ett resultat av hur de olika

hemorganisationerna förhåller sig till samverkan, och att de ställs inför olika förutsättningar - vilket leder till att de bör och gör så att de hanterar samverkan på olika sätt. Trots dessa förbehåll kan den första frågan besvaras; vissa gemensamma drag kan skönjas: det har utvecklats olika team-modeller för att hantera intern- som extern samverkan, nya arbetssätt för effektivisering av verksamheten, specialisering av professioner, tydliggörande av verksamhetens inriktning och uppgifter, det vill säga; gränserna för organisationerna blev mer framträdande. Kunskapen har ökat hos de olika organisationernas handläggare genom nya arenor för samverkan. Även deras personliga nätverk har utökats.

När det gäller den andra frågan varierar den utifrån de olika verksamheternas förutsättningar.

I övrigt kan följande slutsatser kring samverkan mellan organisationer som studien kom fram till delges: samverkan är ledningens ansvar. Om samverkan organiseras inom den ordinarie verksamheten eller som en tillfällig enhet är inte avgörande. Samverkan är en operativ del, därmed också något som berör strategin och ledningen. Det är verksamhetens behov som styr samverkan; organisationsform är underordnat. Samverkan kräver tid och resurser; hur de kanaliseras är inte det viktigaste. De olika huvudmännens gränser och ansvar bör vara tydliga; vilket i sin tur kan leda till att organisationer blir hårdare i sin bedömning av vad som är deras ansvar. Sist kan nämnas (vilket gjorts ovan), att samverkan försvårar samverkan. Det finns nationella försök att formalisera samverkan genom lagar och regler, vilket kan vara av vikt samtidigt som det kan skapa problem att samverka i mer informella konstellationer. Avslutningsvis är det Lofströms et al (2001) uppfattning att samverkan är ett steg på väg mot bättre organisering.

Metod

Enligt Jacobsen (2002) är metod ett hjälpmedel för att samla in data från verkligheten och beskriver det som att gå från tankevärlden till verkligheten. Det är viktigt att i en studie göra ett bra val av metod då det i slutändan handlar om den övergripande giltigheten. För att öka chansen till att genomföra den mest relevanta metoden krävs det en väl definierad problemformulering. Med utgångspunkt i problemformuleringen kan sedan lämpliga val av utformning och metod göras (Jacobsen, 2002). Följande kapitel kommer bland annat att belysa hur författarna resonerat vid utförandet av denna rapport, valet av undersökningsform, vilka som deltagit, insamlandet av information, avgränsningar samt problem och svårigheter som uppstått.

Analys av problemformulering

Det finns många olika forskningsmetoder att använda sig av. Inom forskningen anses det inte finnas någon metod som är bättre eller sämre än någon annan. Anledningen till detta är att alla undersökningar handlar om att samla in ny kunskap och information och inte om olika syften med genomförandet. För att avgöra relevansen i valet av undersökning krävs det att problemformuleringen är väldefinierad (Jacobsen, 2002). En problemformulering kan ses utifrån tre dimensioner, den första är om det finns en önskan att göra en generalisering eller inte, för det andra om problemformuleringen är klar eller oklar och för det tredje om den är beskrivande eller förklarande. Vilken typ av upplägg som är mest lämpat för utformandet av uppsatsen avgörs från den information som ges utifrån de val som görs (Jacobsen, 2002).

Enligt Jacobsen (2002) innebär generalisering att allmänna slutsatser kan dras. I denna studie finns dock ingen större ambition att generalisera, huvudfokus ligger istället på att utveckla teorier och tankar kring detta samverkansprojekt.

Då en problemställning är klar innebär det att den är teori- och hypotesprövande, detta innebär alltså att kunskaper som finns om det fenomen som önskas studera finns. Dock råder det en osäkerhet om dess omfång, utsträckning och frekvens. Om en problemställning är oklar (explorativ) betyder det att den istället är teori- och hypotesutvecklande. Det betyder att syftet ligger i att ta fram ny kunskap om ett fenomen, åskådliggöra innehållet eller utveckla en teori som kan resultera i en uppsättning hypoteser som kan prövas (Jacobsen, 2002).

I denna studie är problemställningen i viss mån teoriprovande, alltså klar, då det finns potential att resultatet sammanfaller med de teorier som rör de oberoende variablerna. Men den är främst en teoriutvecklande, oklar (explorativ) problemställning, då fokus ligger på den beroende variabeln, Samverkansprojektet (Esaiasson et al, 2007).

Om studien är beskrivande innebär det att avsikten är att redogöra skillnader och likheter vid en viss tidpunkt. Om den har avsikten att förklara ett fenomen och varför det förhåller sig på ett visst sätt, då är det en förklarande studie (Jacobsen, 2002).

I denna studie analyseras och jämförs Samverkansprojektet med teorier kring samverkan. Denna studie är en kombination av de båda, då den åsyftar att beskriva Samverkansprojektet utifrån främjande faktorer och problemmekanismer samtidigt som den försöker förklara och blottlägga drivkrafterna bakom.

Val av undersökningsform och metod

Frågeställningarna i denna uppsats skall besvaras genom en kvalitativ innehållsanalys. Det empiriska materialet utgörs av diverse dokument tillgängliggjorda via de berörda organisationernas hemsidor samt intervjuer av tre olika personer som vardera representerar direkt berörda parter och parter som skulle kunna vara föremål för Samverkansprojektet. Genom att i analysstadiet noggrant och systematiskt gå igenom materialet skall vi, med hjälp av det teoretiska ramverket, kunna belägga vad som gäller i denna situation och på så vis besvara våra frågeställningar, som är av kritiskt granskande art (Esaiasson et al, 2007).

Vi kommer att genomföra en kvalitativ studie, en studie som då lägger fokus på tolkande av innehåll, skapande av teori och innebär en förståelse av att det material som skall analyseras är en skildring av "verkligheten" skapad av de som är involverade, inte en objektiv, enad bild av ett faktiskt tillstånd (Bryman, 2011). Studien kommer att genomföras med hjälp av semistrukturerade intervjuer av olika intervjuobjekt där vi följer vår upprättade intervjuguide. Två av intervjuerna kommer genomföras i form av ett personligt möte, den tredje genom en telefonintervju. Studien kan i viss mån klassas som en informantundersökning eftersom det, i viss utsträckning, kommer ställas olika frågor till de olika intervjuobjekt och frågorna kan ses som en klargörande och informerande del av hur drivkrafterna sett ut för Samverkansprojektet. Övergripande bör det dock ses som en respondentundersökning då vi vill veta hur de olika intervjuobjekt själva ser på Samverkansprojektet; de potentiella problemmekanismerna och hur de upplever de främjande faktorerna (Esaiasson et al, 2007).

Genom att använda sig av samtalsintervjuer skapar det möjligheten att gå djupare in på ämnet. Samtalsintervjuer används i mer teoriutvecklande studier och skapar möjligheten att utveckla nya begrepp och kategorier (Esaiasson et al, 2007). Ambitionen att utveckla nya begrepp och kategorier möjliggörs genom att vi i viss utsträckning använder oss av begrepp och kategorier

som inte är en följd av empirin (så som de delas upp i teoriavsnittet; drivkrafter, främjande faktorer och problemmekanismer) vi använder oss av något som Alvesson och Skoldberg (1994) kallar "abduktion". Abduktionen utgår, liksom induktionen, från empirisk fakta men också ihop med teoretiska för-föreställningar. För att fånga upp det inom våra kategorier krävs det att operationaliserandet av våra tänkta undersökningsvariabler genomförs på ett så optimalt sätt som möjligt, även kallat inre validitet (Alvesson & Skoldberg, 1994). Detta görs genom att vi använder oss av begrepp och kategorier som förekommer i tidigare studier och teorier (Esaiasson et al., 2007). Exempelvis frågar vi om huruvida det är en viss part som har varit mer initiativtagande för att projekt skall komma till stånd, detta för att få en inblick i huruvida det är maktasymmetri som varit en drivande faktor bakom projektet, vilket är något som presenteras i Olivers (1990) studie.

I upprättandet av intervjuguiden kommer hänsyn tas till Brymans (2011) rekommendationer:

- Informationen som ges angående intervjun kommer att vara klar och tydlig - de personer som inte är införstådda i syftet kommer delges information om det vid intervjun eller vid intervjufrågan.
- Ett tydligt samband mellan problemformuleringen och intervjuguiden.
- En kombination av direkta frågor och öppna frågor.
- Undviker alltför teknisk jargong i frågorna.
- Allmän bakgrundsinformation om intervjuobjekten.
- Frågor som möjliggör intervjuobjektets verklighetsuppfattning, inte vår egen.
- I viss förförståelse för intervjuobjektens verklighet och miljö.

Frågorna som kommer att ställas till de olika intervjuobjekten kommer i viss utsträckning skilja sig åt. Detta eftersom de olika intervjuobjekten är verksamma i olika miljöer och besitter kunskap om olika saker och de kommer då komma att kunna bidra med olika, kompletterande information. De med aningen mer kunskap om projektet kommer få fler frågor i hopp om att de kan svara på fler saker.

I intervjuerna kommer det ges möjlighet för intervjuobjekten att utveckla sina svar och frågor där vi ber dem ge exempel kommer att användas för att ge så fullgoda svar som möjligt. Att det ibland finns tvetydigheter kring olika begrepps innebörd gör att vi ber intervjuobjekten klargöra sin uppfattning av vissa centrala begrepp såsom, samverkan och kvalitet (Alvesson & Svenningsson, 2003).

Empiriskt material - deltagare och dokument

För att inte bara få en persons bild av hur Samverkansprojektet ser ut, vilket kan leda till att vi får en partisk eller skev bild av hur det fungerar, har vi valt att göra djupintervjuer med tre personer. Dessa tre personers deltagande motiveras av deras "centralitet" (Esaiasson et al., 2007). "Centraliteten" består av den roll de har i deras verksamhet, deras erfarenheter och deras kunskap i förhållande till Samverkansprojektet. De kan delas in i tre grupper som tillhör de tre delar som Samverkansprojektet består av. Vårt första intervjuobjekt, och kanske vår mest essentiella informationskälla, är Skatteverket. Vi fick kontakt med personen genom att skicka en förfrågan till Skatteverket om att träffa någon med insikt i Samverkansprojektet. Vi vill med hjälp av intervjun dels ta reda på hur Skatteverket ser på Samverkansprojektet, men också hur intervjuobjektet själv ser på det. Det andra intervjuobjektet är en SRF-medlem. Denna SRF-medlem är en skatteexpert på SRF och var den som svarade då vi skickade en förfrågan om att intervjua någon representant för SRF angående Samverkansprojektet. Denna intervju är också en mycket avgörande del för att kunna säkerställa en mer heltäckande bild i arbetet då denna organisation fungerar som mellanhand. Denne har alltså en bild av hur arbetet ser ut gentemot Skatteverket och de företag som är involverade. Detta kan då innebära att det medför blandade åsikter och tankar från båda håll som vi kan ta del av. Den tredje intervjun är en intervju av en representant för en organisation som projektet är inriktat mot, mindre företag. Kravet är då, som nämnt, att minst två av tre kriterier är uppfyllda: mindre än 50 anställda (för vart och ett av de två senaste åren), mindre än 80 miljoner i omsättning (för vart och ett av de två senaste åren) och en balansomsättning som understiger 40 miljoner (för vart och ett av de två senaste åren). Urvalet av intervjuobjekt kan anses vara ett målinriktat urval där vi försöker skapa en överensstämmelse mellan vår problemformulering och vårt urval; vi intervjuar de personer som är relevanta (Bryman, 2011). Vi fann vårt intervjuobjekt genom att göra en sökning enligt ovan nämnda kriterier i databasen Retriever Business. För de företag som inte medverkar i Samverkansprojektet kommer vi att ha en kort presentation om innerbörden av vad det är (se bilaga nummer 7).

Huvudfokus i empirin kommer ligga på intervjuerna, men en viss del kommer också utgöras av dokument som är utfärdade av involverade parter. Detta är delvis för att få en bild av hur Samverkansprojektet praktiskt går tillväga, men också vad det finns för bakomliggande motiv till Samverkansprojektet, att försöka klarlägga tankestrukturen (Esaiasson et al 2007). Att ta del av de olika dokument innebär också att bilden av hur de olika organisationernas mer offentliga hållning i frågan ser ut klargörs, jämfört med den bild som kommer ges av de

individer som deltar i intervjuerna.

Avgränsning

Det har skrivits ytterst lite om Samverkansprojektet och det är den främsta anledningen till att vi valt att få fördjupad kunskap inom detta, istället för Fördjupad Samverkan, som det redan har skrivits en del rapporter om, som inriktar sig mot stora företag. Vidare använder vi oss av ett förhållandevis begränsat antal intervjuer. Detta motiveras av svårigheter att få tag i berörda parter; framförallt deltagande företag och FAR-medlemmar. De som har insikt i vilka företag som deltar kan inte lämna ut informationen på grund av sekretesskrav. Vidare anses intervjuobjekten ge en förhållandevis bra bild för de olika parter som är involverade.

De dokument som rör Samverkansprojektet är ganska få; men enligt Skatteverket och SRF finns det inte särskilt mycket mer att tillgå. Vidare finns det ingen intresseorganisation, oss veterligen, för den tredje parten; företag, som har någon form av vägledningsdokument rörande detta - dokumenten som granskas kommer från FAR, SRF och Skatteverket.

Metod-och materialproblem

Svårigheten i att ta reda på hur Samverkansprojektet förhåller sig ligger dels i rent praktiska frågor (som att få tag i rätt personer, rätt mängd personer vid rätt tillfälle och så vidare), men framförallt i operationaliserandet av undersökningsvariablerna (drivkrafter, främjande faktorer och problemmekanismer). Exempelvis kan det vara svårt att se om det är så att det är effektivitet som är en drivkraft bakom projektet, eftersom svaret kan vara påverkat av vad intervjuobjektet förväntas svara; intervjuobjektet följer en sorts "kulturellt skript". Det finns också en möjlighet att intervjuobjektet försöker förstå vad intervjuarens studie syftar till och svarar därefter; detta kan skapa problem eftersom den föreställningen kanske inte sammanfaller med den bild som intervjuaren vill att intervjuobjektet skall ha (Alvesson, 2003).

Själva begreppen som används kan också ha olika innebörd, eller en icke entydig innebörd (Alvesson och & Svenningsson 2003), vilket hänger ihop med att språk är en viktig aspekt att förhålla sig till; det speglar inte verkligheten utan skapar den (Alvesson 2003).

Att intervjuande är en konstform har vi blivit varse. Det finns vissa förtydliganden som borde ombetts, och följdfrågor som kanske borde ha ställts.

Det är ett förhållandevis begränsat urval som uppsatsen baseras på. Vi har försökt få tag i fler personer utan någon större lycka, och de dokument som rör Samverkansprojektet är ganska

få; men enligt Skatteverket och SRF finns det inte särskilt mycket mer att tillgå, och de personer som intervjuas är även de ganska få.

Empiri

I empirin som följer presenteras dokumentgranskning, resultatet av de individuella intervjuerna som genomförts med Skatteverket, SRF och Mobilplaneten samt information som krävs för förståelse av intervjuerna.

Inledning

Intervjuer har genomförts med Martin Pernheim från Skatteverket, Mats Brockert från SRF och Aldrin Doudchitzky från Mobilplaneten. Både Martin och Mats refererar till rapporter som skrivits på uppdrag av Svenskt Näringsliv med bland annat Robert Pålsson som författare, och debattartiklar som skrivits på DI-debatt.

Den första av dessa rapporter som det också refereras till i inledningen, är skriven av Robert Pålsson (2012). Denna rapport kritiserar främst "Fördjupad Samverkan", inte Samverkansprojektet. Det är ur en legal hänsyn som kritiken framförs, exempelvis ifrågasätts lämpligheten att införa ett myndighetsutövande i Sverige som inspireras av "common law"-länder, eftersom Sverige har en annan rättstradition inom "civil law". Även likabehandlingsprincipen som framförs som ett inkompabilitetsargument. Den andra rapporten är författad av Bernitz och Reichel (2015). Denna rapport kritiserar samarbetet då de oroas över att vissa organisationer ges en gynnsam specialbehandling eftersom övriga företag i branschen inte inkluderas - vilket kan leda till en negativ ställning ur ett konkurrenshänseende. Detta eftersom det finns risk att det uppfattas som att de som deltar i samarbetet minskar risken för efterhandskontroll. Även här är det legala inkompabilitetsargument som framförs; ur rättssäkerhetssynpunkt ter sig denna olika behandling "betänkelig". Det finns, enligt Bernitz och Reichel (2015), ingen motiverad förmånsställning hos FAR eller SRF. Vidare påpekas det i denna rapport att det är ett ramavtal som ingåtts, ett skriftligt samarbetsavtal. Den kritik som framförts på DI-debatt är av liknande slag (Andersson et al., 2012). Här framförs bland annat en oro över att det skapas ett erbjudande om en "gräddfil som man inte har råd att missa".

Dokumentgranskning

För att kunna få mer information om hur Samverkansprojektet ser ut har vi valt att granska de dokument som SRF, Skatteverket och FAR tillhandahåller gällande projektet. Vi har gått igenom dem och tagit fram det som vi anser är relevant och informativt, baserat på vårt teoriavsnitt; vi tittar på drivkrafter och olika förutsättningar.

Förutsättningar

Nedan berörs det praktiska tillvägagångssättet enligt dokumenten, och de förutsättningar som Samverkansprojektet ställs inför.

För att delta i projektet görs en uppdragsanmälan. Det går till på så vis att en SRF- eller FAR-medlem talar med sin kund som då måste ge samtycke till att delta. I uppdragsanmälan redovisas organisationsnummer eller personnummer för de som önskar delta och vilka deklARATIONER eller kontrolluppgifter som ombudet hjälpt till med att upprätta.

Uppdragsanmälan kan antingen göras genom ett ombuds egna system eller genom ett webbformulär på Skatteverkets hemsida, uppdragsanmälan gäller i 12 månader. De uppgifter som omfattas är bland annat moms och punktskatter.

Vid genomsökning av dokument sägs projektet aldrig utgöras av ett avtal, ordet avtal finner vi inte överhuvudtaget. Projektet refereras till som ett samarbete eller en samverkan och på SRF:s och FAR:s hemsida står det följande:

“Skatteverket, FAR- och SRF-konsulterna har olika roller, men också gemensamma intressen av effektiva arbetssätt som kan bidra till en hög kvalitet. En samverkan inom avgränsade områden kan leda till vinster för alla parter.”

Deltagandet är frivilligt för företag, FAR- och SRF-medlemmarna och det finns möjlighet att vara selektiv när det gäller vilka uppgifter som skall omfattas av Samverkansprojektet; det är inte så att alla kontrolluppgifter som skattesubjektet har plikt att delge måste omfattas av detta. Uppgifter kommer gå igenom samma maskinella kontrollsystem som tidigare och eventuella fel kommer att behandlas utefter samma principer som tidigare. Det råder ingen sekretess kring de uppgifter som FAR- och SRF-medlemmar varit med och upprättat i samband med detta projekt. Utvärderingen kommer bestå i att se huruvida de uppgifter som lämnas in under Samverkansprojektets paraply håller en högre kvalitet och om det går att statistiskt säkerställa.

Drivkrafter

Ett återkommande argument för att dra igång projektet är att det skall minska onödiga kontroller och höja kvaliteten, något som i sin tur skall leda till flera olika saker såsom; ökad samhällsnytta, mindre besvär för alla involverade parter, ökad kundnytta samt effektivitet. Skatteverket har en något mindre lista på de olika motiven bakom Samverkansprojektet jämfört med FAR och SRF, samtidigt som många av drivkrafterna kan sägas gå in i varandra,

eller vara mer explicita versioner av samma sak. Exempelvis kan motivet att göra träffsäkrare urval vara ett mer explicit sätt att uttrycka effektivitet. FAR och SRF framhåller också nyttan för sina medlemmar och för kunderna, medan Skatteverket lägger ett mer övergripande fokus och riktar sig mot skattebetalarna.

Alla parter framhåller att detta är en del av en internationell trend, där SRF är aningen mer specifik:

“Idén kommer ursprungligen från Nederländerna, där skattemyndigheten och enskilda redovisningskonsulter, revisorer och skatterådgivare enats om ett samarbete.

Redovisningskonsulten, revisorn eller skatterådgivaren lovar att lämna in korrekta deklARATIONER och skattemyndigheten kan därmed hantera deklARATIONERNA snabbare. Detta arbetssätt har sedan spridits till andra länder. I Sverige sker samverkan mellan Skatteverket och medlemsorganisationerna istället för direkt med varje redovisningskonsult, revisor eller skatterådgivare.”

En lista på de olika drivkrafter vi kunde urskilja visas nedan.

Skatteverket

Av Skatteverkets dokument framgår olika bakomliggande motiv, och de kan sammanfattas enligt följande:

- Del av internationell trend.
- Minska onödiga kontroller; träffsäkrare urval.
- Återkopplande av eventuella fel, vilket stärker kvalitetsarbetet.
- Större säkerhet för skattebetalarna.

SRF

Hos SRF ser det ut på följande vis:

- Effektivisera.
- Öka kundnyttan.
- Del av internationell trend.
- Minska onödiga kontroller; träffsäkrare urval.
- Ökad kunskap genom återkoppling av eventuella fel.
- Skapa en högre kvalitet, förbättra redovisningsbranschen vilket i sin tur kommer leda till fördelar för; Skatteverket, branschen och skattebetalarna.
- Skapa en högre kvalitet jämfört med andra.

- Mer rätt från början; vilket leder till ökad samhällsnytta och säkerhet, mindre besvär och oro, färre rättningar i efterhand.
- Ökad kunskap genom återkoppling av eventuella fel.
- Öka mervärdet hos de anslutna medlemmarna eftersom förbättra kvalitetsarbetet inför framtiden.

FAR

Så här ser drivkrafterna listade hos FAR ut:

- Effektivisera.
- Öka kundnyttan.
- Del av internationell trend.
- Minska onödiga kontroller; träffsäkrare urval
- Ökad kunskap genom återkoppling av eventuella fel.
- Ett nyttjande av branschens kompetens.
- Minskad administration och färre kontakter med Skatteverket för företagen vilket leder till ökad samhällsnytta.
- Mer rätt från början; vilket leder till ökad samhällsnytta och säkerhet, mindre besvär och oro, färre rättningar i efterhand.

Intervjumaterial

Nedan presenteras vårt intervjumaterial.

Skatteverket

Vår första intervju var med Martin Pernheim. Martin är anställd som skatteinformatör, vilket bland annat involverar arbete med brottsförebyggande verksamhet. Han har varit med ett tag på Skatteverket; "snart tusen år", och har under sin period varit drivande inom vissa kommunikativa och informerande delar av deras verksamhet. Exempelvis har han agerat pådrivande för att komma igång med Skatteverkets hemsida och att se till att information tillgängliggjorts även på engelska.

När det gäller Samverkansprojektet har Martin ingen formell roll, det är ingen ute på regionskontoren som har det, det är på huvudkontorets nivå som de mötena sker; det är väldigt toppstyrt. Att det finns en möjlighet att det uppstår praktiskt samarbete ute på regionskontoren rörande Samverkansprojektet är något Martin tror är en möjlighet; att representanter för FAR och SRF hör av sig på ett annat sätt.

Den generella uppfattningen av projektet

Att få upp en kontinuerlig kontaktyta och att få till en bra kommunikation tycker Martin verkar vara en bra del med det här samarbetet, när vi frågar honom om hans generella uppfattning om projektet. Han beskriver hur det kan vara problematiskt i mötet med en myndighet när det gäller återkoppling. Att sitta och vänta på akuten används som exempel:

“Exempelvis när man sitter på sjukhus med sin brutna hand eller ett finger i näsan så vill man ju ha reda på hur lång tid man kommer att sitta”

I undersökningar som Skatteverket gjort menar Martin att det ofta framkommer synpunkter kring återkoppling när folk har frågor eller tips, han säger att Skatteverket har varit dåliga i det avseendet; att kommunicera ordentligt. Projektet är något som i viss mån skall förbättra ett sådant problem genom att de ses mer frekvent:

“Om du och jag träffas en gång i halvåret kan ju du ta upp den frågan om och om igen... till slut måste jag ju säga någonting - det tror jag är jättebra med detta samarbete.”

Initiativtagare

Det finns ingen part som varit mer initiativtagande än den andra; han tror det är ett initiativ från bådas håll.

Martin ser på arbetet som drivet av gemensamma mål; en “Win-Win” situation. Det är motiverat av behovet att det skall vara enkelt att lämna uppgifter; revisions- och redovisningsbyråerna liksom Skatteverket vill därför att det sker elektroniskt. Att det sker elektroniskt bidrar också till att underlätta arbetet med olika “tokigheter” och gör att materialet kommer in så tidigt som möjligt och det ökar effektiviteten. För att understryka vikten av att lämna in elektroniskt ges utökade inlämningstider jämfört med om det lämnas in på papper.

Det finns inga olika mål som motiverar arbetet enligt honom, men ger ändå två olika: För Skatteverket är det väldigt kostsamt för dem att gå tillbaka och ändra hela tiden och för FAR och SRF finns det, i samband med projektet, en möjlighet att kanalisera sina idéer, vilket anses bra eftersom att de har bra idéer.

Avskaffad revisionsplikt

Att den avskaffade revisionsplikten varit en drivkraft för att starta Samverkansprojektet avfärdas när det gäller Skatteverket. Det ses mer som en potentiell drivkraft för FAR och SRF,

eftersom det finns möjlighet att framhålla att uppgifterna kan lämnas in senare och att det går att visa att de kanske håller en högre kvalitet.

Med det sagt, är synen på den avskaffade revisionsplikten föga smickrande:

“Skott i pannan på den som gjorde det”, tycker Martin.

Kvaliteten på lämnade uppgifter anses minskat. Orosmolnet anses blivit större rörande mindre och nystartade företag när den avskaffade revisionsplikten slås ihop med det minskade kravet på kapital vid nystart av aktiebolag. Det blir ofta fel när det gäller sociala avgifter och vid uttag ur bolagen.

Det anses alltså vara en dålig idé att ha avskaffat revisionsplikten, och det anses också svårt att kvantifiera kostnaderna och vinsterna. Vad som dock framförs som ett alternativ till varför propositionen gick igenom är att revisorerna har varit “riktiga sopor”. De har varit riktiga sopor på så vis att de inte marknadsfört sin kunskap tillräckligt; de har varit duktiga på att debitera, utan att visa vad de faktiskt gör och kan.

Synen på samverkan

Samverkan är ett eftersträvansvärt arbetssätt, på frågan om man bör samverka svarar han “absolut”. Anledningen till detta är att det, ur ett myndighetsperspektiv, inte fungerar på ett bra sätt när “en myndighet bara bestämmer något”. Det klargörs att Skatteverket jobbar mycket med andra samverkansprojekt på olika vis, bland annat ihop med Mäklarsamfundet, men också FAR och SRF i andra sammanhang, på olika nivåer och på olika sätt - nu senast höll Martin i ett informationsmöte vid ett utav FAR och SRF:s julbord. De frågor som berörs vid informationsmöten, är områden där det ofta uppstår fel; framförallt de oavsiktliga felen får stort fokus eftersom de anses vara något Skatteverket kan arbeta bort - till skillnad från de avsiktliga felen som alltid kommer finnas där. Det handlar då mycket om att reflektera kring den egna verksamheten; är det något arbetssätt eller en blankett som är fel, går det att informera bort, och att använda FAR och SRF som en samarbetspartner - en samarbetspartner vars roll beskrivs som en kundorienterad sådan, vilket då också innefattar ett sorts testande av Skatteverkets gränser:

“Men där kan vi ha olika synsätt, de ska naturligtvis tillvarata kundens intressen, de skall ju också testa gränserna. Om vi säger att

gränsen ligger på 4 så måste de testa; är det en 4 eller är det 4,5 eller 5,2.”

Samtidigt som samverkan ses som vanligt förekommande och bra arbetsätt beskrivs det också som något som bör utföras ganska restriktivt. Detta eftersom att Skatteverket är en myndighet, en myndighet som skall vara fristående där ingen skall ges någon särskild fördel. Det berättas om tidigare samarbeten med Hogia där Skatteverket var ute och informerade. Förbehållet var då att Skatteverket inte debiterade och att Hogia inte fick ta någonting betalat när deras kunder kom och lyssnade på informationen. Sådana samarbeten genomförs inte längre eftersom det fanns risk att Hogia kunde marknadsföra sig med sådana informationsträffar. Samverkan och samarbeten mot organisationer är istället det som används; istället för samverkan och samarbeten med företag.

Kritiken

Kritiken i form av Robert Pålssons rapport (2012) avfärdas aningen lättsamt som något som kommer från en jurist:

“Robban är kritiskt till detta. Han är jurist så honom bryr vi oss inte om.”

Att det skall finnas transparens, en tydlighet kring vad samarbetet går ut på framhålls som viktigt. Den kritik i form av att det fanns risk för att vissa fick särskilda förmåner, att de genomgick färre kontroller är kritik som togs på allvar; det hade varit rättsosäkert. Martin menar dock att så inte är fallet. Någon tydlig nackdel med projektet finns inte. Martin drar paralleller med tullverksamheten, för att möta den kritik rörande särbehandling. Tullverket har olika urvalsprocesser när de går igenom olika speditörer beroende på ISO-certifiering.

Samarbetet är ett viktigt samarbete eftersom det ger möjlighet att kommunicera om fel som begås och Skatteverket kan inte kommunicera ut detta till vartenda skattesubjekt som finns inom landets gränser; de måste ha någon form av motpart att diskutera med och då väljer de att diskutera med en branschorganisation.

Hur blir det ett lyckat projekt? – Förutsättningar

En tung vikt i vågskålen får FAR och SRF; om de upplever att det ger dem någonting, ja då är förutsättningarna goda för att det kan anses som ett lyckat projekt. Skatteverket får ut någonting av det i form av att de får en samtalspartner. Att det blir en bra kommunikation mellan branschorganisationen och Skatteverket ses som elementärt.

Några mer övergripande ideologiska konflikter finns inte. Något som alla köper är att “alla skall betala rätt skatt, vare sig för mycket eller för lite”. De flesta vill samarbeta och det finns en samsyn; de flesta vill ge en sann och rättvisande bild.

När själva startfasen beskrivs är Martins uppfattning att de involverade parter träffades, hade ett samtal och diskuterade för att därefter “köra igång”.

Hur själva utvärderingen kommer ske är aningen oklart. Det är väldigt få som har deltagit så det kan vara svårt att fatta några beslut på så pass tunt underlag. Utvärderingen väntas ta tid.

Klargörande av begrepp

För att få en inblick i Martins syn på vissa centrala begrepp bad vi honom klargöra vad innebörden av dem var för honom.

Samverkan:

“Samverkan eller samarbete. Jag tycker att det handlar om att man diskuterar och att det handlar om ett givande och ett tagande på samma nivå. Det får inte vara någon som är i en underlägsen situation och det får inte vara någon som gynnas för mycket av det. Det är därför det är bra när det är på den här nivån.”

Kvalitet i deklARATIONERNA:

“Kvalitet betyder att man har lämnat korrekta uppgifter och jag skulle kanske vilja dra slutsatsen att man har lämnat riktiga uppgifter men att man kanske har gjort avsiktliga fel, det kan ju hända; att man håller hög kvalitet på inputen men jag tycker att hög kvalitet saknar oavsiktliga fel. Avsiktliga fel, det kan man alltid lämna, och det tycker jag att man kanske måste ha i vårt samhälle. Jag skulle inte vilja ha ett sådant samhälle där storebror vet allting. Jag tycker faktiskt att vi inte skall veta allting men jag tycker att hög kvalitet innebär att det skall vara väldigt svårt att göra fel samtidigt som det skall vara lätt att göra rätt.”

SRF

Vår andra intervju hade vi med Mats Brockert. Mats är skatteexpert på SRF. Han jobbar även hel del med redovisningsfrågor eftersom han har jobbat mycket tillsammans med Skatteverket och Bokföringsnämnden. Mats har också jobbat med baskontoplanen. Han berättar vidare att han har suttit i styrelsen i över 10 år. Den roll han spelar i denna samverkan är att han representerar SRF-konsulterna. SRF-konsulter är en branschorganisation för auktoriserade redovisningskonsulter och lönekonsulter. FAR är deras konkurrent, men de samverkar i detta

projekt. SRF jobbar främst med att auktorisera. För att kunna vara en medlem i SRF måste medlemmarna genomföra en tentamen för att kunna visa att denne uppfyller vissa krav för att bli auktoriserad. Det finns ett regelverk som SRF använder sig av vid auktorisering och detta kallas för REKO. Eftersom Mats tidigare varit anställd på Skatteverket vet han att vad gäller samverkan är detta samverkansprojekt inte det enda projekt som Skatteverket varit involverat i. Exempel på det är intresserådet, vilket är en rättsavdelning på Skatteverket, där det diskuteras juridiska frågor. En annan är en produktionsavdelning och där diskuteras lite mer praktiska frågor och problem som kan dyka upp. Det kan vara till exempel hur blanketter skall utformas eller huruvida dokument skall hanteras elektroniskt. När ett möte sker i samband med detta samverkansprojekt är det Mats som är med och lyfter de frågor som kan ha uppkommit hos SRF för att kunna diskutera det med Skatteverket och de andra deltagarna hos FAR.

Den generella uppfattningen av projektet

Mats tycker Samverkansprojektet verkar bra, dock anser han att det inte har fått en tillräckligt bra genomslagskraft för att fler skall vilja gå med.

”Det är en väldigt liten uppslutning, så kan man väl säga”

Anledningen till varför det inte är så många som har nappat på idén är flerfacetterad; dels är de uppgifter som lämnas in under Samverkansprojektet inte omfattade av sekretess, dels kanske värdet av att delta inte har framgått eftersom det är så pass nytt, det är svårt för de som inte är med i projektet att se vad de får ut av det.

Kritiken

Angående den kritik som riktats mot projektet anser Mats att den är obefogad. Att Skatteverket ingår i samverkan med olika parter är ingenting nytt; man måste försöka rikta sina insatser:

“De skulle inte kunna göra på något annat sätt, det hade inte jag velat att mina skattepengar gick till.”

Att det skulle vara orättvist för någon avfärdas; det är inte stängt för någon annan part, tvärtom. Problemet är dock att Skatteverket inte känner till några andra organisationer som

skulle kunna delta, och han tycker också att om en person eller organisation har en utbildning/auktorisering får denne vissa fördelar av det: "det ser jag inget problem med".

Vidare berör han själva formen för projektet, han påpekar att inget avtal har slutits. Projektet utgörs av en promemoria som han ser det. Han anser att det är lite hårt att kalla det ett avtal, det hela kan ses lite som ett diskussionsforum. Kritik framförs också gällande de som upprättat rapporterna på uppdrag av Svenskt Näringsliv; de anses partiska och de anses också sakna de krav som skulle kunna ställas på en akademisk professor.

Initiativtagare

Enligt Mats är initiativtagarna Skatteverket, de är oftast de som startar sådana här projekt. Anledningen till att det är Skatteverket som har tagit fram detta projekt är, berättar Mats, på grund av den avskaffade revisionsplikten:

"Utifrån det här jag pekade på att man efter avskaffandet av revisionsplikten känt så att man måste ha kanaler för att säkerställa att det som kommer in är riktigt, och göra urval baserat på där man tror att fel med skattepengen är större."

Skatteverket vill alltså ha kanaler för att kunna säkerställa att de uppgifter som kommer in är riktiga, och de vill också kunna göra ett urval där de fokuserar på de områden där de ser risken för fel som större. Skatteverket tror då att om en auktoriserad redovisningskonsult eller revisor har varit inblandad i bokslutet är risken för fel mindre, enligt Mats.

Avskaffad revisionsplikt

Som nämnts är den avskaffade revisionsplikten en bidragande faktor till varför detta projekt har startat. Han tror att Skatteverket blev oroliga då revisorn hade en viss roll där denne skrev bort fel. Detta innebar då att de behövde göra någonting för att möta risken för ökade fel. Vad som då skedde var att de som hade haft hjälp av en revisor skulle kryssa i det i sin deklaration. Detta blev dock meningslöst eftersom vem som helst kunde kryssa i detta. Genom detta projekt kan företag då gå bakvägen istället; det är uppdragstagaren som delger vilken deklaration som denne varit delaktig i att upprätta. För att understryka detta synsätt skickade Mats en text som citerar delar ur prop. 2009/10:204, 2010/11:165 (se bilaga 8) och förarbeten till de samt en egen del för att kommentera dem. Texterna beskriver den potentiella risken som den inskränkta revisionsplikten kan leda till, vilka yrkeskategorier som kvalificeras som godkända när man skall kryssa i huruvida företag fått hjälp av en redovisningskunnig i upprättandet av den ekonomiska rapporten och att det är värdefull information för

Skatteverket för att kunna rikta kontroller. Genom denna samverkan vänder Skatteverket då på situationen så att:

“Den som är uppdragstagare lämnar uppgift om sina uppdragsgivare, istället för att varje uppdragsgivare (skattskyldig) lämnar uppgift om sin uppdragstagare. Ett sådant tillförlitligt uppgiftslämnande sker idag genom uppdragsanmälan.”

Synen på samverkan

På frågan om det är eftersträvansvärt att samverka svarar Mats: “Absolut”. Efter det börjar han tala allmänt om hur det finns en lagstiftning att följa och att det inte finns någon annan ambition än att följa den och att i de fall lagstiftningen inte faller i deras smak kämpar de för att ändra den genom att jobba på “andra vägar”; via påtryckningar eller genom att gå direkt till politiker.

Sedan anser han att samverkan är så mycket mer än bara en sak. Det handlar om att dela information, hitta fel, en strävan om alltid kunna förbättras samt att kunna föra en dialog om vad som är bra och/eller dåligt. Ett exempel som kan komma upp på möten, enligt Mats, är det att kompetensen har sjunkit på kontoren, framförallt skattekompentensen.

I detta fall har de en uppgift att de skall kunna leverera ett antal uppgifter till Skatteverket, ambitionen är att det skall vara så enkelt som möjligt samtidigt som det skall ta så lite tid som möjligt. Mats anser att Skatteverket har precis samma önskemål. De skall lämna uppgifter till Skatteverket som de sedan tar emot och bearbetar och kan SRF och Skatteverket tillsammans samverka i detta är det enligt honom väldigt eftersträvansvärt. SRF vill fortsätta att ha denna kommunikation med Skatteverket och det är enligt Mats den största anledningen till att samverka.

När Mats tillfrågas huruvida det är gemensamma mål som uppfylls i samverkan svarar han ja och framhåller för Skatteverket deras önskan om att kunna rikta sin kontroll och säger att det är väldigt bra för SRF att få återkoppling rörande fel; de vill så smidigt som möjligt kunna lämna sina uppgifter och utöver det vill de inte ha mycket med Skatteverket att göra.

Att effektiviteten är en essentiell del understryks också. Effektiviteten utkristalliseras i form av att all information skall lämnas elektroniskt, vilket bland annat underlättar vid konflikter:

“Jag satt och läste om en konflikt nyligen där de sa att de hade lämnat papper, men Skatteverket säger att de inte har fått dem. Och så kommer diskussionen om förseningsavgift, det behöver man ju aldrig oro sig för om man lämnar elektroniskt för då får man ju kvitto på att man lämnar det.”

Mats menar att Samverkansprojektet inte har några direkta nackdelar, samtidigt som han säger att det måste ju finnas, det finns ju alltid. Det han oroas lite för är om deras medlemmar skulle kunna påverkas negativt genom att informationen från projektet används för att kartlägga medlemmarna och i förlängningen medlemmarnas kunder. Dock har sådana diskussioner förts och både Skatteverket och de övriga parterna har kommit överens om att det inte skulle ske.

Övergripande konflikt och risk för övertramp

Vi frågade även Mats om han såg några problem med samverkan; att det skulle kunna skapa konflikter på ett mer övergripande plan. Att företag vill betala in så lite skatt som möjligt, att revisorn står kunden närmast och att Skatteverket vill ha in skatten. Han börjar då berätta om hur det finns vissa anställda på Skatteverket som driver processer som han anser är helt ohållbara; de försöker inte driva in rätt skatt utan så mycket skatt som möjligt:

“...så finns det de som driver skatteprocesser som är fullständigt ohållbara, de följer inte alls sin skattepolicy, utan de försöker driva in så mycket skatt som möjligt...”

“Den enskilde handläggaren driver ju vansinniga processer då som kostar samhället massor med pengar i domstolsprövningar och liknande...”

Gällande företag menar han att självklart vill de undvika skatten, men att de lämnar de uppgifter som lagstiftningen kräver. Skatteplanering är ingenting de bistår med, men säger att de kan omöjligt hålla koll på alla sina 3500 medlemmar; vissa kommer göra övertramp. Följer de inte regelverket som de har (REKO), utesluts de.

Bakomliggande motiv för SRF - en önsketanke

Det som motiverar Samverkansprojektet, för deras del, är att de kan ringa in direkt till Skatteverket och få svar, det beskrivs som en potentiell konkurrensfördel. I alla fall i teorin, men det är oklart huruvida det kommer fungera praktiskt eftersom Skatteverket saknar resurser för att ta emot alla frågor, även i detta fall. Vilket skulle leda till att SRF måste gå den vanliga vägen; via servicejouren.

Mats tycker att det finns en möjlig vinst i att de kvalificerade medlemmarna får en kanal in att tala med de kvalificerade på Skatteverket, men framhåller igen att det verkar osannolikt på grund av Skatteverkets personalbrist.

“På pappret låter det bra och det har väl vi sett att det är jättebra för vår del. Men min personliga uppfattning är att Skatteverket inte kommer kunna uppbringa resurser så att det går att genomföra med en egen kanal in, tyvärr. Det hade varit himla bra om det hade varit så för vår del.”

Hur blir det ett lyckat projekt? – Förutsättningar

Som Mats ser det är en av förutsättningarna att det skall bli lyckat är att de som ingår i den här branschen, alltså alla som kan visa upp att de har en kvalificering, har en egen kanal för att kunna få ett snabbare svar. Att det inte är något tvång att delta, inte heller något tvång att lämna ut mer information än de uppgifter som de lämnar in via deklARATIONEN är något som anses möjliggöra en bra samverkan. Relationen med Skatteverket beskrivs också som fri från konkurrens; han återupprepar att de har samma mål och understryker att de inte har några andra ambitioner än att följa lagen, vid frågan om hur det ändå kan bli problem eftersom det är någon form av motsatsrelation i form av att FAR:s och SRF:s medlemmar ändå står kunden närmast.

För att det skulle bli ett bättre genomfört projekt finns det några saker som påpekas. Exempelvis borde SRF varit bättre på att anmäla fler företag. Något som kanske inte har varit helt lätt eftersom det kanske har uppstått en intern konkurrenssituation inom byråerna. Detta på grund av att det kan vara så att alla som jobbar på en byrå kanske inte är auktoriserade och att då framhålla Samverkansprojektet skulle kunna få de icke-auktoriserade konsulterna att bli mindre eftertraktade. Det faktum att uppgifter som lämnas in under Samverkansprojektet är offentliga är också något som påverkar negativt. Framförallt är det dåligt marknadsfört överlag: många säger att de inte känner till det. På frågan om det skulle behövas mer marknadsföring svarar Mats:

“Ja, precis. Jag tror att vi har varit otydliga och oklara på många sätt med vad det innebär.”

Utvärdering

Mats berättar att detta projekt kommer att inleda en utvärdering den 13 december 2015. Han tror dock att det kan bli svårt att kunna utvärdera detta projekt på ett bra sätt. Han menar att det blir svårt att jämföra de medverkande företag gentemot de icke medverkande företagen. Urval är inte tillräckligt för att kunna dra några slutsatser, även ifall han inte har någon direkt insikt om exakt hur många som deltagit. Han menar att denna första fas av projektet har varit mer av en testkaraktär.

Klargörande av begrepp

Samverkan innebär att man gemensamt arbetar för att uppnå ett mål, enligt Mats.

Mobilplaneten

Vår sista intervju var med Aldrin Doudchitzky som är VD för Mobilplaneten. Det är ett bolag som reparerar och säljer tillbehör till mobiltelefoner.

Mobilplaneten använder sig av en redovisningsbyrå när det gäller upprättandet av ekonomiska rapporter och när det kommer till kommunikationen överlag med Skatteverket, en kommunikation som sker ganska sällan, har det mesta varit i sin ordning. Det enda Aldrin bidrar med är underlag för rapporterna. Samarbetet med redovisningsbyrån beskrivs som smidigt, men han funderar ändå på att byta och i samband med det bytet se huruvida den nya byrån har anställda som är anslutna till FAR eller SRF - något han inte har någon insikt om idag.

Samverkansprojektet är någonting som Aldrin har hört talas om för länge, länge sedan - men han upplever att det har marknadsförts dåligt.

Den generella uppfattningen av projektet

Bilden av Samverkansprojektet är, efter att vi har förklarat det, positiv. Det ses lite som en märkning, en stämpel på att de som är anslutna till projektet gör rätt. Något som är väldigt essentiellt när man som företagare väljer vilka som skall vara med och bistå i upprättandet av de ekonomiska rapporterna, det är nämligen något Aldrin aldrig själv ägnat sig åt. Framförallt i början när de nyligen hade startat upp föll valet på de absolut billigaste, för att därefter byta till någon dyrare och i samband med det har det uppdragats fel som de tidigare hade gjort. Han har också kännedom om bolag som det har gått riktigt illa för när de sökt hjälp på fel ställe:

“Det finns företag som har ramlat omkull för att de har valt fel byrå.”

Den positiva synen på de involverade parterna och själva projektet ges av att Skatteverket vill ha en samverkan ihop med dem:

“Alltså om Skatteverket lyfter upp de här för att de här är bra konsulter att använda då blir det definitivt en kvalitetsstämpel, för då vet man att de här är godkända av Skatteverket och vad de gör är rätt, förhoppningsvis.”

En företagare vill endast fokusera på sin verksamhet, det är därför de anlitar en redovisningsbyrå; för att de skall göra rätt. Det uttrycks en viss oro angående anlitaandet av byråer; det är inte alla som tar ansvar, som en revisor gör, då känns det oerhört viktigt att det blir rätt och det är kvalitet på det som lämnas in.

Avskaffad revisionsplikt

Efter att vi informerat om hur det ser ut med den avskaffade revisionsplikten, där vi bland annat beskrev hur vem som helst kunde fylla i huruvida rapporten var upprättad av en redovisningskunnig, framhålls detta som ett potentiellt alternativ till varför Samverkansprojektet uppstod. Det ses som skrämmande att “man bara kan kryssa i en ruta”. Det bör, enligt Aldrin, endast vara en inloggad revisor med ett godkännande från Skatteverket kunna ha möjlighet att kryssa i.

Initiativtagare

Företag är de som ses som mer pådrivande för att projektet skulle bli av. Det vill säga de enstaka företag som är medvetna om projektets existens, samtidigt som de redovisningskonsulter som inte är anslutna till FAR och SRF har ett avsevärt mindre intresse av att detta blir av. Aldrin menar dock att det kanske sporrar dem att skaffa sig en sådan certifiering, vilket skulle kunna höja deras nivå - speciellt om företag skulle börja kräva en sådan certifiering vilket i sin tur skulle generera en bättre kompetens som företag kan ta del av.

Alla involverade får någonting av projektet, och det underlättar för alla parter. Det underlättar för Skatteverket, de certifierade lyfts fram och för företag blir det en tryggare upplevelse. Hade det inte varit en “Win-Win” situation hade det inte blivit av. Att de bolag vars deklARATIONER lämnats in under Samverkansprojektet skulle råka ut för ett annat urval framhålls inte som en del i den tryggare upplevelsen hos företag; utan det är det faktum att Skatteverket är med och “satsar” på det här. Eftersom:

“Man måste följa Skatteverket och om de kommer ut med något sådant här, är det ju antagligen bra om man följer det.”

Effektiviteten tros öka om det är så att det blir mer rätt från början. Det är nämligen ganska krävande att ta itu med problem som kan uppstå och att behöva kommunicera med Skatteverket. Aldrin ser inga möjliga förluster för hans eget bolag att vara med i projektet; det ses som en kvalitetssäkring som kan ha en positiv inverkan.

Samverkan i detta fall ses som någonting positivt eftersom det rör så pass viktiga ting som kan leda till straff eller olika ekonomiska problem om det inte är korrekt. Att kommunicera och förmedla vad det är som gäller är då väldigt viktigt. Risk för övergripande ideologiska konflikter är ingenting som Aldrin ser i detta projekt och han upplever heller inga problem med förtroendet:

“Alltså är det certifierade konsulter som jobbar tillsammans med Skatteverket har man väl förtroende för dem och Skatteverket har man inget annat val än att ha förtroende för - det är deras kommando som gäller”.

Att se till att alla revisorer och redovisningskonsulter i FAR:s och SRF:s troligen stora nätverk håller en hög standard ses som avhängt att det blir ett lyckat projekt. En kontinuerlig genomgång av deras kvalitetsnivå; inte endast ett enda prov som avklaras vid ett tillfälle.

Ett nödvändigt ont

De som inte är anslutna till Samverkansprojektet, det är potentiellt de som får smaka på dess nackdelar. Det ses som om att det blir en indirekt nackdel för de som är mindre med ändå duktiga eftersom de kanske väljs bort till förmån för de FAR- och SRF-anslutna. Den potentiella nackdelen är i sådana fall avhängd vad det kostar att vara ansluten till FAR eller SRF. Samtidigt framhålls det som kanske någonting nödvändigt eftersom att det numera är möjligt för i princip vem som helst att utge sig för att vara kunnig.

“Det har bombats upp ett kluster av människor som har hoppat in i redovisningsbyråer, där det inte finns något intyg för att visa att man kan.”

Klargörande av begrepp

“Eftersom jag inte har varit med i någon samverkan innan har jag svårt att veta vad det innebär, men själva ordet i sig är ju att det är flera parter som samlas för att uppnå ett mål.”

Analys

I analysen kommer det empiriska materialet analyseras med den teoretiska referensramen, det för att finna kopplingar och binda samman empiri och teori.

Drivkrafter

Här analyseras de drivkrafter som ligger bakom Samverkansprojektet enligt följande:

Nödvändighet

Det förefaller vara frivilligt för de involverade parter att vara med. Detta framgår eftersom det står i de tillhandahållna dokument och det har under intervjuerna inte framkommit någonting som antyder att projektet är drivet av tvång, det finns alltså inga sanktioner för de som väljer att avstå samarbetet. Det finns, så vitt vi kan se, inget direkt lagtvång som tvingar in Skatteverket eller de övriga involverade parter in i detta projekt, heller inget avtal; i de dokument som granskats nämns aldrig ordet avtal och Mats påpekar att samarbetets formella form utgörs av en promemoria.

Frivilligheten kan ses som något positivt, men det också vara så att om det hade funnits ett tvång hos alla revisorer, eller redovisningskonsulter, som är anslutna att inkludera de bolag som kvalificerar sig för att delta, hade det kanske varit möjligt att få fram ett större urval och därmed värdera projektet bättre.

Asymmetri

Det har vid granskningen av dokumenten inte framkommit om någon part varit mer initiativtagande än någon annan.

Vid intervjuerna är det olika synsätt gällande vem som har varit mer initiativtagande. Mats på SRF menar att det är Skatteverket som har varit mest drivande för att det skall bli av, samtidigt som Martin på Skatteverket menar att det finns ingen part som varit mer pådrivande än någon annan, trots att han vid frågan "Hur blir det ett lyckat projekt?" svarade att det var avhängt huruvida FAR och SRF upplevde att de fick ut någonting av det.

Aldrin fick bilden av att det skulle vara företag som är mer drivande i detta eftersom de skulle kunna få ta del av högre kompetens som kanske skulle drivas fram av projektet.

Det faktum att projektet inte hade kunnat startas utan Skatteverket ger dem en tung position i denna konstellation. I vår mening finns det en viss maktasymmetri, men det är inte nödvändigtvis så att det är den starkare som vill komma över den svages resurser (Oliver 1990). Det är mer på så vis att den "svagare", eller mindre parten, vill komma över den stores

resurser - Mats ser nämligen den ökade kommunikationen och tillgången till kvalificerad personal hos Skatteverket som en drivkraft bakom projektet.

(Gemensamma) mål

När vi blickar på dokumenten är det många gemensamma motiv som ligger bakom. Allihop har som motiv att stärka kvaliteten, återkoppla vid eventuella fel, minska onödiga kontroller, skapa träffsäkrare urval och de ser det alla som en del av en internationell trend.

Vid intervjuerna framhålls det som om det är gemensamma mål som uppnås i projektet, men ändå på olika vis och vissa saker framhålls inte som gemensamma mål, men det går ändå att under ytan skönja en samsyn.

Mats menar att både Skatteverket och SRF har ambitionen att processen, att lämna uppgifter, skall fungera så smidigt som möjligt. Att ha en bättre kommunikation med Skatteverket är också något som eftersöks. Han framhåller dock olika mål med projektet vid den direkta frågan; för Skatteverket är det den nya urvalsprocessen som är i fokus och för SRF är det återkopplingen angående fel. Gällande avskaffad revisionsplikt ser Mats det som en anledning till att detta projekt uppstått; framförallt från Skatteverkets sida som enligt honom behöver säkerställa att uppgifterna kommer in är riktiga.

Martin framhåller, även han, att det är viktigt att det skall vara smidigt att lämna uppgifter och att det skall tvinga fram mer kommunikation och återkoppling hos de involverade parterna. På frågan om gemensamma mål framhålls två olika; för Skatteverket handlar det om att minska kostnader för att rätta gamla fel och för branschorganisationerna är det en möjlighet att kanalisera sina idéer. Den avskaffade revisionsplikten avfärdas som drivkraft bakom projektet, men Martin uttrycker sig väldigt skeptiskt gällande avskaffandet.

Aldrin, som har aningen mindre insikt i det hela, anser att alla får ut någonting av det och att projektet annars inte hade blivit av. Vidare tror han också att den avskaffade revisionsplikten kan påverkat.

Effektiviteten upplevdes öka av alla parter. Effektiviteten berörs längre ned.

Vad som visas av empirin här är att det i viss mån är gemensamma mål, och att upplevelsen är att det handlar om en "Win-Win" situation för alla involverade. Gällande den avskaffade revisionsplikten anser vi att det kan varit en starkt bidragande faktor till att projektet startades även för Skatteverket trots att Martin säger att det inte varit det. Detta eftersom Martin är så pass starkt kritisk till den avskaffade revisionsplikten, för att det finns en så pass tydlig teknisk koppling som påvisas av Mats och för att han säger att det har varit en starkt

bidragande faktor. Vi ser det som en samverkan som kan beskrivas med termen ömsesidighet (Oliver 1990), trots att det i viss mån är olika mål som uppnås, eftersom de inte nödvändigtvis är ömsesidigt uteslutande.

Effektivitet

Enligt dokumenten har effektiviteten varit en drivande faktor, dels för att det skrivs ut att ambitionen är att effektivisera, men dels genom att läsa mellan raderna: till exempel är att minska antalet onödiga kontroller att bli effektivare. När det gäller intervjuerna kan vi också förstå att effektivisering är en drivande faktor, exempelvis är ambitionerna att göra uppgiftslämnandet smidigare ett tecken på effektivisering och hur Mats önskar få en snabbare kommunikation genom att alla som är delaktiga i projektet skall få en egen kanal in till Skatteverket. På direkta frågor rörande effektiviteten tycker både Martin och Mats att det är viktigt och de lägger stort fokus på att det hela sköts elektroniskt, detta kan ifrågasättas. Att själva projektet genomförs elektroniskt ökar inte effektiviteten i form av att en bättre urvalsprocess uppstår eller att det blir enklare att kommunicera med Skatteverket överlag. Att de uppgifter som lämnas inom projektets ramar sker elektroniskt har mer med projektets interna effektivitet att göra.

Vår uppfattning är ändå att effektivitet är drivande faktor, men att inlämningen under projektets paraply blandas ihop med projektets syfte att öka effektiviteten i deras andra procedurer.

Stabilitet

Det kan också sägas att ambitionerna bakom projektet är att skapa stabilitet. Detta i form av att Skatteverket vill skapa sig en viss förutsägbarhet genom att kunna fokusera sitt urval bättre. Om Skatteverket märker att det är mindre fel bland de deklARATIONER som lämnas in, i kombination med att de återkopplar vid eventuella fel skapas det en bättre förutsägbarhet. Ett tecken på att Skatteverket önskar stabilitet är också att de startar det här samarbetet med de enda, enligt Mats, tillgängliga motparterna. Vilket betyder att de agerar mer som en enda stor spelare (Oliver 1990).

Legitimitet

Synen på samverkan är förhållandevis positiv. Martin svarar "absolut" på frågan om huruvida man bör samverka och Mats berättar att han varit delaktig i flera olika samverkansprojekt. Att det överhuvudtaget uppstår ett samverkansprojekt kan vara givet av att Skatteverket, FAR och SRF vill skapa sig legitimitet genom att vara en del av ett organisationsmode (Rövik, 2008). I de dokument som vi tittat på påpekas det åtskilliga gånger att det är en del av en internationell

trend, med det Holländska systemet som huvudinspiratör. Vidare kan det vara så att projektet ges namnet, Samverkansprojektet, på grund av att det har en positiv klang och för att det har en såpass allmänt intentionsfylld bild inneboende i sig. Aldrin beskriver samverkan som att parter samlas för att uppnå ett mål, likaså Mats. Att samverkan är eftersträvansvärt är också någonting som framhålls på många olika håll, framförallt myndighetshåll, vilket kan bidra till att Skatteverket känner att de har mandat att vara med och starta upp detta projekt (Löfström et al, 2001; Socialstyrelsen, 2008; Lindberg, 2009; Danermark & Kullberg, 1999).

Det kan också vara så att projektet tillför SRF och FAR legitimitet, indirekt genom att Skatteverket samverkar ihop med dem. Aldrin säger bland annat gällande projektet och de anslutna revisorerna och redovisningskonsulterna:

“Alltså är det certifierade konsulter som jobbar tillsammans med Skatteverket har man väl förtroende för dem, och Skatteverket har man inget annat val än att ha förtroende för - det är deras kommando som gäller”.

“Alltså om Skatteverket lyfter upp de här för att de här är bra konsulter att använda då blir det definitivt en kvalitetsstämpel, för då vet man att de här är godkända av Skatteverket och vad de gör är rätt, förhoppningsvis.”

Han tycker också att upplevelsen av projektet blir tryggare för att Skatteverket är med och satsar på projektet, eftersom:

“Man måste följa Skatteverket och om de kommer ut med något sådant här så är det ju antagligen bra om man följer det.”

Det kan vara så att Skatteverket skänker legitimitet till FAR och SRF i detta projekt, men det här inget statistiskt säkerställt test, utan bara en version av hur det kan uppfattas. Oavsett verkar det gå aningen emot Martins beskrivning av hur en myndighet bör vara; fristående. Att vara fristående innebär enligt Martin att de inte kan samverka med vem som helst. Därför har de endast samverkat med organisationer, inte med företag. Hur det skulle kunna vara ett exempel på att vara mer fristående är oklart, eftersom syftet med vissa organisationer inte nödvändigtvis behöver skilja sig från vissa företags; att tjäna pengar till deras medlemmar/ägare. Bland annat säger Mats att den nya potentiella kommunikationen med Skatteverket skulle kunna leda till en konkurrensfördel. Detta är något som i sin tur, enligt oss,

hade kunnat urholka förtroendet och legitimiteten som Skatteverket nu, i alla fall enligt Aldrin, verkar ge.

Att projektet kan ses som en del av ett organisationsmode kan vi absolut fastslå; framförallt för att de involverade parterna också gör det. Det hela kan potentiellt liknas med tunnelbaneprojektet som Czarniawska (2005) beskriver. Skatteverket och branschbyråerna försöker starta ett myndighetsutövande som kommer ur en annan rättstradition än den som råder i Sverige. Länderna som används som inspiration till projektet är framförallt Holland, Irland och USA. De är alla common law-länder med rättstraditioner som skiljer sig gentemot den svenska rättstraditionen, som är en del i vad som kallas "civil law". Att det kan liknas vid tunnelbaneprojektet tydliggörs dels av att tillvägagångssättet är en trend likt tunnelbanan och att det verkar föreligga förhållandevis stora inkompatibilitetsargument men de väljer att ändå genomföra det.

Att det skulle vara frågan om någon frikoppling mellan Samverkansprojektet och deras operativa verksamhet är lite oklart (Meyer & Rowan 1977). En aspekt kan sägas utgöra en frikoppling; kommunikationen - den återkommer vi till under rubriken "Jämförelse med tidigare studier" längre ned. Samtidigt som själva ambitionen att kunna göra ett träffsäkrare urval förefaller vara fritt från frikoppling.

Förutsättningar och främjande faktorer

För att det skall vara frågan om någon samverkan överhuvudtaget måste det existera gränser. Det är något som det gör i detta fall. Att det handlar om avgränsade organisationer och områden visas av svaren från Martin, Mats och Aldrin, och de dokument som vi blickat närmare på. Mats väljer att beskriva relationen med FAR som konkurrenter, och på SRF:s hemsida så står det:

“Skatteverket, FAR och SRF konsulterna har olika roller, men också gemensamma intressen av effektiva arbetssätt som kan bidra till en hög kvalitet. En samverkan inom avgränsade områden kan leda till vinster för alla parter.”

Beskrivningen som Martin gör av Skatteverket som en fristående myndighet kan också anses förstärka bilden av att det är avgränsade organisationer som samverkar. Aldrins syn på begreppet samverkan är också det, om än aningen mer subtilt, en syn som inkluderar ett

avgränsande: “det är flera parter som samlas för att uppnå ett gemensamt mål.” Detta i kombination med att det inte framkommit några invändningar på namnet på projektet.

Den tydligaste formen av gränsdragning i detta fall skulle kunna sägas vara den mellan Samverkansprojektets parter och de som står “utanför”, exempelvis Robert Pahlsson som har kritiserat projektet. Det finns en tydlig gräns och ett avståndstagande gentemot de som har kritiserat, detta antar vi är eftersom att Samverkansprojektet sker med alla parter samtycke - vi har inte fått ta del av särskilt mycket intern kritik av projektet.

Många av de aspekter som Danermark & Kullberg (1999) framhåller som främjande för samverkan får i detta fall inte särskilt stor betydelse i vår mening. Att ta hänsyn till de involverade parterers kunskap, deras olika ansvarsområden - att visa kollegial jämlikhet, dessa aspekter blir kanske inte lika viktiga i detta projekt eftersom själva samverkansprocessen inte är särskilt interaktivt (mötena sker på toppnivå och Mats ser inte att Skatteverket skall kunna kommunicera med dem i den utsträckning som skulle kunna önskas). Den består till stor del av att det skickas in ett papper (elektroniskt). I övrigt har vi håller inte uppfattat att de uttryckt oro över att någon form av övertramp sinsemellan de olika involverade parterna skulle ha skett.

När vi tittar på förtroendet mellan de involverade parterna kan det inte sägas vara enbart gott från Aldrins och Mats sida. Aldrin uttrycker en ganska totalitärisk syn på Skatteverket när han säger:

“...och Skatteverket har man inget annat val än att ha förtroende för - det är deras kommando som gäller”

“Man måste följa Skatteverket och om de kommer ut med något sådant här, så är det ju antagligen bra om man följer det.”

Han har också en ganska kritisk syn på revisorer och redovisningskonsulters roll och potentiella effekter; han berättar att han har kännedom om företag som gått omkull för att de valt fel byrå, och han tycker att ansvarsrollen hos de som bistår med ekonomiska rapporter borde utökas. Vilket för all del är förklarligt; desto mindre ansvar för företaget om det är fel desto mindre problem.

När Mats frågas om huruvida det finns risk med att det blir konflikter, på ett mer övergripande plan i projektet, börjar han prata om hur Skatteverket har anställda som driver helt vansinniga skatteprocesser i domstol som kostar skattebetalarna massvis med pengar. Detta kan dock tolkas lite som ett sätt att lägga över lite skuld eller misstänksamhet också på Skatteverket, eftersom vi i frågan konstaterade förhållandet mellan revisorn och Skatteverket som potentiellt problematiskt eftersom revisorn står kunden närmast och kunden vill betala så lite skatt som möjligt.

Martin verkar däremot inte ge sken av ett bristande förtroende mellan de involverade parterna, tvärtom; han framhåller idéer från FAR:s håll som goda och han ser ingen möjlig konflikt på ett mer övergripande plan. Detta kan hänga ihop med att Martin vill försvara Samverkansprojektet med organisationer som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad; han berättade om hur Skatteverket inte har samverkan med olika företag utan istället riktar in sig på samverkan med olika organisationer - vilket FAR och SRF är.

Sammantaget kan sägas att det finns en viss tendens till bristande förtroende, i vilket fall från Mats och Aldrins sida. Detta kan leda till att kommunikationen mellan parterna kanske inte blir helt optimal från deras sida; kanske väljer de att undanhålla något - de kanske inte vågar anamma det testande av Skatteverkets gränser som Martin säger att de bör ägna sig åt. Kanske är intentionerna med Samverkansprojektet inte helt ärliga från Mats sida - det är spekulativt att föreslå, men en möjlighet. Skatteverket å sin sida; de hade kunnat vrida och vända på varenda uppgift och kanske dragit ut på processen än mer vid bristande tillit - så verkar dock inte vara fallet, vilket potentiellt ges av ovan givna anledning. Martin önskar försvara Samverkansprojektet som de har varit med och startat upp.

Som vi förstår utarbetandet av processen är den inte särskilt linjär och rationell (Lindberg 2009). Mats säger att det har varit mer av testkaraktär, hela projektet och Martin uppfattar startfasen på så vis att de träffades, hade ett samtal och sen "körde igång". Detta tolkar vi som om att de inte har utarbetat och tänkt på alla möjliga aspekter och exempelvis redan innan ser till så att projektet inte kan kritiseras lika hårt ur en legalthänsyn (Robert Pålsson 2012). Att det skulle utgöra ett större problem ser vi dock inte - det hade kanske varit fullständigt onödigt att innan lägga ned oerhört mycket energi på att täcka upp alla möjliga ting som kan gå fel - vad som är bäst att göra blir lätt en efterhandskonstruktion.

Problemmekanismer

Att ha vitt skilda syften med att samverka kan ibland vara försvårande (Lindberg 2009). I detta fall kan vi se att det finns olika mål som uppfylls men de behöver inte vara någonting som skapar problem sinsemellan de involverade parterna; att Skatteverket vill kunna göra ett bättre urval, och SRF och FAR-medlemmarna vill ha en bättre kommunikation behöver inte vara något som försvårar. Någon skillnad i språkbruk är inte heller ett problem vi upplever finns här, de är verksamma inom samma bransch och har liknande kunskapstraditioner (Danermark & Kullberg 1999). Att olika organisationskulturer kan försvåra är en möjlighet (Lindberg 2009), men eftersom, som nämnts ovan, projektet inte är särskilt interaktivt är det ett mindre problem, om det överhuvudtaget är något.

Det finns en ganska tydlig målsättning med projektet, framförallt att påverka urvalsprocessen hos Skatteverket, vagt formulerade mål kan inte sägas utgöra något problem. Det finns en viss skillnad i de ekonomiska intressena hos organisationerna, i alla fall hos företag som vill betala så lite skatt som möjligt, men Mats säger att de vill endast följa de lagar och regler som gäller och därmed betala rätt skatt. Martin beskriver SRF:s och FAR:s roll som i viss mån gränstestande. De skulle kunna skapa problem rent hypotetiskt i framtiden om det är så att FAR:s och SRF:s medlemmar sköter sitt uppgiftslämnande oerhört noggrant under testperioden och betalar rätt skatt, för att därefter testa gränserna.

Ansvarsstrukturen för projektet är ingenting vi har fått helt klart för oss hur den ser ut, men det mesta av utarbetandet verkar ske på huvudkontoren. Martin beskriver det som väldigt toppstyrt och Mats, som har en hög befattning på SRF, deltar också som representant för SRF i de mötena. Att det skulle föreligga någon oklar ansvarsfördelning i detta fall är inget som framkommit eller påpekats. Vi kan inte heller se att det i det praktiska genomförandet skulle kunna skapas en oklar ansvarsfördelning.

När det gäller hur det förhåller sig på ett mer övergripande plan gällande verksamheternas syfte kan vi se att det kanske uppstår en viss friktion. Företag vill betala så lite skatt om möjligt och redovisningskonsulterna står sina kunder närmast vilket kan göra situationen mer komplex. Danermark & Kullberg (1999) påpekar hur olika ekonomiska intressen kan försvåra. Detta ihop med vad Mats påpekar; att det är omöjligt för dem att hålla koll på alla sina 3500 medlemmar kan skapa ett visst problem, eftersom syftet med Samverkansprojektet var att kunna göra ett träffsäkrare urval. Det kanske blir så att det urvalet inte utsätts för kontroll i samma utsträckning som övriga uppgiftslämnare vilket kan leda till

att vissa redovisningskonsulter känner att de kan försöka sig på skattefuskar när de lämnar in uppgifter under Samverkansprojektet.

Danermark & Kullberg (1999) påpekar, som nämnt, hur olika ekonomiska intressen kan försvåra - i vårt fall ser vi dock prov på hur lika ekonomiska intressen kan försvåra. Mats framhöll hur projektet kan ha lidit skada av den potentiella konkurrenssituation, som kan uppstå om det är så att de icke-auktoriserade revisorerna hamnar i ett sämre ljus jämfört med de auktoriserade som får lov att vara med i Samverkansprojektet. De icke-auktoriserade och de auktoriserade har samma ekonomiska intressen och vill knyta till sig så många bra kunder som möjligt. Det var något som även Aldrin påpekade som ett problem; att de som är duktiga, men som inte är anslutna kan lida skada av Samverkansprojektet då de också önskar samma sak i en konkurrenssituation.

Att det råder en viss form av resursbrist är tydligt. Dels i form av marknadsföring eller upplysning. Aldrin säger att han minns att han kan ha hört någonting om detta, men har verkligen ingen insatt bild av vad det är, trots att han anlitar redovisningshjälp och hans bolag är kvalificerat att delta. Mats påpekar att det har varit dålig uppslutning, och på den direkta frågan om det skulle behövs tillföras mer marknadsföring svarar han:

“Ja, precis. Jag tror att vi har varit otydliga och oklara på många sätt med vad det innebär.”

Detta synsätt innebär att hade de bara förklarat tillräckligt vad själva projektet innebär hade fler anslutit sig. Huruvida det är sant är oklart; de hade inget underlag att delge som visade att alla som har deltagit är nöjda, inte heller något underlag som visade vad alla som hade hört talas om det tyckte. En fingervisning kan dock vara Aldrins förhållandevis positiva syn på det när vi förklarade vad det innebar.

I övrigt verkar det vara fråga om personalbrist på Skatteverkets sida. Dels för att själva projektet dragit igång (de måste fokusera sitt urval) och dels för att den önskade kommunikationen mellan Skatteverket, FAR och SRF tros bli mycket mindre än vad som skulle önskas. Att det är så pass koncentrerat till huvudkontoret kan vara en förklaring till varför det är så. Martin säger att han inte har någon vetskap om det kommit in förfrågningar på hans regionskontor. Om det är så att ansvaret hade spridits längre ned i hierarkin kanske den önskade kommunikationen hade kunnat bli möjlig.

Jämförelse med tidigare studie

I studien av DELTA-projektet analyserades många olika aspekter; exempelvis relationen mellan projekt och ordinarie verksamhet, hur de olika parternas villkor påverkade situationen och vad för effekter som kunde skönjas; indirekt och direkta. Vi kommer nedan framhålla de delar och aspekter som fungerar bäst ur ett jämförande perspektiv med vår studie.

Relationen mellan projekt och permanent verksamhet kan inte analyseras särskilt utförligt i detta fall; huruvida det blir en fortsättning av projektet och integrering av det i det vardagliga arbetet återstår att se; projektet är nyligen avslutat och kommer att utvärderas (även om underlaget sägs vara tunt). Vi kan dock framhålla att ute på Skatteverkets kontor har projektet inte haft särskilt stor inverkan. Martin beskrev det som förhållandevis toppstyrt och har inte sagt att de har mottagit någon ökning av kommunikationen från olika revisionsbyråer i samband med projektet, en eventuell permanent implementering av projektet skulle kunna gå smärtfritt till ute på regionskontoren. Det är inte säkert att en implementering skulle gå lika lätt till ute på de olika byråerna; dock inte av tekniska skäl utan av den konkurrenssituation som Mats misstänker föreligger ute på byråerna; att en icke-ansluten konsult (ej medlem i FAR eller SRF) inte är lika mån om att framhålla projektet.

Även att titta på de direkta och indirekta effekter av detta projekt kan vara svårt då det precis har avslutats, men vissa saker kan vi ändå resonera kring. Det första är hur den avsedda effekten kanske inte har blivit uppnådd: att skapa ett träffsäkrare urval - detta eftersom utvärderingsunderlaget verkar vara för litet. Det andra är att det verkar lagt emfas på kommunikationsaspekten mellan myndighet och berörd branschorganisation - det verkar sannerligen som om de har tagit till sig OECD-rapporten (2007) och det Holländska tillvägagångssättet (Tax and Customs Administration 2012) som säger sig generera större tillit och kommunikation. Mats påpekar åtskilliga gånger att kommunikationen är elementär; att kunna få ringa in direkt till Skatteverket och få tala med kvalificerad personal. Även Martin säger att kommunikationen är viktig; att det är bra att Skatteverket får en samtalspartner och att de behöver kommunicera för att det inte fungerar om "en myndighet bara bestämmer något". Dokumenten visar också att kommunikation är en viktig del, exempelvis genom att framhålla återkopplingen av fel som ett motiv till projektet.

Här kan vi dock se ett visst tecken på frikoppling som Meyer & Rowan (1977) skriver om i sin rapport. Mats ifrågasätter möjligheten hos Skatteverket att kunna hinna med den kommunikation som skulle önskas - han ser inte att de skall kunna ringa in och tala med

kvalificerad personal på grund av personalbrist och Martin indikerar han också att kommunikationen kanske inte varit så påtaglig. Han säger att det möjligtvis har uppstått “praktiskt samarbete” ute på regionskontoren, men det är inget han har någon faktisk kunskap om. Att Martin beskriver projektet som toppstyrt indikerar också att det inte är särskilt många involverade och det kan då finnas fog för Mats befarade personalbrist. Det faktum att kommunikationen framhålls som en konkurrensfördel för Mats organisation ökar också sannolikheten att det finns en viss frikoppling mellan kommunikationsaspekten och det faktiska genomförandet av projektet; eftersom det är något som kanske då framhålls för “syns skull”.

I DELTA-projektet tittade de på vad som styr samverkan under rubriken “Vad styr samverkan” och hade framförallt en aspekt som inkluderade förutsättningar, som i sin tur hade en infallsvinkel som berörde regelverk, och det är något som förefaller vara oerhört elementärt även i detta fall. Bara själva kontexten lägger emphasis på det juridiska. Skatteverket, som är en myndighet, är bundet av många lagar och regler, revisorerna och revisionsbyråerna har även de en starkt lagbunden kunskapsstradition och företags ekonomiska kommunikation är givet av många olika regelverk. Emphas på lagar och regler ges även via intervjumaterialet där exempelvis Martin beskriver vikten av att det skall vara rättssäkert och Mats önskar understryka vikten av projektets juridiska grund; en promemoria, inte ett avtal.

Att de väljer att genomföra det här projektet kan dock sägas vara ett sätt att hantera juridiska hinder. Hanteringen av juridiska hinder är något Mats verkar ha en viss erfarenhet att jobba med. När lagstiftningen inte faller i deras smak försöker de jobba med “andra vägar”; genom påtryckningar eller genom att gå direkt till politiker. Hanteringen av de juridiska hindren kan sägas vara det att Mats påpekar att projektet utgörs av en promemoria, att Martin påpekar att de jobbar mot organisationer, inte företag. Hur Martin på ett ganska avslappnat vis avfärdar Robert Pålssons rapport (2012), kan också sägas utgöra ett tecken på att själva projektet försöker uppnå någonting som annars hindras av juridik. Den avskaffade revisionsplikten är även den något som fungerar dels som ett hinder i Skatteverkets och branschbyråernas verksamhet och dels som ett motiv för att starta upp projektet.

Sammantaget kan sägas att lagar och regler och huruvida de kan övervinnas, är en stark faktor när det gäller Samverkansprojektet.

Slutsats

Vår frågeställning syftade att skapa mer kunskap om Samverkansprojektet utifrån dess potentiella drivkrafter, främjande faktorer och problemmekanismer. Nedan kommer vi beröra de mest elementära delarna av detta, samt avsluta med en jämförelse med DELTA-projektets slutsatser.

De potentiella drivkrafterna verkar dels utgöras av tekniska sådana; effektivisera urvalsprocesser, säkerställa kvaliteten i inlämnade uppgifter och öka kunskap om olika fel som uppstår. Den kommunikativa aspekten är också väldigt viktig; återkoppla kring fel, finna en samtalspartner att kanalisera idéer och tankar med samt öka hastigheten i kommunikationen. Rent marknadsekonomiska delar bör också framhållas: Samverkansprojektet verkar dels ge en statussymbol indirekt till FAR och SRF och bidrar till deras legitimitet i form av att de samverkar med Skatteverket. Den förbättrade kommunikationen och tillgång till kvalificerad personal hos Skatteverket kan sägas utgöra en konkurrensfördel för SRF - resursaspekten; att komma över den andres tillgångar verkar vara en drivkraft. Samverkan i detta fall verkar också vara motiverat av att övervinna juridiska hinder; de involverade parterna möter en ny verklighet i form av nya lagar och regler och måste då samverka för att möta dem.

Utifrån förutsättningar i form av främjande faktorer och problemmekanismer kan vi börja med att beröra frivilligheten. Frivilligheten förefaller vara essentiell; att kunna välja vilka uppgifter som skall kunna lämnas in och att kunna välja om man som företag eller redovisningskonsult överhuvudtaget vill delta. Att frivilligheten överhuvudtaget existerar kan också utgöra ett problem; om det hade varit ett tvång för dig som ansluten konsult att de företag du arbetar gentemot måste delta; då hade Samverkansprojektet kunnat ha bättre förutsättningar att värderas.

Förtroendet mellan de olika parterna verkar inte vara det allra bästa sett från Mats och Aldrins sida. Huruvida detta skapar några problem är dock oklart - Skatteverket, som kanske sitter med den tyngsta vågen i vågskålen, är de som hade kunnat stanna upp projektet eller göra det oerhört trögrörligt om det skulle finnas bristande förtroende från deras sida. Oavsett så är det en essentiell del som kanske inte har fått särskilt utkristalliserade effekter.

Resursaspekten är väldigt viktig. I vårt fall verkar det saknas resurser i form av personal som skall kunna bistå med den kommunikation som önskas från FAR och SRF:s sida. Även marknadsföring är en viktig del - att kunna nå ut och informera om vad det hela innebär.

Att olika mål skulle kunna skapa problem är ingenting vi ser. Vi har inte upptäckt att olika mål med samverkan skulle fungera på ett ömsesidigt uteslutande vis. Däremot kan lika mål fungera på uteslutande vis; om det skapas en konkurrenssituation genom samverkan kan det ha en negativ inverkan.

I studien av DELTA-projektet rörde många slutsatser ansvarsfördelningen och ledningen. I vårt fall verkar det vara som om det har varit alldeles för mycket av ledningens och huvudkontorens ansvar, de har nått ut dåligt och det tros vara en alldeles för stor arbetsbörda på de som skall bistå med kommunikationen. Vi tror då att emfas också bör ligga på att göra Samverkansprojektet till allas ansvar - även längre ned i hierarkin. Bryt upp de gränser, som anses vara essentiella att tydliggöra i DELTA-projektet, så kanske det skulle finnas bättre möjligheter att möta arbetsbördan och för ut, informera om, vad projektet innebär.

Avslutningsvis drar vi den generella slutsatsen att människor inte är särskilt måna om att kritisera sina egna, eller sin organisations, initiativ; det har inte framkommit mycket mer än en väldigt positiv bild av projektet från både Martin och Mats.

Källförteckning

Alvesson, M. (2003) *Beyond neopositivists, romantics, and localists: a reflexive approach to interviews in organizational research*. Academy of Management Review 28(1).

Alvesson, M. & Sköldberg, K (1994) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Alvesson, M. & Svenningsson, S. (2003) *The great disappearing act: difficulties in doing "leadership"*. The Leadership Quarterly 14(3):359-381.

Andersson, K., Fritsch, A. & Rydin, U. (2012) *Debatt: Skatteverket måste ut i ljuset*. Dagens industri.

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga forskningsmetoder*. (Uppl. 2) Stockholm: Liber.

Czarniawska, B. (2005) *En teori om organisering*. (Uppl. 2) Lund: studentlitteratur, 2015.

Danermark, B. (2000) *Samverkan- Himmel eller helvete? [en bok om den svåra konsten att samverka]*. Stockholm: Gothia.

Danermark, B & Kullberg, C. (1999) *Samverkan: Välfärdsstatens nya arbetsform*. Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2007) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (Uppl. 3) Stockholm: Norstedts juridik.

Europeiska gemenskapernas kommission (2006) *En strategisk översyn av programmet "bättre lagstiftning" inom Europeiska Unionen*. Bryssel.

Hansson, I., Askersjö, I. & Landén A. (2012) *Granska oss gärna*. Skatteverket.

Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Justitiedepartementet (2009) En frivillig revision. Regeringskansliet, Prop. 2009/10:204.

Klaar, A. (2010) *Frivillig revisionsplikt för de minsta bolagen*. Skatteverkets pressmeddelande.

<https://www.skatteverket.se/omoss/press/pressmeddelanden/riks/2010/2010/frivilligrevisionfordeminstabolagen.5.1a098b721295c544e1f800047828.html> (hämtad 2015-11-25).

Leblebici, H. & Salancik, G (1982) *Stability in Interorganizational Exchanges: Rulemaking processes of the Chicago Board of Trade*. Administrative Science Quarterly, Vol. 27, No. 2.

Lindberg, K. (2009) *Samverkan* (Uppl. 1). Malmö: Liber.

Löfström, M., Selander, M., Lindberg, K. & Wikström, E. (2001) *DELTA- ett samverkansförsök mellan offentliga organisationer*. Företagsekonomiska Institutionen, Göteborgs Handelshögskola.

Meyer, J. & Rowan, B. (1977) *Institutionalized organizations: formal structure as myth and ceremony*. American Journal of Sociology. Pp. 340-363, Vol. 83.

OECD Tax Intermediaries (2007) *The Enhanced relationship*. OECD Tax intermediaries study. Working paper 6. Forum of Tax Administration (FTA).

Oliver, C. (1990) *Determinants of Interorganizational Relationships: Integration and Future Directions*. The Academy of Management Review. Vol. 15, No. 2, pp. 241-265.

Privata affärer (2007) *Enron-skandalen*. <http://www.privataaffarer.se/nyheter/fakta-enronskandalen-52098> (Hämtad: 2016-01-04).

Påhlsson, R. (2012) *Fördjupad samverkan/horizontal monitoring i svensk offentlighetsmiljö*. Svenskt Näringsliv. Rapport.

Riksförsäkringsverket (1999) *SOCSAM- En mångfasetterad verksamhet*. Finansiell samordning: 1999:1

Røvik, K. (2008) *Managementsamhället: trender och idéer på 2000-talet*. Uppl. 1. Malmö: Liber.

SRF-konsult (2015) *Vanliga frågor om Samverkan Skatteverket*.

<http://www.srfkonsult.se/press-och-opinion/samverkansprojekt/faq-om-samverkan-skatteverket/> (Hämtad: 2015-11-15).

Skatteverket (2011) *Fördjupad samverkan mellan Skatteverket och Sveriges största koncerner*. Storföretagsregionen, Regionskansliet. Rapport vol. 1.

Skatteverket (2013) *Samverkan mellan Skatteverket och redovisningsbranschen*. Användarhandledning.

Socialstyrelsen (2008) *Samverkan i re/habilitering – en vägledning*. Edita, Västra Aros, Västerås.

SOU 2008:32 (2008) *Avskaffandet av revisorsplikten av små företag*. Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet.

Sveriges Radio (2008) *Skandia-affären*.

<http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/90485?programid=2519> (Hämtad: 2016-01-04).

Tax and Customs Administration (2012) *Guide to horizontal monitoring within the SME segment*. The Netherlands Tax and Customs Administration National Compliance and Risk management Office (LTO) Version 3.1.

Westrin, C. (1986) *Social medicinsk samverkan- begrepp och betingelser*. Socialmedicinsk tidskrift. Pp. 63 (7-8) 280-5.

Bilaga 1 - Frågor till Skatteverket

Allmänna frågor

Beskriv er verksamhet

Beskriv din roll i verksamheten

Samverkan och drivkrafter

Har du någon formell roll i detta samverkansprojekt?

Hur upplever du projektet?

Vad tror du motiverar uppkomsten av det? (Drivkrafter)

Vilka har varit initiativtagare till detta?

-Upplever du det som om det är någon part som varit mer initiativtagande?

(Drivkrafter, maktasymmetri) Om ja; varför?

-Ser du det som om att det är gemensamma mål som motiverar arbetet? Vilka?

(Drivkrafter, ömsesidighet)

-Eller har de involverade parterna olika mål som tillfredställs med projektet?

(Drivkrafter, asymmetri) Vilka?

-Upplever du att detta ökar effektiviteten i proceduren? (Drivkraft, effektivitet) På vilket vis?

-Tycker du att man bör samverka? Ser du samverkan som ett bra sätt att organisera sin verksamhet, olika verksamheter? (Drivkrafter, legitimitet)

Revisionsplikten (Drivkraft)

Sen 2010 så har revisionsplikten avskaffats. Motiveringen var att minska den administrativa bördan hos företagen. Skatteverket var i viss mån oroliga över detta; de ansåg att det fanns en ökad risk för skattefel/skattefusk. Tror du att det har påverkat detta projekt?

Ersättning av uppgifter (Drivkraft? Övrigt?)

Vad innebär det att inlämnandet av uppgifterna ersätter alla tidigare uppgifter för kunden?

Det talas en del om kvalitet som ett motiv bakom Samverkansprojektet. Vad innebär kvalitet i detta fall?

Samverkan - främjande faktorer och problemmekanismer

Hur ser du på de förutsättningarna för att detta ska vara en väl genomförd, "lyckad" om man så vill, samverkan?

Vad ser du för potentiella nackdelar med projektet?

-Hur ser du på yrkesgränserna i detta fall? Är de tydliggjorda? Finns det risk för att någon gör ett övertramp? Om ja; på vilket vis?

-Ser du någon chans att det kan uppstå konflikter rörande mer övergripande syften med de respektive verksamheterna? Om ja; hur då?

-Hur upplever du förtroendet sinsemellan de involverade parterna? Varför?

-Hur ser stödet ut från ledningen? Om det uppstår problem ska de hanteras mellan de samverkansansvariga eller finns det möjligheter att få stöd ovanifrån?

-Har det tillförts tillräckligt med resurser för projektet? Om nej; vad saknas?

-Hur har planeringen, i utgångsstadiet sett ut? Har utgångspunkten varit mer att man tar problem när de dyker upp, eller har det varit viktigt att alla aspekter och dess potentiella problem bearbetas redan i början?

-Hur kommer en utvärdering av projektet göras? Hur kommer de potentiella vinsterna och förlusterna beräknas/uppskattas? (Problemmekanismer)

Kan du jämföra Samverkansprojektet med något annat samverkansprojekt som du har varit delaktig i, eller som du har kunskap om?

Vad innebär begreppet samverkan för dig?

Bilaga 2 - Intervju med Martin Pernheim Skatteverket

Beskriv din roll/ verksamhet (skatteverket)

Jag heter Martin Pernheim. Jobbar som skatteinformatör och jag jobbar också med skatteförebyggande brottslighet. Det har jag gjort i tusen år. Jag var den första som jobbade som informatör i Sverige så man började med 97 kanske och från början tyckte man att det var trams för vi ska kontrollera och nu är det väldigt många som jobbar med information, vi ser ut viktigt det är jag var med och drog igång vår hemsida här i Göteborg, vi drog igång vår hemsida innan riksskatteverket hade sin och hade den fajten med vårt huvudkontor för dom tyckte att det räckte med att lägga ut lagtext. För där står allting, jag trodde dom drev med mig så kan man ju inte ha det man måste ju förklara. Jag har kämpat för det. Jag började med att starta eget på engelska, det tyckte dom också va höjden av tramsighet. För om man ska starta företag och driva det i Sverige måste man kunna svenska. Då sa jag att det måste man absolut inte kunna, historiskt sätt är det många utlänningar, Chalmers exempelvis, Sahlgrenska. Liksom det finns ju hur många exempel som helst. Så nu kör man det i Göteborg, Stockholm och Malmö, lite sådant där så att ja jag tycker vi ska vara lite mer offensiva men det är för att jag är ekonom, vi har ju tyvärr för mycket jurister. Det är ett otyg egentligen för at man vill alltid vara på den säkra sidan och jag tycker man måste våga testa gränserna. Det var det om mig.

Va gör vi mera här vi jobbar mycket med olika samverkansprojekt på olika sätt och vis. Vi jobbar med information, kan vi tänka att vi har från det lilla vi jobbar ihop med mäklarsamfundet och vi har då information om hur man ska redovisa försäljning av fastigheter. Där vi då vet vad det är för vanliga fel vi har haft väldigt mycket samarbete och väldigt länge med FAR srf och på olika nivåer nu i veckan så pratade jag inför deras julbord och deras julaktivitet där vi tog upp aktuella frågor lite kul om man nu tycker sån är kul sen så jobbar vi också centralt med FAR att det handlar om remisser egentligen dom har av sig till oss och säger att nu får ni nog tänka om här för dom här blanketterna det funkar inte tidsåtgången det räcker inte och antingen säger vi det bryr vi oss inte om eller så tar vi till oss det hela. Vi försöker också kanalisera när vi upptäcker mycket fel då försöker vi alltid tänka att när vi upptäcka, hur ska vi åtgärda det här felet? Kan vi informera bort det? Kan vi ändra blanketten? är det vårt arbetssätt? så försöker vi hitta ett så bra sätt, då är ju Far en bra samarbetspartner för vi vill ju inte att deras medlemmar ska göra oavsiktliga fel och det bygger ju hela vårt tänk på med information. Nä jag började som informatör här så konstaterade vi rent krasst att hälften av alla uppgifter vi får in är felaktiga. Vi visste också att ungefär 50% var oavsiktliga fel och hälften ar avsiktliga fel. Då sa vi att de avsiktliga felet kan vi i princip aldrig få bort utan dom ska vi genom revision och andra verktyg. Dom oavsiktliga felet kan vi förbygga genom att informera bort dom eller ändra på bestämmelser eller ändra på blanketter och dom oavsiktliga felet konstaterar man då att rent statistiskt sätt bör hälften vara till den som deklarerar till dennes fördel och rent statistiskt sätt bör hälften vara till personens nackdel. Om personen upptäcker det inom fem år och det ör till dess fördel kommer dom aldrig höra av sig är det till deras nackdel kommer dom höra av sig och att åtgärda gamla fel tar väldigt mycket energi eftersom reglerna har ändrats rutiner kan ha ändrats så därför har vi då jobbat väldigt aktivt med att förebygga dom oavsiktliga felet. Plus

att vi ser dom oavsiktliga felen som grus i maskineriet. Jag får ögna ganska mycket kraft åt dina oavsiktliga fel och det gör att jag inte har tid att ägna tid åt att kontrollera den boven. Det är så vi har försökt jobba hela tiden, bort med dom här oavsiktliga felen. Så att vi kan kontrollera boven, dom som ska kontrolleras. Där är då FAR en väldigt bra samarbetspartner vi vill ju att deras medlemmar ska göra så lite oavsiktliga fel som möjligt sen vill man ju generellt att det ska vara så lite fel som möjligt. Men där kan vi ha olika synsätt, dom ska naturligtvis tillvarata kundens intressen dom ska ju också testa gränserna om vi säger att gränsen ligger på 4 så måste dom testa är det en 4 eller är det en 4,5 eller 5,2 eller liksom det är ju domstolen som ska avgöra vart gränsen är, bara för att vi säger en sak behöver ju inte stämma. Men det är en annan sak. Men just med dom oavsiktliga felen vill vi samarbeta så mycket som möjligt.

I detta samverkansprojekt mellan FAR och Srf, har du någon formell roll i det hela?

Nej. Samarbetet sker bara på huvudkontorets nivå, så vi ute i regionen har ingenting med själva det samarbetet att göra utan det sker ju genom att man har vissa mötet bara. Däremot kanske på grund av att vi har det samarbete rent praktiskt så ute i regionerna så kanske representanter från FAR eller revisionsbyråer hör av sig på ett annat sätt. Men det formella samarbetet så har regionerna ingenting med det att göra.

Hur upplever du det här projektet?

Vi kan säga så här. Jag jobbar ju i Göteborg för vår del påverkas vi inte för vi har alltid haft ett väldigt bra samarbete. Till skillnad från många andra delar av landet och vi är ju sedan många år tillbaka en myndighet så att jag tror att för hela myndigheten är det väldigt bra att vi har ett samarbete och man måste ju ha samarbete vi jobbar ju åt samma håll men jag tror att det är bra att man har det på en högre nivå så att det inte bara är enstaka bitar. Sen finns det ju också, i och med att man har ett samarbete har man ju vissa givna vägar att gå du som då representerar FAR upptäcker att den här blanketten är heltossig i och med att du då har en formell person som du kan prata med om det nu skulle vara jag då kan jag ju ta till mig detta på samma sätt som jag då vidarebefordrar det till den som är blankettansvarig för den rutan eller vad det kan vara. Då kan man ju ha en dialog hela tiden för det i annat fall skulle du bara skriva ett brev till oss och säga att denna blanketten är tokig och så lovar vi att titta på det men du får ju aldrig någon tidsgräns och nu har du ju ett samtalspartner och då säger vi att det ska vi titta på om två år för vi har viktigare saker framför oss och oftast när man då har en dialog med folk och olika intervjuer så är det ju så att när man lämnar information då vill man u liksom när kommer det att ske. Ex när man sitter på sjukhus med sin brutna hand eller ett finger i näsan och du vill ju ha reda på hur lång tid kommer jag att sitta. Det är det vi gör i alla våra undersökningar så konstaterar vi att när folk hör av sig till oss om tips och idéer så vill dom ju ha reda på vad som kommer hända och när. Där har vi varit väldigt dåliga på att kommunicera ordentligt. Då när vi har det här samarbetet sp blir det ju på et annat sätt. Om du och jag träffas en gång i halvåret så kan ju du ta upp den frågan om och om igen, vad händer med blanketten till slut måste jag ju säga nånting så det tror jag är jättebra med detta samarbete.

Vad tror du motiverar uppkomsten av det?

Jag tror att det är från bägges håll. Att både far vill ju a bollplank att kunna kanalisera sina idéer och vill ju ha samarbetsparter eftersom dom har bra idéer. Så det är inte motsatsförhållande så det är verkligen en win-win-situation, för vi vill ju att all information som lämnas till oss ska ha högsta kvalitet eftersom, som jag sa tidigare det kostar oss för mycket att ändra hela tiden.

Det är initiativtagare från bådas sidor skulle du säga eller? Är det nån som är mer?

Nej det är något som kommer från bägge håll och detta är något som har växt fram. Det är ju inge som helt plötsligt nu ska vi ha ett samarbete och naturligtvis vi jobbar inom samma bransch branschen är inte speciellt stor, man träffar varandra vid flera tillfällen jag tror att det har växt fram och jag tror att det har blivit ett mer formellt samarbete det är väl för att man tyckte att det såg bra ut.

Är det gemensamma mål som motiverar arbetet?

Absolut.

Vilka?

Att det ska vara enkelt att lämna uppgifterna. Redovisnings och revisionsbyråerna vill ju att man ska kunna lämna mer och mer elektroniskt och dom vill ju naturligtvis ha morötter, varför ska dom lämna elektroniskt? Så har dom påpekat dom tokigheter som kan underlättas och vi vill ju ha in materialet så tidigt som möjligt. Ja jag tror att det är en win win situation

Inga olika intressen som motiveras.

Inte på detta.

Du upplever att det ökar effektivitet?

Ja vi tjänar ju på dom och för att man ska ha ett bra samarbete måste bägge tjäna på det. Det är det vi har försökt göra mer och mer genom att bygga ut dom elektroniska tjänsterna och med filöverföring. Så att ja jag tror att vi har lyssnat på branschen hela tiden, vad är det vi behöver och jag tror dom har gjort på samma sätt.

Tjänar dom väldigt mycket på att dom ska kunna förbättra urvalsprocessen? Liksom effektivisering av datorisering då?

Det vi har jobbat mycket mer med är att man ska kunna lämna så mycket som möjligt på fil. Det är det vi vill hela tiden och även kanske löpande. Då har vi problem med vår lagstiftning men helst skulle vi vilja, eftersom vi har en löpande taxering, tidigare var det så att man lämnade taxering för aktiebolag och det var vid ett tillfälle per år men nu är det fler ggr på året man kan lämna olika deklARATIONER och det har vi gjort för vår egen skull för att vi ska kunna få en jämn arbetsbelastning. Det innebär ju också att det blir en jämnare arbetsbelastning för byråer, det som vi tjänar på det tjänar byråerna på också. Sen har vi kryddat med morötter att lämnar man det elektroniskt har man mer generösa inlämningstider än när man lämnar det på papper. Allt handlar om samarbete hela tiden.

Själva samverkan, hur ser du på samverkan. Är det nåt man bör göra? Bör organisera sig?

Absolut. Det är viktigt hela tiden, det funkar ju inte så att en myndighet bara bestämmer något. Eftersom vi vill ha en jämn arbetsbelastning och hög kvalitet på inputen och det vill byråerna också, alla tjänar på det.

Om man kollar på revisionsplikten, då fanns en viss oro från skatteverket i samband med detta tex skattefel/fusk. Är detta en drivkraft bakom samverkansprojektet?

Nja vi tjänar ju inte på det men jag kan tänka mig att FAR har varit mera intresserade av det, det kan visa att använder du en revisor kan dom lämna uppgifterna mycket senare och kanske ha högre kvalitet på det. Så från deras sida har det varit en drivkraft inte från vår sida. Däremot avskaffande av revisionsplikten, det va ju skott i pannan på den som gjorde det.

På vilket vis har det ändras hos er?

Kvaliteten har ändrats, jag säger inte att skatterna har blivit felaktiga utan att kvaliteten på det som lämnats in har minskat och man kan konstatera. För tusen år sen hade vi att aktiebolaget skulle vara på 10000 sen höjde man det till 50000 sen höjda man det till 100000 sen sänkte man det till 50000 sen tog man bort revisionsplikten. Det är egentligen det som har skett på 30 år, väldigt kortfattat. Jo på grund av att du har politiker som säger att alla ska kunna starta ett aktiebolag, halleluja! Och då måste man fundera på varför finns det etta aktiekapital, vad är syftet med skattekapitalet? För att det ska finnas säkerhet. Bankerna behöver vi inte skydda, skatteverket behöver inte skydd för vi ser direkt om du lite är försenad med skatten och då drar vi f-skatten, leverantörerna behöver vi skydda. 50000 i aktiekapital är en piss i Mississippi, det betyder att vid varje konkurs, restauranger och allting, vem är det om drabbas? Leverantörerna hela tiden och det glömmar man ju. 50000 det är inte mycket, tänk er en pizzeria, hur mycket oxfilé har dom köpt för 50000, det är inte speciellt mycket, jo kanske eller jag vet inte, fortfarande det är en sån liten buffert som man då har sänkt och tagit bort kravet på en revisor. Vi som kan aktiebolagslagen vi vet ju att när vi har naggat i kanten av aktiekapitalet så måste man ha kontrollbalansräkning och upprätta den på vissa sätt. Dom nissarna som har startat ett aktiebolag nu kan dom dom reglerna? Nä det kan dom inte. Okej sen ahr vi andra saker med aktiebolag en enskild firma om jag gör ett överskott under året och tar ut pengar löpande under året, det är ett eget uttag och det beskattas inte utan det är först när året är slut som man gör ett resultat och som skatt dras på det resultatet. I ett aktiebolag gör vi ett resultat, pengarna kommer in, plockar ut lite pengar, det finns inget eget uttag i aktiebolag. Om jag plockar utpengar är det antingen ett förbjudet lån eller lön det är inget annat är det lön måste jag vara arbetsgivarregistrerad och måste betala sociala avgifter och allting och det kan inte folk, dom kan inte reglerna och man tar ut lön när man ska redovisa skatt och sociala avgifter och alla dom här bitarna det hjälpte revisorerna med tidigare. Efter sommarn har jag haft minst 5 tjejer som har varit här, vars gubbar har startat ett aktiebolag, dom har varit anställda gubbarna och har haft sitt aktiebolag vid sidan om för att dom ska jobba som konsulter eller vad det är inom sjukvård, psykiatri och annat. Dom har tjejerna har noll koll på bokföring, dm kan inte ens stava till det. Jag har ritat upp t-konton, dom förstår inte. Momsen att man redovisar i redovisningen ex. moms och sen tar man momsen för sig på ett eget moms-konto, dom förstår inte det och dom ska driva företag. Driva företag får man

givetvis göra men hur sjutton ska dom kunna fylla i våra blanketter? Det hade varit ganska bra om dom hade haft en redovisar och om dom inte hade gjort själv, ja, då hade det varit himla käckt om dom hade haft en revisor eller så att dom hade haft ett bollplank. Därför är jag så upprörd, därför tycker jag att dom borde behållit revisionsplikten. Man måste tänka på vilka det är som drabbas. Det är leverantörerna. Skatteverket, visst att det blir lite fel men. Bankerna visst men det är inte vi som drabbas. Utan det är leverantörerna. Nu har jag fått ösa ur mig.

Om vi går in lite på det. Du upplever det att kostnaderna har övervägt vinsterna? Vi har läst lite om propositionen och så sa dom det att, ja det här är en del i EU's ambitioner att dom vill minska de administrativa bördorna med 25 % osv. Upplever du att istället har kostnaderna skenat alltså med leverantörer och med extra arbete här?

Först och främst ska man se på dom kreditförlusterna som leverantörerna gör sen kan man då fundera på, kostnader hit och dit. Man kan tänka sig att jag går till tandläkarna en gång per år. Istället kan jag göra så att jag går var femte år och istället rycker lite tänder, eller hur? Då har jag säkert sparat lite pengar. Men är det bra? Nä det tror jag inte. Sen an man ju tänka sig så här visst revisorerna, har varit riktiga sopor, det erkänner de själva. Har ni läst redovisning?

Vi har läst lite.

Revisorer dom är dåliga på att marknadsföra sig, dom är bättre på att ta betalt. Då kan man konstatera att dom är dåliga på att visa vad dom gör. Dom är inbundna, introverta och sitter och granskar siffror hela dagarna s skickar dom e hög faktura. Istället föra att tala om vad dom gör. Att dom kan vara ett bollplank under året och hjälpa till med analyser och dom kanske skulle marknadsföra sig mer. Många av de stora revisionsbyråerna är ju uppdelade egentligen, en revisionsbyrå och en redovisningsbyrå. Jag kan tycka att man ska avskaffa revisionsplikten i sig, det är jättebra för revisorer kanske inte behövs i små företag men då kanske skulle haft någon redovisningsplikt alltså att om då har en viss omsättning så måste du lämna bort det eller måste ha något diplom om att du klarar dig. Jag har en kompis som heter Ryan jobbar på IRS, USAs skatteverket, och vi satt och pratade om skatter och allt. I New York, för att kunna starta ett företag där så måste du gå en 40-timmars utbildning för att starta ett företag för att det är så pass viktigt. I Sverige vem som helst starta företag. I New York har alla rätt att köpa vapen, det är en mänsklig rättighet. I Sverige har vi väldigt hårda krav på vapen. Om man väger det mot varandra så ser man liksom självklart ska du gå omkring med pistol, det är din rättighet. Men ska du starta företag måste du ha kunskap. I Sverige vapen, det är viktig tom kunskap sp att man inte skjuter sig själv eller något. Men företag det får alla starta. Jag vill inte dra några paralleller, jag kan inte dra ut någonting men det är olika synsätt. jag tycker och det är många utredningar som är satt påvisar att det är väldigt lätt att starta företag, otroligt lätt men det är svårt att sköta det sen. Med alla regler och sånt det är så med allt. När man regler så är det lättare att följa dem och fråga om hjälp. Om du inte kan reglerna, om du tror att du ska göra på ett visst sätt och du fortsätter och blir invaggad i en falsk trygghet och det är därför jag tycker att okej ni har avskaffat revisionsplikten men du kanske skulle ersatt det med någonting annat.

Typ riktlinjer?

Ja, jag vet inte hur det skulle fungera i verklighet jag bara tänker högt.

Vi fick med det att man ska göra en notis om en revisor har varit med och hjälpt till.

Med det var bara ur statistik synpunkt

Vi talade med en från en från Srf och han menade på att det är lite är att man vänder på det så att nu är det revisorn som gör det och att nu kan man få lite mer riktig statistik och inte vem som helst kan kryssa i. Han såg det lite som att det motiverat detta samverkansprojekt utav det. Man vrider och vänder lite på det.

Man vill ju kunna se i princip att dom som har gjort det själva har dom mer fel eller en viss typ av fel än do som har fått hjälp? å andra sidan om vi ska vara riktigt ärliga, det finns ju en ruta på den banketten som man ska fylla i. Om jag då gör din deklaration, vem är jag som har gjort den? Jag är en källarrevisor i förhållande till om du har gjort som är en auktoriserad revisor. Så det är ju ingen kvalitet, det ör ju inte någon garanti att bara för att jag har hjälpt dig så har jag den kompetensen och sen har jag hört att några som säger att vi fyller i där för då tror dom att inte vi ska granska deklarationerna sp dom fyller i rutan själv.

Det framstår lite mer så under detta förfarande, dels finns kompetensen att den är kompetent att klara av och navigera i det här träsket och sen ska dom få en annan urvalsprocess och sen är det specifikt anslutna människor alltså det diskuteras i de rapporterna att det här med gräddfil. Hur ser du på det? Vi talade med honom på Srf. Det är inge problem med att låta någon gå till en läkare han är auktoriserad. Och det blir samma sätt att dom som är auktoriserade dom har en annan behandling dom får lov att göra. Hur ser du på det?

Jag tycker det är helt okej. Nu är det såhär att... Robban på handels. Robban är kritisk mot detta. Han är jurist så han bryr vi oss inte om. Det handlar om hur man... jag tycker att i alla samarbete så ska det vara väldigt tydligt, kalla det transparant, kalla det vad du vill om vad de här samarbetena går ut på. För så som man diskuterat ibland så är det vissa som tror att de ska få vissa fördelar förmåner. Så som vi trodde också... dom har inte lyckats kommunicera till oss som jobbar i verkligheten... att när man då fyllde i att man då hade lämnat ifrån sig deklarationen så uppfattar vi det som att man kanske inte skulle göra alla kontroller och i så fall är det rättssäkert, så här får det inte vara. Men sen så kom det fram att det inte va så. För mig är detta samarbete jätteviktigt sp att vi kan kanalisera fel som i upptäcker och då finns det en branschorganisation som vi samarbetar med, vi kan inte kommunicera till alla i hela Sverige. Vi kan inte åka runt. Då får vi anställa väldigt mycket människor så därför tycker jag att det är ett bra sätt att göra det med en branschorganisation men jag tycker att det är viktigt att vara väldigt tydlig med varför vi gör det. Vad de här samarbetena mynnar ut i, högre kvalitet naturligtvis. Att vi då kan se att din branschorganisation ni har mycket färre fel än dom som inte är anslutna. Uppenbarligen har de en bra intern utbildning. Det får ju inte vara så att vi ger special information att rutan 34 den måste du fylla i före ruta 38, vad vet jag?

Srf menar att det inte har varit optimalt för vi har inte nått ut till företagen så som vi hade önskat men att det är väldigt bra att ha en annan kontaktyta med skatteverket. Rent praktiskt, du säger att det är dom i toppen som lite mer, är det dom som är utarbetat träffar och samtal

och sånt. Det är aldrig att du träffar någon här nere och diskuterar inom ramarna för detta samverkansprojektet?

Nä det gör vi aldrig.

Så det är liksom...

Det är väldigt toppstyrt. Det är vår högsta ledning som träffar FARs högsta ledning.

En annan grej som kanske är lite mer teknisk. Vad innebär det att inlämnandet av uppgifter ersätter alla tidigare uppgifter för kunden? Stod på Srf's hemsida att när man drog igång detta, du är med projektet så dom nya uppgifterna när du skickar in en deklaration ersätter de som gamla uppgifterna. Vet du vad det är?

Ingen aning, det låter bra i och för sig. För det ingår ju också... regeringen har ju tillsatt tidigare regering och allt sådant där och det ingår ju också i EU-direktiven att man ska minska informationslämnande och sen finns det, jag läste en utredning för hur längesen som helst att företagen då lämnar samma uppgifter till otroligt många myndigheter och tanken var att man skulle lämna in det till oss så skulle vi kunna skicka vidare. Det låter ju väldigt bra men då har vi ju problem med juristerna igen. För vi har ju sekretess i Sverige och det betyder att vi inte får lämna ut uppgifter om det inte särskilt står i lagen. Sen finns det en annan sekretesslagstiftning som säger att vi får lämna ut den om du frågar efter den. Jag får inte på eget bevåg lämna vidare den till dig. Låt oss säga försäkringskassan, väldigt enkelt, om du har deklarerat och jag ser att du har inkomst av föräldrapenning, 200000 vad vet jag, och sen har du haft en väldigt låg inkomst förövrigt och sen gör vi en höjning att du får 2 miljoner i inkomst. Då bör jag fundera på om detta kanske påverkar om du har haft bostadbidrag eller någonting, men då får jag inte på eget bevåg ringa försäkringskassan utan dom måste höra av sig till mig. Det gör dom alltid för att dom alltid gör datakörningar men det kan finnas andra aspekter också. Så sekretesslagstiftningen kan också sätta hinder. Där kan vi ha väldigt olika uppfattningar varför man har sekretess och varför det inte finns ibland.

När vi pratar om kvalitet. Vad innebär kvalitet i deklarationerna?

Kvalitet betyder att man har lämnat korrekt uppgifter och jag skulle kanske vilja dra slutsatsen att man har lämnat riktiga uppgifter men att man kanske har gjort avsiktliga fel, det kan ju hända att man hög kvalitet på inputen men jag tycker att hög kvalitet saknar oavsiktliga fel. För liksom avsiktliga fel det kan man alltid lämna och det tycker jag att man kanske måste ha ett sånt samhälle... jag skulle inte vilja ha ett sådant samhälle där storebror vet allting, liksom 1984... nä. Utan jag tycker faktiskt att vi inte ska veta allting men jag tycker att hög kvalitet innebär att det ska vara väldigt att göra fel och det ska vara lätt att göra rätt.

Förutsättningar för samverkan. Hur ser du på förutsättningarna att det ska vara ett lyckat projekt eller väl genomfört projekt?

Det är ju att FAR tycker att det ger dom någonting jag menar varför ska dom vara med annars och sen också att vi tycker att vi får någonting utav det, det får vi ju i och med att vi får en samtalspartner och dom får ju nånting genom att dom upplever att vi lyssnar på dom och dom

lyssnar på oss givetvis. Att man känner att det ger nånting, det är det som blir ett lyckat projekt.

Vad ser du för nackdelar med projektet?

Jag ser inga nackdelar faktiskt. Det är väldigt viktigt att man är tydlig att det inte är några fördelar som kanske inte är okej att ge. Jag menar att vi skippar FARs kunder skulle vara fruktansvärt om det skulle vara något sådant. Sen kan man... om jag får dra en liten parallell... tullen har någonting som heter kvalitetsstege och det betyder att du som speditör, om du har gått deras interna utbildningar, så har du då kvalitetssäkrat dig, typ ISO 9000 eller vad sjutton du vill kalla det för. Då gör tullen färre kontroller mot dig och det var väl så Robban tänkte skulle vara fel. För vad tullen menar att i och med att du har ett bra utbyggt kompetens, internkontroll och allt, så kommer dina oavsiktliga fel att minska. Då finns det ingen anledning att vi gör stickprov lite då och då i samma utsträckning som hos mig då. Där jag inte har gått dom här utbildningarna då är sannolikheten att jag gör oavsiktliga fel mycket högre. Hos tullen är det okej, det är ingen som har sagt att det är fruktansvärt att dom gör färre kontroller hos dom som inte har gått dom här utbildningsstegen. Men när det blir hos skatteverket blir det ett ramaskri och jag kan tycka att man kanske skulle ha nåt liknande hos men det här samarbetet mynnar ju bara ut i att vi ska informera varandra om tokigheter vi ser.

Om man kollar på yrkesgränserna och arbetsuppgifterna, ser du att skulle kunna bli något övertramp eller att man går ut över sin egen yrkesroll och skapa makt över nåt man inte egentligen har befogenhet över? Mjuka inputs?

Jag tror att det är väldigt enkelt och avgränsat eftersom reglerna fattas av riksdagen vi kan inte göra nånting, vi äger inte våra regler. Däremot kan vi ju påpeka vad vi tycker på vilka ändringar vi kan göra men vi är en myndighet vi är satta och har regler att följa. Så enkelt är det. Du kan påverka hur mycket so helst både med brännvin och vapen, det spelar ingen roll för det är riksdagen som fattar besluten så det är ganska bra. Naturligtvis kan det vara så att om du tycker saker är felaktiga och du kan argumentera för det så kanske vi också tycker det är vettigt men vi skatteverket och revisorer vi tänker väldigt mycket lika vi har samma utbildningar många som har jobbat på skatteverket jobbar sen på revisionsbyråer. Och så har vi ett inflöde från revisionsbyråer in hit. Så egentligen är det samma barn som leker med varandra.

Det kan inte bli så att FAR eller Srf jobbar för företags fördel?

Då blir det nog mera politiskt jag tänker att om man nu ser att, ett väldigt bra exempel faktiskt, som du säger. Vi vill ju för två år sen att företag ska lämna in sin löneredovisning en gång månaden och nu vill man även att man lämnar in den som en kontrolluppgift en gång i månaden. För i dagsläget när du betalar ut min lön så ser inte skatteverket hur mycket jag fått i lön, det enda vi ser är att du har betalat x-antal kronor i skatt för någon eller några, så det är helt blankt för oss. Sen i januari när året är slut ska du lämna kontrolluppgifter, då ser vi hur mycket Martin, Lisa, Ahmed och alla hur mycket dom har fått i lön. Skatteverket ville och vill att du som företagare ska lämna det en gång i månaden så att vi är närmare pengarna så vi ser hela tiden vad som händer, vad Martin fått i lön osv. Det vill ju inte företagen det är så mycket

merarbete. Skitsnack! Alla företag lämnar på datorn idag i alla fall, så det hade inte gjort någonting. Däremot kanske man hade kunnat göra ett undantag dom som har färre än 5 anställda för dom kanske fortfarande gör det manuellt. Där lyckades Företagarna att driva via lobbyverksamhet till Annie Lööf var det väl och dom andra så att dom tog bort den här biten och det kanske var bra, jag tycker i och för sig att det var dåligt. Det är så som det var utarbetat som var vansinnigt, om du har en eller två anställda och du gör det på papper det blir faktiskt mer arbete. Det måste vi konstatera. Så jag tror att det förkom lobbyverksamhet och det ska det ju göra det är en demokrat vi lever i, men det är inte skatteverket som är motparten utan det är politikerna i så fall. Jag tycker att det är vettigt, man måste trycka på och strida för sin linje, det är viktigt.

I det här projektet, ser du att det blir några konflikter i övergripande ideologiska tankar eller övergripande syften eller så?

Nej. Jag kan inte se det.

Förtroendet mellan de involverade parterna, hur ser du på det?

Man har ju förtroende för varandra. Eftersom man vill samarbeta och fortfarande ser det på samma sätt. Alla tjänar på det och tanken är att vi ska vara en sann och rättvisande bild. Alla ska betala rätt skatt vare sig för mycket eller för lite. Det tror jag alla köper.

Har du nån bild av att det tillförts tillräckligt med resurser för hur det har utarbetats och så?

Nu har jag inte hört någonting att nån säger att, vi hinner inte, för detta är prioriterat hos oss också. Får vi bra input och vi kan ändra saker, i slutändan betyder det att vi får högre kvalitet på det vi gör. Självklart satsar vi resurser. Sen är det alltid så att alla skriker och vill ha mera. Jag har inte hört att nej, nej, nej.

När man har tagit fram detta har du någon inblick hur man har gått tillväga? Vi har planerat inför varje händelse? Vi kör det som det kommer? Löpande problemlösande?

Ja, så har jag uppfattat det att vi har haft ett samtal och diskuterat ihop sig och sen har man kört igång, jag säger inte att det är så men det är min uppfattning.

Om du jämför det här projektet med något annat samverkansprojekt. Vad vill du framhålla? Vill du göra nån distinktion?

Jag tror egentligen att alla våra samverkansprojekt, vi är lite restriktiva med olika samarbeten eftersom vi är en myndighet och ska vara fristående och ingen ska ha någon fördel. Vi ju försökt att bli väldigt tydlig med det så direkt när någon vill ha ett samarbete med oss och vi tror att det kan ha att göra med att dom kan dra ekonomiska fördelar i och med så får vi inte ha ett samarbete med dom. Jag har varit ute och pratat för säg hokia för deras kunder, utan att ta betalt och kravet var att hokia inte tog betalt för sina kunder när dom kom för att lyssna på mig. Sådana samarbeten har vi slutat med eftersom vi då är rädda för att Hokia marknadsför så att titta va bra vi har ett samarbete med skatteverket. Kom till oss istället för att jobba med

Visma, som exempel. Så vi har försökt att avgränsa och bara samarbeta med organisation istället för med företag.

Begreppet samverkan, vad innebär det för dig?

Samverkan eller samarbete. Jag tycker att det handlar om att man diskuterar och att det handlar om ett givande och ett tagande på samma nivå, det får inte vara någon som är underlägsen situation och det får inte vara någon som gynnas för mycket av det. Det är därför det är bra när det är på den här nivån.

Utvärdering, hur tror du att det kommer ske?

Jag är osäker. Det skulle hålla på i två år. Det är väldigt svårt att göra nånting. Det är så få som har deltagit och ska vi ta med dom som inte varit med, som har stått utanför så skulle man kunna göra en analys men är de tillräckligt stora, är det samma typ av population? Sen ska man dra en slutsats. Så det kommer ju ta tid.

Pratar om att man ska signera med sitt personnummer, tror du att det är bra?

Jag tror att allting kan utvecklas. Som jag sa från början, vi tjänar på att det är så hög kvalitet som möjligt om du då som auktoriserad revisor eller redovisningskonsult om du då klarar av att marknadsföra och tala om varför folk ska komma till dig och dom kommer till dig och det är hög kvalitet hela tiden så är ju vi överlyckliga. Så det gäller på något sätt att gå vidare.

Tillägg?

Nej.

Bilaga 3 - Frågor till SRF/FAR

Allmänna frågor

Beskriv er verksamhet

Beskriv din roll i verksamheten

Hur ser er/din relation/kommunikation ut med skatteverket?

Samverkan och drivkrafter

Har du någon formell roll i detta samverkansprojekt?

Hur upplever du projektet?

Vad tror du motiverar uppkomsten av det? (Drivkrafter)

Vilka har varit initiativtagare till detta?

-Upplever du det som om det är någon part som varit mer initiativtagande?

(Drivkrafter, maktasymmetri) Om ja; varför?

-Ser du det som att det är gemensamma mål som motiverar arbetet? Vilka?

(Drivkrafter, ömsesidighet)

-Eller har de involverade parterna olika mål som tillfredställs med projektet?

(Drivkrafter, asymmetri) Vilka?

-Upplever du att detta ökar effektiviteten i proceduren? (Drivkraft, effektivitet) På vilket vis?

-Tycker du att man bör samverka? Ser du samverkan som ett bra sätt att organisera sin verksamhet, olika verksamheter? (Drivkrafter, legitimitet)

Revisionsplikten (Drivkraft)

Sen 2010 så har revisionsplikten avskaffats. Motiveringen var att minska den administrativa bördan hos företagen. Skatteverket var i viss mån oroliga över detta; de ansåg att det fanns en ökad risk för skattefel/skattefusk. Tror du att det har påverkat detta projekt?

Vi läste igenom det du skickade, och är det så du ser på det? Att man bara vänder på vem som lämnar in uppgifterna?

-För det skiljer sig i viss mån; i propositionen så står det att man ska kryssa i om man har haft hjälp av en revisor eller redovisningskonsult; inte specifikt en SRF eller FAR-medlem.

Ersättning av uppgifter (Drivkraft? Övrigt?)

Vad innebär det att inlämnandet av uppgifterna ersätter alla tidigare uppgifter för kunden?

Samverkan - främjande faktorer och problemmekanismer

Hur ser du på de förutsättningarna som finns för att detta ska vara en väl genomförd, "lyckad" om man så vill, samverkan?

Vad ser du för potentiella nackdelar med projektet?

-Hur ser du på yrkesgränserna i detta fall? Är de tydliggjorda? Finns det risk för att någon gör ett övertramp? Om ja; på vilket vis?

- Ser du någon chans att det kan uppstå konflikter rörande mer övergripande syften med de respektive verksamheterna? Om ja; på vilket vis?

- Hur upplever du förtroendet sinsemellan de involverade parterna? Varför?
- Hur ser stödet ut från ledningen? Om det uppstår problem ska de hanteras mellan de samverkansansvariga eller finns det möjligheter att få stöd ovanifrån?
- Har det tillförts tillräckligt med resurser för projektet? Om nej; vad saknas?
- Hur har planeringen, i utgångsstadiet sett ut? Har utgångspunkten varit mer att man tar problem när de dyker upp, eller har det varit viktigt att alla aspekter och dess potentiella problem bearbetas redan i början?
- Hur kommer en utvärdering av projektet göras? Hur kommer de potentiella vinsterna och förlusterna beräknas/uppskattas? (Problemmekanismer)

Kan du jämföra Samverkansprojektet med något annat samverkansprojekt som du har varit delaktig i, eller som du har kunskap om?

Vad innebär begreppet samverkan för dig?

Bilaga 4 - Intervju Mats Brockert Skatteexpert Srf

Samverkan

Det har inte så himla mycket med skatteredovisning. Jag kan anta att utgångspunkten är en del artiklar som skrivits om det här och så vidare eller så.

Det och vår teoridel som rör samverkan

Beskriv er verksamhet.

Srf-konsulterna är ju en branschorganisation för auktoriserade redovisningskonsulter, det är någonting som är relativt nytt. Det vet nog de flesta att det finns auktoriserade revisorer men nu har man då på FAR och Srf också börjat med auktoriserade redovisningskonsulter. Det är ganska vanligt att man pratar med folk som säger att de ska prata med sin revisor men då är det redovisningskonsulten som de ska prata med då.

Vi är en branschorganisation, liksom FAR. Vi är konkurrenter FAR och Srf som samverkar just med den här auktorisationen och vår uppgift är för det första att auktorisera, man ska ju då uppfylla vissa formella krav och så ska de skriva en tentamen då som dom ska klara. Sen så efter det betyder det inte att det är klart då utan då sker det kontroller utav dom här medlemmarna. För det första måste de då gå vissa utbildningar och skaffa vissa på, alltså ha en viss utbildningsnivå varje år som de då ska uppfylla de kraven, sen sker även kontroller av dem så att de följer ett regelverk som vi kallar REKO. Då gäller det att de följer det. Att de har uppdragsavtal med sina klienter osv. att man följer penningtvättlagen. Så det är det men sen har vi faktiskt också lönekonsulter som är nytt, relativt nytt. Det är inte bara utan... Det är därför vi ändrat, SRF stod innan för Sveriges redovisningskonsulters förbund och det va inte så bra då lönekonsulterna va med. Så istället blev det Srf-konsulter, så det är i stor del på grund av det.

Hur ser din roll ut?

Jag är anställd som skatteexpert men jag jobbar också hel del med redovisningsfrågor eftersom jag har en del med Skatteverket och bokföringsnämnden. Skattexpert är min titel men jag är också med och jobbar med baskontoplanen och numera är det så att Srf-konsulterna har tagit över bas, den som har arit vd där går i pension och nu har de löst det på sött att man har åtagit oss att driva dom här frågorna för vidare utveckling, det är fortfarande basföreningen som sådan men det är dom som styr alltihopa men man kan säga att vi sköter lite av det löpande arbetet som den gamla vdn gjorde, där är jag involverad, jag har suttit i den styrelsen i tio år. Så jag är skatteexpert men jobbar även med redovisningsfrågor.

Hur ser din relation ut med skatteverket? Kommunikation tidigare anställd

Det är så att skatteverket samverkar ju, det ni tittar på är inte ett unikt utan det finns ju många olika samverkan som går ut på lite olika sätt eftersom jag har bakgrund där ingår jag i tre olika grupper faktiskt som samverkar förutom den här som vi diskuterar idag finns det någonting som kallas för intressetrådet och det är rättsavdelningen då på skatteverket, de är uppdelade i olika avdelnin men där är det då rättsavdelningen som är deras kanaler och det man gör är att vi träffas och informerar och diskuterar olika frågor som kan vara problem, som vi ser som problem som dom ser som problem. Något dom informerar om nånting. Så

ingår jag också en grupp som ingår i produktionsavdelningen och där är det lite mer praktiskt medan intressetrådet är mer juridisk. Den är mer praktiskt alltså hur utformas blanketterna hur ska man lämna uppgifterna elektroniskt osv. En mera praktiskt grupp och där ingår programleverantörer alltså Nordstedts juridik, bolia och alla de här som gör produkter och även vi också då. Medan intressetrådet är då framförallt skatteexperter. Och sen är det ju den här då och det är ju för branschorganisationen. Det finns lite olika, senast var det volvo och dom vill ju samverka ännu djupare med programleverantörer och elektronisk inlämning.

Har du någon formell i detta samverkansprojekt?

Den formella rollen är att jag är med och representerar Srf-konsulterna det är min roll då alltså i det här.

I fall ni har ett möte med skatteverket är det du som...

Just i... vi kan ta ett exempel:

Vi hade ett problem eller en fråga, en juridisk fråga och på det här intressetrådet lyfte jag den frågan och då behandlas den för att få den under bearbetning, så kan det ju vara. Det är mycket ge och ta. När man träffas där till exempel då så kanske dom går igenom nått nytt eftersom jag har varit med ett tag är det ungefär samma sak som kommer upp. Sen kan det vara allmänna diskussioner FAR framförde en grej där de va missnöjda på hemsidan om skatteupplägg och så vidare så det är lite smått och gott som diskuteras.

Hur upplever du samverkansprojektet?

Det har inte slagit kanske så väl som man kanske hade kunnat hoppats. Man kan säga så här det är två av våra medlemmar...

Den här branschsamverkan idag är egentligen det enda som finns är att man kan lämna uppgift om sina klienter, vilka kunder man har. Och det är väl så att våra medlemmar, det finns flera skäl, sekretesskäl det är så uppgifterna inom. Som lämnas till skatteverket är offentliga och då kanske an inte vill lämna ut namnet på alla sina kunder det finns alltid risk att någon kan hämta hem dem då. Sen så har inte alla sett värdet i det eftersom som det är början så har man väl kanske inte sett värdet i det hela av att vara med. Vad har jag att få tillbaka på det här, det är en väldigt liten uppslutning dt kan man väl säg.

Vet du hur många det är som är med i projektet?

Nej, det har jag inte men kanske Anders Bäck. Det är intressant att veta hur många det är från FAR och Srf. Så det är inte bara Srf-konsulterna som bidrar med omslutning. Och det är lite intressant för det är så här att grunden nånstans, och det är väl där kritiken framförs, dt är lite svårt tt förstå det här därför skatteverket har alltid jobbat på det här viset, det är inget nytt , man skickar inte ut frågorna slumpvis utan man försöker samla information för att kunna rikta kontrollen och det är inget nytt. Dom skulle inte kunna göra på något annat sätt, det skulle inte jag vilja att mina skattepengar gick till. Det som har skett här är när revisionsplikten avskaffades så då va man orolig givetvis på skatteverket för revisorn hade en viss roll och skrev bort fel det är ingen tvekan om det(11.49) och då vill man ha nånting nytt och då kom det här då att man ska kunna lämna uppgift om man hade deklaration men egentligen är det

bokslutet som är framtaget av en yrkeskunnig men den där uppgiften blev ju ganska värdelös, det blev i form av ett kryss på deklARATIONEN och vem som helst kan kryssa i den så att säga, så den blev ju ganska meningslös men då kan man säga att genom den uppdragsanmälan skulle man alltså kunna gå bakvägen för att få den uppgiften så det är inget konstigt att skatteverket samlar in de här uppgifterna det är precis det lagstiftaren vill att man ska göra det är bara det att man har misslyckas litegrann med att skatteförfarande utformningen och då kan man också se och tänka sig att man kommer ändra det i skattelagstiftningen i framtiden för att det ska bli. Problematiken blir ju att vem som helst kan ju säga att det bara är att kryssa i. och därför kan jag säga det också att med in bakgrund på skatteverket vet jag att den uppgiften inte har använt på något sätt man har inte kunnat använda det i kontrollperspektiv. Ingen av de här uppgifterna används vad jag förstår. Det är ett försök nu till en början för att kunna se om det i framtiden kan använda de här uppgifterna. Och här kan man väl säga, det är det som professorerna lite märkligt, jag hade velat fråga dem hur mycket det har fått betalt för det är så uppenbart att svenskt näringsliv har betalat dem för att. För dom uppfyller inte de krav man kan ställa på en akademisk professor, det är min personliga uppfattning det är väldigt... (14.00) man skriver ska när man inte ska skriva ska och så vidare. Det är inget konstigt men det dom vänder sig mot är konkurrensfördelar och ser på nåt sätt oh det är ju något vi tycker är bra att det inte finns någon anledning att ställa enkla frågor till en skatteskyldig eller en auktoriserad konsult för sannolikt kommer de inte gjort fel på det, då ska dom istället ställa andra frågor, såna frågor som konsulten inte kan kontrollera tex svarta inkomster och sånt det är ju konsultens ord. Man riktar då och det tycker inte jag är konstigt. Har man en utbildning/auktorisering att man får vissa fördelar mot det det ser jag inget problem med.

Deras kritik som jag förstår auktorisation det är relevant men är det belagt att det är så pass mycket bättre jämfört mer med andra som kanske är erfarna konsulter att det blir en liten fördel?

Absolut men det är ju nånting som dom också är fel ute det är ju inte stängt för någon tvärtom, skatteverket vill väl om dom kan hitta andra grupper som ger precis samma sak då är de jätteintresserade av det. Det är också en sån där märklig missuppfattning. Dom skriver att om har valt ut två stycken. Problemet är att man inte känner till några andra organisationer. Det är ju klart att den är öppen för alla konsulter som kan visa liknande och därför dom är... det ska jag säga att dom är inte intresserade av att ge ut fribiljetter till några, dom är intresserade av att hitta rätt kategori. Det är väl det som avtalet säger eller avtalet, jag skulle inte kalla det avtal.

Hur ser du det då?

Det är väl en promemoria. Det finns ju inget avtal i den här benämningen. Det kallas väl för promemoria dessutom, så det är inge avtal där nån kan bryta på något sätt, det är liksom ett diskussionsforum. Jag tycker att det är lite hårt att kalla det ett avtal. Ett avtal bryter man ju på något sätt. I min värld i alla fall.

Vad tror du motiverar uppkomsten av samverkansprojektet?

För vår del är det ju då det är ju det att man kan ringa har man frågor kan man ju ringa in till skatteverket och få svar. Och våra medlemmar kan då slippa dom här enkla frågorna som är fullständigt onödiga frågor som ställs, det är den konkurrens fördelen man kan se. Jämfört med andra. Och sen då att några skulle kunna få en ingång till och lättare få svar. Jag kan säga att i praktiken kommer det inte att fungera, det kommer inte bli så för därför dom har inte dom resurserna så skatteverket kommer inte kunna tillhandahålla dom här. Man pratar om rätt från början och det är ju jättebra att det ska vara rätt från början och för att ska bli rätt från början krävs det att den som upprättar deklarationen måste förstå hur man ska göra och om man stöter på problem ska man då kunna vända sig till skatteverket och få ett svar och kan man då få en genväg så skulle det vara bra. Det är väl där man kan läsa mellan raderna att dom skulle då skatteverket skulle utvinna nåt på det här men jag tror inte på det om jag ska vara ärlig för att de har inte de resurser som krävs. Utan det blir den vanliga vägen men det kan man väl läsa att då skulle konsulterna kunna vända sig till skatteverket för att få besked inte bindande för dom kan inte ge bindande besked. Men kanske en vägledning i alla fall men jag har ju som jag sa att jag tror inte det finns dom möjligheterna till att kunna gå samma gamla väg som alla andra via servicejouren då.

Så det är ett sätt att överbygga deras personalbrist att de kan omöjligt ge svar och den hjälpen dom kanske behövt för att undvika fel?

Ja för ser man det från en bra perspektiv så är det ju alltså...

Om dom som är mer kvalificerade får prata med vår kvalificerade personal och om dom uppfyller den kraven om att ta hand om mer kvalificerade frågor har man chans att vända sig direkt till dom på skatteverket som också är mer kvalificerade gentemot att den vanliga enskilda som egentligen inte har någon kunskap på en annan del på svar. Det är en annan kanal in man får svar. På pappret låter det bra och det har väl vi sett att det är jättebra för vår del. Min personliga uppfattning är att skatteverket inte kommer kunna uppbringa resurser så att det går att genomföra det med en egen kanal in, tyvärr men det hade varit himla bra om det hade varit så för vår del.

Vilka har varit initiativtagare till detta projektet?

Det måste ju vart skatteverket som är initiativtagare, det är alltid dom som tar initiativ till alla sådana här samverkansprojekt.

Varför?

Utifrån det här jag pekade på att man har efter avskaffande av revisionsplikten så känner man att måste kanaler för att säkerställa att det som kommer in är riktigt och göra urval av dom där man tror att fel med skattepengen är större och då ser man väl en i och med auktoriserad redovisningskonsult är relativt nytt och att man tänker sig då att den auktoriserad redovisningskonsult eller revisor har varit inblandad i bokslutet så är risken för fel mindre.

Det är alltså för att skatteverket vill ha mer fel från början, det kan inte inledas av någon annan egentligen?

Nä utan det är för att dom ska få, dom har ju alltid jobbat utifrån att samla så mycket information som möjligt för att kunna rikta sina kontroller så det är ingenting nytt, det här är bara ett nytt sätt att jobba på just at man söker den här kategorin, vilket är föranlett av at man har tagit bort revisionsplikten annars tidigare alla dom här bolagen de gick igenom tidigare revisorn och idag så är det väl den nystartade bolagsformen som inte har revisorer längre utan de flesta jobbar utan revisor och då finns inte den kontrollen men om man har en auktoriserad redovisningskonsult skulle det kunna motsvara en kontroll av revisor, dessutom har de bättre kontroll och då ser man att ja kan vi hitta de här kanske vi inte ska ställa vissa frågor till dom här men det är ju inte så att våra medlemmar blir undantag för frågor men andra frågor och förhoppningsvis färre frågor.

Om man tittar på målen med samverkan är de gemensamma mål?

Ja jag tror att branscherna och skatteverket har en samsyn där just att skatteverket har förhoppning om att kunna rikta sin kontroll där största felet finns och för vår del är det alltid bra med samverkan för att det är ju också så att i ett sådant här samverkansprojekt så kan vi få information, om dom ser att det här är mycket fel så kan vi få den informationen och gå ut till våra medlemmar och säga att här är det mycket fel och här bör ni vara mer observanta. Så det är ju ett stöd för våra medlemmar och sen kan man j hoppas att de får färre frågor för konsulter kan man säga att det är bra att de ställer frågor för de debiteras ju. Men problemet i den här branschen är med konsulterna har inget problem med att få jobb deras problem är att ta betalt. Dom sitter s nära sina kunder dom blir nästa kompisar med kunderna och det innebär, och dom är redan hårt belastade, det finns inget önskemål att få fler frågor från skatteverket för att få fler konsulttimmar, dom fylls ut ändå.

Tycker du att samverkan är någonting eftersträvansvärt? Som organisation bör man samverka?

Absolut! Vi har ju en lagstiftning att följa och vi har ingen annan ambition än att följa den och gillar vi inte den lagstiftningen så får vi jobba på andra vägar, via påtryckningar eller gå direkt till politikerna och få dom att ändra på lagstiftningen. Men vi har inge ambition att vara motsträviga att följa lagstiftningen. Och vi har en uppgift att vi ska kunna leverera ett antal uppgifter till skatteverket. Och vi vill ju att det ska vara så enkelt som möjligt och ta så lite tid som möjligt. Skatteverket har precis samma önskemål och då blir det mindre fel. Vi har ju ett gemensamt intresse, vi ska lämna uppgifter till skatteverket och skatteverket har till uppgift att ta emot om här och bearbeta dom. Och kan vi samverka och utföra detta på enklast sätt, så ska det vara tycker jag.

Effektivitet är en drivande faktor?

Effektivitet är en väldigt drivande faktor nu pratas det mycket elektroniskt lämnande. Idag är det väldigt mycket som lämnas elektroniskt och inom vissa kategorier. Löntagare till exempel är väl 70% (jag kan inte siffrorna i huvudet) som skickar ett sms eller via datorn eller nånting sånt där. Det r nästan ingen som lämnar papper längre och det gäller även inom vissa sektorer inom företagsbeskattningen också på bolag. Man vill höja den här nivån med elektroniskt inlämnande och det är klart att det är en fördel för oss också, jag satt och läste en konflikt

nyligen där dom sa att dm hade lämnat papper men skatteverket säger att dom inte har fått den. Och så kommer diskussionen om förseningsavgift, det behöver man ju aldrig oroa sig för om man lönar elektroniskt för då får man ju kvitto på att man lämnar det.

Hela samverkansprojektet läggs fokus på att man ska lämna allt elektroniskt?

Ja det är det. Det är grunden. Det är ju olika samverkansgrupper här och man är mer eller mindre tekniskt inriktad och beroende på vilken samverkansgrupp man är i och lite svårt är det att sortera in dom här branschsamverkan bland dom andra. För där kan man säga att det är en blandning av både tekniskt och juridiskt och det kan fångas upp i visa fall. Men jag tror att skatteverket är mest intresserade av Srf-konsulter då de hanterar mest företagsdeklarationer.

När man får ett godkännande på en tolv månadersperiod av inlämnandet så ersätter det alla tidigare uppgifter för kunden.

Tänkte du på att man lämnar en ny deklaration eller?

Ja, under detta avtal skickar man in...

Jaså det, det enda som sker idag är ju att man skickar in en lista på de här deklarationerna och framförallt bokslutet kan man väl säga. Det man gör är istället för det här krysset, vilket jag ser framför mig i framtiden nu istället att man lämnar inte bara ett kryss utan man lämnar också ett personnummer på den som har gjort det och om uppgiften ska ha någon som helst funktion så då kan man inte bara kryssa i att man har tagit hjälp av någon utan då måste man ge information om vem som har hjälpt en. Och då kan man säga att den uppdragsanmälan som sker idag är bakvägen, man lämnar information men man lämnar inte en blankett. Om det kommer fortsätta så är min gissning att det kommer en förhoppning att istället kommer man inte lämna den här långa listan med kunder utan istället kryssar man i och fyller i sitt personnummer för då blir det inte offentligt på samma sätt. Då kommer det rymmas i sekretessen. Så uppfattar jag det i alla fall, då är det skyddat av sekretessen.

Är det en ambition från din sida att man ska föra fram det med projektet?

Ja det är en ambition. Jag tror att det är ett bättre sätt att få in de här uppgifterna istället för att man lämnar en hel radda med, därför då kan konsulterna bestämma, dom behöver inte bestämma i förväg vilka han vill tala om att han har gett. Det är frivilligt att göra, det gör man ju som man själv vill. Och då kan man ju bestämma först när man lämnar in deklarationen om man ska lämna den här uppgiften.

För att det ska kunna bli en väl genomförd samverkan, vad är det för kriterier? hur ser förutsättningarna ut för att det ska bli lyckat?

Som jag ser det så är en av förutsättningarna att det ska bli lyckat är att dom som ingår i den här branschen alltså alla som kan visa upp att man är kvalificering, det tycker jag är att man har en egen kanal för att kunna få ett snabbare svar. Sen är samverkan så mycket mer för även om det inte är just den samverkan. Säg att man inte samverkar med det här och nämner sina klienter osv så har ju samverkan, vi vill ju ha information, var felen finns, hur vi kan förbättra

oss, vi vill fortfarande kunna träffa dom och kunna tala om vad vi tycker är felaktigt. Framförallt har vi framfört många gånger att kompetensen sjunker på kontoren, skattekompentensen sjunker. Vi har också synpunkter och lämnat kritik mot att man blandar litegrann vägledning på den vanliga webben, det blir lite otydligt och så vidare så vi vill fortfarande ha samverkan på alla andra områden så att även om inte just den här mellan klienterna är någonting som fortsätter så vill vi fortsätta att samverka. Vi har exakt samma mål vi ska kunna lämna x-antal uppgifter. Lagstiftarna har ställt upp krav på uppgifter vi ska lämna och skatteverket har till uppgift att lämna och det måste ske på effektivast och bästa sätt.

Man vill fortsätta samverka, man vill ha ett tydligare mål då med samverkan för att den ska bli så bra som möjligt eller att de gynnsamma faktorerna bör tydliggöras lite mer?

Alltså målet är väl ganska klart. Vill på enklast möjliga sätt kunna lämna våra uppgifter och när vi har gjort det så vill vi inte ha så mycket mer med skatteverket att göra. Förstår du hur jag menar?

Ja.

Att det blir rätt då så att säga. Vi ska lämna och så ska det vara klart. Dom har ju också samma målsättning att dom uppgifter de får det ska inte vara fel. Och målsättningen där är väl bara frågan om hur man ska uppnå det målet då, dom här delmålen då och där kan ju ett av de här delmålen vara att utse en grupp med deklarerationer där det sannolikt är mindre fel, så är det inte så att man måste ju vara medveten om att jag inte är någon auktoriserad redovisningskonsult men jag tror att jag skulle kunna upprätta den där deklarerationen bättre än många av mina konsulter men som grupp. Det är om att säga om du anlitar en elektriker vill man ju gärna att han ska ha ett certifikat även om du vet att grannen är skitduktig på el så känner du ändå en viss trygghet i certifiering. Som grupp tror jag är bättre. Sen inom den gruppen finns det ju bättre och sämre så klart, så är det ju.

Om vi tittar på de potentiella nackdelar med projektet, hur ser du på dom? Finns det några?

Svår fråga, det klart att det måste finnas några nackdelar, det gör det ju alltid. Det är ingenting som jag kan se direkt så här men det är klart att så är det ju alltid det finns ju alltid en baksida på medaljen men det är inget som jag kan peka direkt så här. Tänk så här att om våra medlemmar skulle drabbas av någonting. Skulle ju vara om dom använder den här informationen felaktigt, om skatteverket skulle använda informationen felaktigt på något sätt. Då skulle de kunna drabba våra medlemmar jag tror att den diskussionen att hur man ska om man skulle gör någon kartläggning utav våra medlemmar för att se att kvaliteten är hög. Självklart kan man ifrågasätta och det tycker jag att man ska göra också, men då är det samtidigt ska våra medlemmars kunder drabbas utav det då? Bara för att kartlägga det. Det stanna väl vi att vi inte tyckte det var så himla bra och skatteverket tyckte väl inte heller det. Då skulle man kunna säga att informationen används felaktigt. Då skulle man kunna drabbas utav det. På så sätt skulle det kunna vara men annars kan jag inte se något, mycket är ju utbyte, det är ju bara utbyte av information och all information, vi behöver aldrig lämna någon mer information, vi är inte tvingade att lämna någon information än de uppgifterna vi ska lämna i

själva deklarationen. Man samverkar ju så man kan inte bli tvingad till att lämna uppgifter om man inte vill det. Det finns ingen lagstiftning som tvingar oss till det. Utan det är ju en öppen dialog och jag kan aldrig se att det kan vara ett problem med en öppen dialog där man diskuterar frågor, det kan jag inte säga. Vi är ju inte konkurrenter heller så det är ju ingen som sitter inne med korten. Vi har ju som sagt samma mål.

Du tror inte att det skulle kunna bli så att Srf och FAR börjar arbeta till företagens fördel istället för skatteverkets fördel?

Jo men så är det ju, vi arbetar ju för skatteverket det är företagens fördel, det gör vi ju men som jag sa vi har ingen annan ambition än att följa lagstiftningen. Så att vi kringgår inte och vi är jåkligt nog med att svara på frågor, vi svara inte på sådana frågor där man börjar liksom bli alltför...

Ljusskyggt?

..Skatteplanering utan det får dom sköta själva i sådan fall för vi stödjer inte det utan är det så att vi ser något problem utan är det så att vi ser några problem får vi försöka genom våra kanaler att påverka lagstiftarna att ändra det till exempel. Jag började skriva en artikel i skattenytt om dom här reglerna att man lämnar momsdeklarationerna om kan bli ett problem vid egenrätten liksom är ett sätt att försöka istället påverka lagstiftaren istället för att då obstruera så att även om vi alltid jobbar med företagen så är det ju va. Jag ser inte en konflikt där.

Om man kollar på yrkesgränserna liksom yrkesrollerna är det tydliggjort? Finns det risk för att någon gör ett över tramp eller så? Det är avgränsat och bra? Eller hur funkar det?

Hur tänker du då att...? Att våra medlemmar gör övertramp? Ja det kommer dom ju göra det är ju, vi håller ju inte dom i något slags järnband här utan det förkommer bland våra medlemmar som inte är, som kommer göra övertramp, det finns ju alltid medlemmar som gör övertramp men de flesta av våra medlemmar är oerhört seriösa men det finns alltid dom som sviker. Vi har ju 3500 medlemmar så det är klart att det finns en och annan som inte kanske följer reko det här regelverket då som dom ska följa men dom blir ju uteslutna då. Om dom upptäcks då får dom inte vara medlemmar i srf-konsulter. Och det är inte mot skatteverket utan det kan vara att kunderna hör av sig och att de inte har skött sig gentemot kunderna. Då kan dom också bli uteslutna.

Om man tittar på samverkan mer övergripande. Det finns ingen konflikt i om man tänker att företaget vill betala så lite som möjligt och skatteverket vill ha in sin skatt. Alltså finns det någon övergripande konflikt i syftena mellan verksamheterna?

Alltså det är ju alltid ett problem givetvis att... på skatteverket så håller jag på och skriver om nu så finns det dom som skriver om skatteprocesser som är fullständigt ohållbart, dom förljer inte alls sin skattepolicy utan dom försöker driva in så mycket skatt som möjligt men det är inte skatteverkets policy som jag förstår. Den enskilda handläggaren driver ju vansinniga processer då som kostar samhället massor med pengar i domstolsprövning och på motsvarande sätt så finns det ju då skatteskyldiga då som inte vill följa reglerna, ingen vill ju

betala mer skatt än. Det är ju självklart. Kan jag undvika skatten på något sätt så gör jag ju det, men jag följer ju reglerna. Men det är ju ytterligheter åt varje håll. I grunden, jag vill återkomma till det, vår ambition är att man ska lämna dom uppgifterna som lagstiftningen kräver.

Man möts någonstans i mitten? Man kanske lägger det lite åt sidan alltså man försöker träffas där man kan?

Inte i samverkansprojekt men man kan... men samverkansdiskussionen det är viktigt att veta den förs ju då på skatteverket på en hög nivå på deras huvudkontor. Men när det gäller själva kontroll verksamheten så sker den ju på lokal nivå. Och dom bryr sig väl egentligen inte om vad man kommer överens om där mer än när det gäller kontrollen och så vidare så är det ju så att dom är styrda utan kontrollen. Så skulle det vara så att man kom fram till att nä men dom här... just den här frågan, nu ska vi titta på den här fråga men det finns ingen anledning att titta på dom som är i dom här branschsamverkan för där är sannolikheten ganska liten att dom har gjort fel och då måste dom ju följa det då om dom bryter någonting annat så är det dom som om dom hittar något annat fel så bryr dom inte sig om det är branschsamverkan eller inte på lokal nivå utan då vet man det så är det ju. Det tror jag är viktigt att ha med sig det finns. Det är inte så att man smusslar och försöker bestämma hur det ska vara på hög nivå utan så är det inte utan det är ju man vill ha uppgiftstänket på ett smidigt sätt.

Har det givits tillräckligt med resurser för att det ska kunna gå av stapeln? Upplever du att det är nånting man har saknat? Tid? Pengar? Personal?

Nej det tycker jag inte man kan väl säga at vi kanske har misslyckats lite från våran håll för bransch för att det är så få som vill vara med och anmäla då så att säga och det finns flera skäl. Jag sa ju det med att ha sekretess men sen har jag hört andra också. En del säger att dom inte känner till och att de inte visste någonting om det. Sen hörde jag faktiskt ett tredje som jag inte hade tänkt på och det är ju större byrå och det är inte säkert att alla är auktoriserade konsulter där. Och då vill man inte premiera dom kunderna utan jag menar då vill man inte att kunderna ska välja dom är auktoriserade utan alla ska vara lika mycket värda. Det finns alltså en konkurrenssituation inom själva byrån. Om anna är auktoriserad och inte kalle då kanske får kunderna kanske för sig att då vill jag ha anna för då är sannolikheten mindre att jag blir kontrollerad. Den konkurrenssituationen vill man inte ha. Men då sa nån annan när vi satt vid det där bordet att det är ju bättre om revisorer ansvarar för alla, så att det finns mycket att jobba på inom branscherna här för att liksom.

För att det skulle kunna bli optimalt kanske man skulle behövt informera mer eller tillföra lite marknadsföring?

Ja. Ja. Precis. Jag tror att vi har varit otydliga och oklara på många sätt vad det innebär och som sagt jag tror många vet vad det innebär att det bara är en försöks period och just nu har vi ingen som helst fördel utav det utan det är just den här försöksperioden. Det ska utvärderas det här samverkansprojektet och då får man se om man fortsätter med det.

Hur kommer en utvärdering av projektet att genomföras?

Det vet vi inte riktigt än faktiskt utan. Problemet är ju att eftersom det är så få som var med så blir det svårt att utvärdera det. Det är en liten rävsax, moment 22. Det hade krävts att många var med för att man ska kunna utvärdera det här. Vad skatteverket skulle göra det är väl, dom vill ju kontrollera här att som deklARATIONERNA som kommer in via den här kanalen verkligen har mindre fel än den andra kategorin annars fyller det ingen funktion att rikta om felen är lika stora om du använder auktoriserad redovisningskonsult eller om du gör det själv då finns det ingen anledning att rikta det är. Nu tycker jag att det är ganska självklart har man en som jobbar yrkesmässigt med det här så borde man göra det. Sen har man en kategori som inte är, som kan det yrkesmässigt men som praktiserar det här. Och det är ett problem.

Man kommer alltså göra en utvärdering men urvalet är kanske inte tillräckligt stort?

Ja man kan inte dra några slutsatser av det, det går inte att dra några slutsatser av det, för att man kan inte säga att dom som är med tävlar mot dom som inte är med. I och med att det är så få så går det inte. Vi vet inte vart det här leder. Det är egentligen störst problem hos skatteverket. Ska man se det lite krasst så är det så att kontrollen riktat mer och mer mot kassaregister och personal osv. kontrollerna minskar ju då på dom allmänna skatternafrågorna. Och nu vet man ju inte vad som... nu när vi framför kritik mot dom så kanske dom försöker höja kompetensen och förbättra kontrollverksamheten. Det som skulle vara tråkigt är ju om dialogen försvann. Det är ju egentligen den som är det viktigaste det andra är bara en liten del i hela det här projektet.

När man drog igång det här projektet tänkte man att man skulle lösa alla problem som mycket som möjligt innan och helgardera sig eller du säger det är inget avtal som sluts utan...

Nä det är inget avtal utan det är en promemoria där man diskuterar hur. Jag har för mig också att jag tog fram den där. Hur skulle detta fungera i praktiken? Man ställer sig en fråga. Det är inget avtal utan det är ett diskussionsunderlag mera. Det var väl där... vad man fick då en, skatteverket fick då... dom får ju inte spara materialet hur länge som helst heller. Utan det är regler som säger att det måste granskas ut och tanken var då att man skulle göra en utvärdering av hur det här skulle kunna fungera. Det som inte utvärderas då är just den här kanalen direkt in. Därför det har aldrig funnits någon sådan kanal in. Utan det enda man kan värdera därifrån det är då, ja, är sannolikheten större att det inte är ett fel i denna grupp jämfört med en annan grupp. Och där måste man ju fortsätta också man kan ju säga att finns tre grupper. Först dom som är auktoriserade konsulter som är organiserade hos oss. Sen har du ju dom som jobbar lite yrkesmässigt med det här ändå fast dom inte är auktoriserade dom kan ju också vara rätt duktiga. Sen har du en tredje grupp, dom som gör det helt själv pch det är ju rätt uppenbart att där är det ju störst fel och där är det en utmaning då. Asså grejen är att om vem som helst kan kalla sig redovisningskonsult, skulle man då på något sätt finnas någon organisation som organiserar dom här som inte är auktoriserade så tror jag att skatteverket skulle vara väldigt intresserade av dom också. För dom är någon slags innegrupp i det hör då så att säga.

Det är lite mer av en testkaraktär?

Ja det är en försöks verksamhet som skulle pågå under två år helt enkelt och sen var ju tanken at man skulle utvärdera det här för att se om det var värt att fortsätta med det här. Men då är det väl just den här biten nu är vi ju med i så många andra samverkan, vi kan alltid diskutera med skatteverket genom andra samverkansgrupper men den här är lite speciell med branschsamverkan för vi har lite gemensamma frågor, FAR och Srf som diskuteras.

Om du jämför detta samverkansprojekt med någonting annat projekt du har varit delaktig i eller som du har kunskap om, vad skulle du vilja framhålla, distinktioner?

Det är lite intressant faktiskt för det är nästan inte någon större skillnad, för det är lite intressant för många av dom som kritiserar det här dom är själva med i olika sådana här samverkansgrupper, dom har liksom inte tagit reda på vad det innebär. Man gissar sig fram vad det innebär man pratar om avtal men det finns inget avtal osv. i princip är det lika den enda skillnaden är just att det har funnits de här diskussionerna, kan man fördjupa den här dialogen på något sätt att vi har den här möjligheten att ställa frågor och så vidare men även i de andra tex om man gör dessa samverkansgrupperna det är ju dom som är med i intressentrådet så skaffar jag ju mig kontaktpersoner på skatteverket som jag vänder mig till löpande nu under året. Om jag har någon fundering så vet jag ju vart jag kan vända mig til skatteverket. Jag behöver inte vänta till ett möte då. Det är väldigt likt varandra skillnaden är just att den här at man försöker skilja ut en grupp som man kan rikta kontroll mot så det är där det skiljer sig annars ör det inte så stor skillnad.

Vad innebär begreppet samverkan för sig?

Samverkan det innebär att man gemensamt arbetar för att uppnå ett mål.

Tillägg?

Papprena jag skickade. Debattartiklarna har aldrig överhuvudtaget nämnt att det finns en intention till lagstiftaren att man vill hämta information för att rikta kontrollen och även informations insatser. Det här är inget nytt över huvud taget utan det finns ett lagstöd för det genom skattelagsförfarande som har blivit lite fel där är att det har blivit lite tandlös för att vem som helst kan kryssa i. men intentionen finns där att man ska kunna göra på det här sättet och man kan gärna kalla det för konkurrensfördelar det tycker jag inte är någonting konstigt med det faktiskt.

Övrigt: Får använda hans namn och kan maila om vi har frågor.

Bilaga 5 - Intervjufrågor till företaget

Allmänna frågor

Beskriv er verksamhet

Beskriv din roll i verksamheten

Hur ser er relation/kommunikation ut med skatteverket?

Använder ni er av en redovisningskonsult eller en revisor i ert deklarationsarbete, eller i er redovisning?

Om ja: Hur ser det samarbetet ut? Är personen ifråga ansluten till FAR eller SRF?

Samverkan och drivkrafter

Känner du till Samverkansprojektet som Skatteverket, SRF och FAR har startat?

-(Om inte förklara vad det är).

Hur tycker du att det verkar?

Vad tror du motiverar uppkomsten av detta projekt? (Drivkrafter)

-Upplever du det som om det är någon part som har varit mer initiativtagande?

(Drivkrafter, maktasymmetri) Om ja; varför?

-Ser du det som att det är gemensamma mål som motiverar samarbetet?

(Drivkraft, ömsesidighet) Vilka?

-Eller har de involverade parterna olika mål som tillfredställs med projektet?

(Drivkrafter, asymmetri) Vilka?

-Upplever du att detta ökar effektiviteten i proceduren? (Drivkrafter) På vilket vis?

-Upplever du att man bör samverka? Ser du samverkan som ett bra sätt att organisera sin verksamhet, olika verksamheter? (Drivkraft, legitimitet)

Revisionsplikten (Drivkraft)

Sen 2010 så har revisionsplikten avskaffats. Motiveringen var att minska den administrativa bördan hos företagen. Skatteverket var i viss mån oroliga över detta; de ansåg att det fanns en ökad risk för skattefel/skattefusks. Tror du att det har påverkat detta projekt?

Samverkan - främjande faktorer och problemmekanismer

Hur ser du på de förutsättningarna för att detta ska vara en väl genomförd, "lyckad" om man så vill, samverkan?

Vad ser du för potentiella nackdelar med det?

-Hur ser du på yrkesgränserna i detta fall? Är de tydliggjorda? Finns det risk för att någon gör ett övertramp? Om ja; hur då?

-Ser du någon chans att det kan uppstå konflikter rörande mer övergripande syften med de respektive verksamhet? Om ja; på vilket vis?

-Hur upplever du förtroendet sinsemellan de involverade parterna? Varför?

-Hur skulle de potentiella vinsterna och förlusterna beräknas/uppskattas? Skulle det vara enkelt/svårt? (Problemmekanismer)

Kan du jämföra med andra samverkansprojekt som ni varit involverade i, eller som du har kunskap om?

Vad innebär begreppet samverkan för dig?

Bilaga 6 - Intervju med Aldrin Doudchitzky Mobilplaneten

Beskriv din verksamhet

Vi reparerar mobiltelefoner och säljer tillbehör till mobiltelefoner.

Beskriv din roll i verksamheten

Jag är VD och företagsansvarig, så det är företagskunderna jag har hand om.

Idag, hur ser er relation/kommunikation ut med Skatteverket?

Allting sköts mellan vår redovisningsbyrå och Skatteverket. Vi får ju reda på om det är någon kommunikation, det är väldigt lite kommunikation, det har varit någon ensataka gång men annars så har allting stämt bra.

Då använder ni er av redovisningskonsulter. Hur ser samarbetet ut där?

Mellan oss och vår redovisningsbyrå ser det väldigt bra ut, det flyter på smidigt så det är skönt.

Vet du om någon på redovisningsbyrån är anslutna till Far eller Srf?

Nej, inte i dagsläget men det är någonting jag kommer kolla upp nu. Ska även kolla den vi kommer byta till för där finns även en revisor också. Förlåt, jag ställer en fråga här men är FAR för redovisningsbyråer eller för revisorer?

Far är mer för revisorer, Srf är mer för redovisningskonsulter och lönekonsulter.

Vi har förklarat lite vad samverkansprojektet är. Hur tycker du att det verkar?

Jag är fortfarande lite osäker på vad det är men det är självklart bra om det finns en märkning på byråer som visar att de gör rätt. Det är ju väldigt viktigt när man ska välja byråer, det har varit viktigt för mig från allra första början för jag har aldrig skött bokföringen själv utan jag har sagt att den ska skötas av någon som är kunnig. Kan man sätta en prägel eller stämpel, alltså att dom är här certifierade, det har funnits ett tag men det är ingenting man har tänkt på så jättemycket. Det är någonting som vi har märkt under våra år. Vi har bytt

redovisningskonsulter några gånger och det har varit omfattande för man börjar med någon liten som är billig och sen har man bytt och då har det visat sig att nej men den här lilla har ju gjort helt fel, då får man göra om hela bokföringen, då känner man att det hade varit bra att om man som ny egenföretagare som är villig att använda revisor, att man tänker sig för innan man väljer en för att det kan innebära mer kostnader om det är en liten som gör fel.

Visserligen är det en nackdel för mindre redovisningsbyråer och revisorer men som ni nämner där att vi lever i en tid att det är så öppet att man inte behöver revisorer utan kan ta hjälp av redovisningsbyråer så har det bombats upp ett kluster av människor som har hoppat in i redovisningsbyråer för det enda man behöver är förkunskaper för det finns inget intyg som man kan visa att, här jag har gjort det här och jag är godkänd, utan vem som helst kan knacka på och säga att jag kan göra er redovisning. Det är lite skrämmande för det kan gå väldigt fel och det finns företag som har ramlat omkull för att de har valt fel byrå som inte har rätt kunskaper. Så överlag tycker jag att projektet är bra, att man lyfter fram ståndpunkterna som är viktiga.

Ser du det lite som att det är en sorts kvalitetsstämpel om man är inkluderad i det?

Ja, alltså om skatteverket lyfter upp de här att de här är bra konsulter att använda då blir det ju definitivt en kvalitetsstämpel för då vet man att de här är godkända av skatteverket och vad de än gör så gör de rätt, förhoppningsvis.

För en företagare vill ju bara fokusera på sitt företag och det är därför dom anlitar en redovisningsbyrå för att de ska göra rätt, det är därför man ger bort det, jag vill inte fokusera på redovisning utan det är deras uppdrag. Jag ska fokusera på att driva företaget så ska dom få alla underlag från mig så att de samlar in det och lämnar in det till skatteverket på rätt sätt och då behövs det kvalitativa. Om man har en revisor tar de ansvaret men använder man sig av en byrå tar inte det ansvaret utan det är jag som företagare som tar ansvaret. Och då vill jag veta att den som sköter mina papper och min bokföring har rätt kvalifikationer så att jag kan känna mig trygg när jag lämnar över detta.

Vad tror du motiverar uppkomsten av projektet? Vad tror du ligger bakom att de har dragit igång detta samverkansprojekt?

Det tror jag som vi nämnde att dom har tagit bort revisionsplikten, vilket har gjort att man behöver se över kvaliteten på det inlämnade materialet och ännu mer, det är ju skrämmande att man bara kan kryssa i en ruta och säga att det här har jag kollat med en revisor. Det ska ju enligt min åsikt endast en inloggad revisor med ett godkännande via skatteverket kryssa i. Kan jag kryssa i det är det hur skrämmande som helst, det visste jag inte ens om.

Vem ser du som initiativtagare? Skatteverket, företagare? Ser du att det finns incitament från större håll från skatteverket? Ser du någon som är mer drivande för detta?

Jag skulle tänka mig att redovisningskonsulter inte är så jättedrivande för det här, om de inte är under FAR och Srf, kan jag tänka mig att de andra väldigt rädda för sådana här grejer. Jag tror att de enstaka företag som har blivit upplysta av denna information skulle vara mer drivande i detta. Sen kanske det här tvingar redovisningskonsulter att höja sin nivå för att kunna få den här certifieringen eller vad man ska säga. Det är ju en bra grej om företagen kräver detta för det höjer ju hela standarden på hela marknaden då. Jag tycker att det ligger på skatteverket. Jag tycker definitivt att det ska finnas ett krav i bokföringen för skattefusk eller inkorrekt bokföring, till exempel i de mindre, eller oavsiktliga fel, det kan ju leda till väldigt hårda straff. Det är ju en viktig fråga och jag tycker det är synd att en redovisningsbyrå kan leda denna informationen till skatteverket för företagen utan att själva ha något ansvar för det för det är ju ofta så att företagare har väldigt lite insikt i vad bokföringen innebär och det enda steget man kan ta är att man har en auktoriserad revisor. Men för mindre företag är det ju en väldigt stor kostnad och då gör dom inte det. Då ser jag hellre att dom sätter vissa krav till exempel att dm har vissa certifieringar eller att dom också tar en del av ansvaret, att dom också har någon ansvarsplikt. Om dom lämnar in felaktigt att dom också får något straff, så att de då gör ett bättre jobb automatiskt då att de blir tvungna att ta sitt ansvar.

Om du tittar på samverkansprojektet. Ser du gemensamma mål? Ser du en win-win-situation från alla involverade parter?

Ja, definitivt. Det underlättar skatteverket, det lyfter fram för de företag som är certifierade att, just deras prägel, det finns en anledning till att dom har det och för företagen blir det en tryggare upplevelse, det känns tryggare att lämna ifrån sig underlagen.

På vilket vis? Att de råkar ut för en annan urvalsprocess eller att bara för att de är med så har de en kvalitetsstämpel eller?

Ja, alltså är det någonting som skatteverket har och satsar på så är det i mina ögon är det ju bra, det blir ju någon form av kvalitetsstämpel på det hela. Man måste följa skatteverket och om dom kommer ut med nåt sådant här så är det ju antagligen bra om man följer det.

Ser du att det skulle kunna vara olika mål som tillfredställs i och med samverkansprojektet, för de olika parterna? Vinner man på olika håll?

Det beror på hur man ser det. Jag vet inte om jag skulle vilja säga vinner. Skatteverket slipper göra lika många kontroller om dom har konsulter. Konsulterna får en certifiering som betyder nånting. Företagen får mindre att göra för att det blir rätt från början. Om jag förstår det rätt så är det väl det jag skulle säga, det underlättar för alla parter.

Upplever du att det ökar effektivitetet? Proceduren?

Om kommunikationen mellan företag och skatteverket blir det ju mer effektivt. Nu har vi ju inte haft så jättemycket problem med skatteverket, som tur är. För att vi har haft tur med vår redovisningsbyrå men jag vet att det kan uppstå väldigt mycket frågor och det finns redovisning som inte har så mycket information och är kunniga om vissa saker och då tar det mycket att rätta vissa grejer eller göra om vissa grejer. Så jag tror definitivt att det kan bli mer effektivt om man gör rätt från början.

Om man kollar på samverkan som organisationsprincip, tror du att det är någonting man bör syssla med? Tycker du att skatteverket ska söka samverka med olika saker eller Srf ska söka samverka inom olika områden och så?

Skatteverket samverkar med Srf och FAR, och ja det tycker jag är rätt. Som sagt det här är så viktiga frågor och det kan leda till väldigt stora straff. Så att skatteverket samverkar med olika organisationer för att hålla en standard som är korrekt, både för företag ekonomiskt och för straff. Typ mindre straff omedvetna fel. Att det finns, alltså att de organisationer som jobbar med redovisningsbyråer och sånt att det finns och dom har koll på vad som gäller och att det kan förmedla till företaget så att saker och ting görs på rätt sätt. Ja, jag tycker verkligen att samverkan ska finnas för att kvalitetssäkra innehållet till skatteverket.

Hur ser du på att det ska vara en lyckad samverkan?

Det som är svårt är ju att FAR och Srf har ett jättestort nätverk av redovisningsbyråer och revisorer och det är självklart att hålla koll på alla. Det krävs ju att Srf och FAR har koll på sina med ständiga kontroller och sånt. Nu vet jag inte hur de fungerar som organisation men jag hoppas att det är en engångsstämpel att man gör det en gång och sen är det klart, utan att

de jobba med det kontinuerligt med att kontrollera kvalitetsnivån så att man vet att en FAR-/Srf-konsult alltid håller en standard så att det inte skenar och blir fel.

Man gör kontinuerliga prov för att hålla standarden.

Okej, men då är det ju bra. Det är en bra grej.

Jag tänker att om deras kunskap blir bristande så fallerar ju hela den här certifieringen eller kvalitetsstämpel, då har den ingen poäng längre. Att man har en stämpel och man fortsätter att ha den utan underhåll, betyder ju inte det att man är lika duktig eller bra om några år. Utan det är någonting som alltid måste kontrolleras och gör man det på rätt sätt och tillsammans med skatteverket... det är ju nästan ett krav för att det ska fungera.

Vad ser du för potentiella fallgropar/nackdelar med projektet?

Det är ju kanske en indirekt nackdel men det kanske finns vissa redovisningsbyråer som ändå är duktiga men som kanske är lite mindre. Nu vet jag inte om det kostar något att vara med i FAR/ Srf eller vad det innebär, hur stor man måste vara för att vara med i det. Men det kan ju vara så att vissa som faktiskt är duktiga får mindre jobb och blir arbetslösa för att det blir för mycket konkurrens. Alltså att företag väljer FAR- eller Srf-konsulter även fast dom andra är likvärdigt duktiga. Då blir det ju att dom får ta ett beslut att kan jag ta en sån här Srf-certifiering. FAR är någonting som alla revisorer mer eller mindre måste ha, Srf som redovisningsbyrå, det måste man inte ha. Då måste de ta ställning till har de ekonomi eller kan de göra detta, eller vad innefattar det att vara en Srf-medlem det vet jag inte men det kan ju bli att driftiga, duktiga redovisningskonsulter kan bli arbetslösa för att man väljer lite andra redovisningskonsulter då.

Kostar det någonting att vara med i Srf?

Jag tror att man betalar medlemsavgift.

Okej, ja, då är ju frågan hur stor den kostnaden är. Är det bara konsulter med stora kapital och resurser är det ju svårt för mindre aktörer att göra det, då betyder det att mindre aktörer måste ha ett större kapital när dom kommer igång för att kunna visa en sån prägel eller en sån stämpel, det kanske innebär att det blir mycket arbete innan eller man måste kanske investera mycket pengar innan eller hur det nu blir.

Ser du att det finns någon risk att det blir övertramp mellan olika yrkesroller?

Jag har inget svar på det, jag vet inte vad det innebär för dom olika organisationerna och jag vet inte om det är för olika frågor dom går igenom för detta projekt. Så jag vet inte.

Ser du någon möjlighet att det blir konflikter med mer övergripande syfte? Säg att företagen, Srf och FAR vill minimera skatteutbetalningarna och betala så lite som möjligt och skatteverket vill få in rätt skatt. Ser du att det skulle kunna leda till en mer övergripande konflikt eller ser du det som en mer harmoniserad situation? Typ en ideologisk konflikt eller håller man det ganska basalt?

Jag ser inte vad det skulle kunna vara för konflikter, det har jag svårt att se. Det är nästan frågor för lite större organisationer.

Hur upplever du förtroendet mellan de involverade parterna?

Alltså är det certifierade konsulter som jobbar tillsammans med skatteverket har man väl förtroende för dom och skatteverket har inget annat val än att ha förtroende, det är deras kommando som gäller.

Hur skulle du ställa dig till potentiella vinster/förluster genom att vara en involverad part?

Jag ser inga direkta förluster genom att vara med i detta utan det är ju en del av att vara med i en kvalitetssäkring, så det är ju en positiv inverkan för oss och för alla verksamheter för att man kollar över kvaliteten och som jobbar med organisationer som jobbar med kvalitet.

Har du varit med i något samverkansprojekt tidigare?

Nej.

Begreppet samverkan, vad har det för innebörd för dig?

Bra fråga. Eftersom jag inte har varit med i någon samverkan innan så har jag svårt att veta vad det innebär men själva ordet i sig är ju att det är flera parter som samlas för att uppnå ett mål.

Tillägg?

Jag har hört talats om det för länge, länge sen men jag tror att detta projekt har marknadsförts för dålig för att det ska slå igenom.

FAR och Srf vill väl inte marknadsföra för att risken är att vissa konkurreras ut. Det är skatteverket, FAR och Srf's ansvar att lyfta upp detta och göra det synligt, vilket dom kanske inte gjort tillräckligt bra.

Bilaga 7 - Information för de intervjuobjekt som inte har koll på Samverkansprojektet

Skatteverket får reda på vilka deklARATIONER som auktoriserade medlemmar i FAR och SRF-konsulterna har medverkat till att upprätta. Den uttalade ambitionen är att minska antalet onödiga kontroller genom att slippa kontrollera det som är rätt från början.

Det är helt frivilligt att lämna denna uppgift (jämför avskaffad revisionsplikt).

Krav: 2 av 3 kriterier uppfyllda: Färre än 50 anställda, balansomslutning mindre än 40 miljoner och en omsättning mindre än 80 miljoner.

Om kunden är intresserad så skapas en uppdragsanmälan där FAR-medlemmen eller SRF-konsulten anger vilka deklARATIONER och andra inlämningsuppgifter som ”kvalitetssäkras” för varje kund.

Den gäller i tolv månader från det att den har lämnats.

Den ersätter alla tidigare uppgifter som finns för kunden.

Bakomliggande motiv, utförligare (SRF och skatteverket):

En högre kvalitet jämfört med övriga deklARATIONER. ”Rätt från början”

Del av internationell trend.

Ett förbättrat kvalitetsarbete som ska leda till större nytta. (”Samhällsnytta; mindre administration”)

Ökad effektivitet och kundnytta.

”Större säkerhet för skattebetalarna” (Skatteverket)

Färre kontakter mellan skatteverket och företagen.

Möjlighet att lägga fokus där det är mest problem (SRF).

”Praktiskt utförande”:

Kunden behöver endast ha med de uppgifter de vill: det finns inget helhetskrav.

Skatteverket kommer att göra jämförelser för att se huruvida de deklARATIONERNA håller högre kvalitet.

-Om ja; så påverkar det urvalsprocessen för vilka deklARATIONER som kommer granskas närmare.

- Skatteverket ska även återkoppla om eventuella fel i samarbetet.

Fel som upptäcks kommer att behandlas på samma vis som tidigare.

Bilaga 8 - Uppgiftsskyldigheten enligt 31 kap. 9 § SFL

Förarbeten

I prop. 2009/10:204 s. 95 anges följande:

”Mot bakgrund av detta - och då det inte går att bortse från risken för att en inskränkt revisionsplikt leder till ett ökat skattefel (se avsnitt 7.2 och 11.1) - skulle det kunna tjäna som ledning vid Skatteverkets kontroller om det av deklarationen framgår om uppgifterna i ett årsbokslut eller en årsredovisning har tagits fram med hjälp av en uppdragstagare (dvs. någon som inte är anställd av näringsidkaren) och om årsredovisningen har varit föremål för revision. För Skatteverket är det värdefullt att få **information** om hur många näringsidkare som **anlitar redovisningskonsulter** eller andra uppdragstagare och revisorer samt i vilken mån detta skiljer sig åt beroende på bransch, företagsform och företagsstorlek. Skatteverket kan härigenom **rikta information och kontroller** mot rätt kategorier av näringsidkare.” (min anmärkning)

Vidare anges i prop. 2010/11:165 s. 821 att:

”Enligt punkten 1 ska uppgift lämnas om huruvida näringsidkarens årsbokslut eller årsredovisning har upprättats med hjälp av en uppdragstagare, dvs. någon som inte är anställd av näringsidkaren. Vanligen torde det vara fråga om en redovisningskonsult, en auktoriserad eller godkänd revisor eller en revisionsbyrå.”

Vad är lagstiftarens intention?

Av förarbetena framgår att lagstiftaren anser att Skatteverket bör få ”information” om näringsidkaren anlitar en ”redovisningskonsult” för att därigenom kunna ”rikta information och kontroller”.

För att Skatteverket ska få denna information regleras det i 31 kap. 9 § SFL (tidigare i 3 kap. 5 a LSK) att den skattskyldige ska lämna uppgift om årsbokslutet eller årsredovisningen har upprättats med hjälp av en uppdragstagare. Vanligtvis lämnas informationen genom en kryssmarkering i deklarationen, se nedan.

NE-blanketten

Upplysningar om årsbokslutet

Uppdragstagare (t.ex. redovisningskonsult) har biträtt vid upprättandet av årsbokslutet

Ja Nej

Inkomstdeklaration 2

Upplysningar om årsredovisningen

Uppdragstagare (t.ex. redovisningskonsult) har biträtt vid upprättandet av årsredovisningen

Ja Nej

Årsredovisningen har varit föremål för revision

Ja Nej

Fyller dagens uppgiftslämnande någon funktion?

Av förarbetena framgår det att det torde ”vara fråga om en redovisningskonsult, en auktoriserad eller godkänd revisor eller en revisionsbyrå” som är uppdragstagare. Vem som helst kan dock kryssa i

uppgifterna utan risk för sanktion. Det kan ske av okunskap eller helt enkelt för att det finns en förhoppning att bli mer gynnsamt behandlad i kontrollen. Dagens uppgiftslämnande är därför helt meningslöst och lagstiftarens intention att Skatteverket ska få nödvändig information för att rikta kontrollen kan inte uppfyllas.

Kan uppgiftslämnandet bli mer tillförlitligt?

Ett sätt att få mer tillförlitlig information är att den som är uppdragstagare lämnar uppgift om sina uppdragsgivare, i stället för att varje uppdragsgivare (skattskyldig) lämnar uppgift om sin uppdragstagare. Ett sådant tillförlitligt uppgiftslämnande sker idag genom uppdragsanmälan.

Lagen anger att det är den skattskyldige som ska lämna uppgifterna. Med detta avses att den skattskyldige ansvarar för att Skatteverket får uppgifterna. Hur uppgifterna lämnas eller av vem saknar naturligtvis betydelse. Uppdragsanmälan är därför ett av flera sätt att uppfylla 31 kap. 9 § SFL:s krav på uppgiftslämnande